

REFERAT Økonomi- og Erhvervsudvalget d. 20-04-2022

Mødedato Onsdag d. 20. april 2022 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1.Ø.30, Fælleden, Skanderborg

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsordenen.....	3
Kommuneplantillæg 21-05 - Centerområde med aflastningsområde, Ry Østby samt tilføjelse af aflæ	4
Kommuneplantillæg 21-06 - Område til offentlige formål, Ry Østby - høringssvar og endelig vedta	7
Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 – Nørregade, Låsby - forslag til udsendelse i høring.....	10
Kommuneplantillæg 21-09 og Lokalplan 1174 - Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken - forslag	13
Orientering om status for planlægning for Vesterbro 75, Stjær.....	16
Østerskov Solenergipark - stillingtagen til høringssvar og igangsætning af planlægning.....	18
Rye Nørskov Energipark - stillingtagen til høringssvar og igangsætning af planlægning.....	23
Thorsminde Energipark - stillingtagen til høringssvar og igangsætning af planlægning.....	30
Opfølgning på fællesmøde med Skanderborg Cityforening.....	37
Årsplan 2022 for Økonomi- og Erhvervsudvalget.....	38
Analyse af udgifter til minimumsnormeringer.....	39
Udvidet status på forandringer fra Budget 2020.....	42
Prioritering af plansager og opnormering af planområdet.....	46
Budget 2023 - 2026 - Økonomi- og Erhvervsudvalgets egne områder.....	51
Politikkontrol af den økonomiske politik.....	54
Navnekonkurrence ny skole og daginstitution i Hørning.....	57
Anlægsbevilling til etablering af midlertidig løsning ved Knudsøskolen samt opfølgning ift. Forand	59
Godkendelse af revision af standard for anvisning af pladser i dagtilbud.....	64
Godkendelse af standard for tilsyn på dagtilbudsområdet i Skanderborg Kommune.....	68
Forslag om stordagpleje i Hylke.....	75
Udbud for offentligt tilgængelige ladestandere.....	77
Klima- og energiregnskab 2020 for kommunen som geografi.....	80
CO2-regnskab for Skanderborg Kommune som virksomhed 2021.....	82
Godkendelse af byggeprogram for Galten Plejecenter.....	84
Godkendelse af skema A for plejecenter i Galten.....	90
Folkeafstemning om forsvarsforbeholdet den 1. juni 2022.....	94
Lukket: Erhvervelse af areal til bæredygtig jordhåndtering og etablering af støjvolde.....	104
Lukket: Ansøgning om køb af areal og fremrykket støttebidrag.....	105
Meddelelser.....	106
Underskriftsark; godkendelse af beslutningsprotokol.....	107

Punkt 82: Godkendelse af dagsordenen

00.01.00-G00-1-22

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 83: Kommuneplantillæg 21-05 - Centerområde med aflastningsområde, Ry Østby samt tilføjelse af aflastningsområde ved Hvidkildevej, Hørning - hørings svar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-9-21

Resume

Byrådet besluttede den 15. december 2021 at udsende kommuneplantillæg 21-05 for et centerområde med aflastningsområdet i offentlig høring i 8 uger. Høringsfristen er udløbet, og der tages med denne sag stilling til de indkomne hørings svar og til endelig vedtagelse af kommuneplantillægget.

Sagsfremstilling

Den 23. september 2020 besluttede Byrådet at udarbejde en samlet plan for Ry Østby – henholdsvis skole, daginstitution, idrætsfaciliteter m.m. nord for Skanderborgvej og et centerområde med aflastningscenter syd for Skanderborgvej.

Gennem parallelle forløb er der udarbejdet to kommuneplantillæg – herunder kommuneplantillæg 21-05 for centerområdet. Byrådet besluttede den 15. december 2021 at udsende begge kommuneplantillæg i høring i 8 uger.

Kommuneplantillæg 21-06 for skole m.m. nord for Skanderborgvej behandles på samme udvalgsmøde.

Baggrund

Kommuneplantillæg 21-05 har til formål at muliggøre et centerområde med aflastningscenter, som kan aflaste Ry midtby samt tilgodese udbuddet af detailhandel i Ry Østby. De senere år er Ry vokset kraftigt, og det har sat midtbyens udbud af butikker under pres. Mulighederne for nye og større butikker i bymidten er meget begrænsede og derfor er det nødvendigt at gå nye veje for at udvide butikstilbuddene – herunder med det aktuelle aflastningsområde.

Konkret er der ønske om at etablere yderligere en dagligvarebutik i sammenhæng med de eksisterende butikker; Netto og SuperBrugsen. I den forbindelse er det Byrådets ønske, at der skabes et fælles torv sammen med butikkerne for at området kan udvikle sig til et ”hverdagsknudepunkt” for bydelen.

Derudover medtages et eksisterende aflastningsområde ved Hvidkildevej i Hørning jf. lokalplan 1180 i kommuneplanens udpegning af aflastningsområder, så der nu er overensstemmelse mellem kommuneplanens retningslinjer og lokalplanen for området ved Hvidkildevej.

[Link til Netgis](#)

[Link til Google maps](#)

Hørings svar

Der er indkommet fem hørings svar. Alle hørings svar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til hørings svarene er vedlagt.

Ingen af høringssvarene er overordnet imod den ønskede udvikling og rammerne i kommuneplantillægget, men alle har ændringsforslag. I svarene udtrykkes en positiv holdning til udvidelse med butikker og øget dagligvarehandel. Flere af høringssvarene ønsker, at det åbnes for mulighed for boliger – i dele af området gerne som blandet bolig- og erhvervsområde.

Desuden fremgår det af høringssvarene blandt andet:

- Der ønskes mulighed for større butikker end de foreslåede 1.800 m² - herunder mulighed for dagligvarebutikker op til 2.500 m².
- Der ønskes mulighed for at kunne bygge højere end 2 etager – gerne op til 4 etager.
- Der ønskes tilført kulturaktiviteter til området for at øge mangfoldighed og byliv i bydelen.
- Der ønskes et større område til dagligvarehandel ved inddragelse af areal vest for Brunhøjvej.

Administrationen anbefaler, at ønsket om mulighed for større dagligvarebutikker imødekommes ved at den maksimale størrelse i kommuneplantillægget ændres fra 1.800 m² til maksimalt 2.000 m², hvilket vurderes at give balance mellem ønsket om en yderligere dagligvarebutik, butiksstørrelser og mulighed for fremtidige udvidelser. I den følgende lokalplanlægning for dagligvareområdet skal butiksstørrelserne vurderes konkret i forhold til plads til f.eks. parkering, torveareal m.m., ønsker fra øvrige udviklere/dagligvarebutikker osv.

Ud over den beskrevne ændring giver høringssvarene ikke administrationen anledning til at indstille ændringer til forslaget.

I forbindelse med den kommende lokalplanlægning vil der blive arbejdet videre med intentionerne om et "hverdagsknudepunkt", som det beskrives i kommuneplantillægget. Lokalplanlægning for rammeområdet til dagligvarebutikker forventes startet medio 2022.

Administrative kommentarer

Ved fremlæggelsen af forslaget til kommuneplantillægget blev der ved en fejl skabt usikkerhed om muligheden for at etablere boliger i rammeområde 50.C.09, idet der ikke var overensstemmelse mellem dagsordeteksten og udkastet til kommuneplantillægget. Forslaget, som har været i høring, er således uden mulighed for boliger, mens det i dagsordenen blev beskrevet, at der med kommuneplantillægget ville blive mulighed for boliger. For at sikre en entydig beslutning fra Byrådet, er det indstillet særskilt til beslutning, at der ikke gives mulighed for boliger i dette rammeområde.

Dialog og høring

Forslag til Kommuneplantillæg 21-05 har været i offentlig høring i 8 uger. Der har ikke været afholdt borgermøde i forbindelse med høringen.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Kommuneplantillæg 21-05 vedtages endeligt med følgende ændring:
  - den maksimale butiksstørrelse for dagligvarebutikker fastsættes til 2.000 m²
  - at det desuden fastslås, at der ikke er mulighed for at etablere boliger i rammeområde 50.C.09.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktionen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 85:

Direktionen vedtog,

- at det præciseres, at der med denne sag ikke tages stilling til eventuel fremtidig planlægning for Brunhøjvej 8-10, idet dette vil kræve selvstændig planlægning. Det forventes, at der til økonomi- og erhvervsudvalgsmødet til maj vil blive forelagt en sag vedrørende dette.

Direktionen vedtog at indstille,

- at forslag til Kommuneplantillæg 21-05 vedtages endeligt med følgende ændring:
  - den maksimale butiksstørrelse for dagligvarebutikker fastsættes til 2.000 m²
  - at det desuden fastslås, at der ikke er mulighed for at etablere boliger i rammeområde 50.C.09.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Kommuneplantillæg 21-05, Ry - høringsnotat

Kommuneplantillæg 21-05, Ry - hørings svar

Kommuneplantillæg nr 21-05 - centerområde og aflastningsområde - forslag 20.12.21

Punkt 84: Kommuneplantillæg 21-06 - Område til offentlige formål, Ry Østby - høringssvar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-3-21

Resume

Byrådet besluttede den 15. december 2021 at udsende Kommuneplantillæg 21-06 for et område til skole-, institutions- og idrætsformål i offentlig høring i 8 uger. Høringsfristen er udløbet, og der tages med denne sag stilling til de indkomne høringssvar og til endelig vedtagelse af kommuneplantillægget.

Sagsfremstilling

Den 23. september 2020 besluttede Byrådet at udarbejde en samlet plan for Ry Østby – henholdsvis skole, daginstitution, idrætsfaciliteter m.m. nord for Skanderborgvej og et centerområde med aflastningscenter syd for Skanderborgvej.

Gennem parallelle forløb er der udarbejdet to kommuneplantillæg – herunder Kommuneplantillæg 21-06 for området til skole, daginstitution og idrætsfaciliteter. Byrådet besluttede den 15. december 2021 at udsende begge tillæg i høring i 8 uger.

Kommuneplantillæg 21-05 for centerområde med aflastningsområde syd for Skanderborgvej behandles på samme møde.

Baggrund

Økonomiudvalget traf den 18. november 2020 beslutning om at igangsætte planlægning for en ny skole og daginstitution i Ry.

Parallelt med udarbejdelse af kommuneplantillægget er der derfor udarbejdet forslag til Lokalplan 1190 for en del af det område, som er omfattet af Kommuneplantillæg 21-06. Desuden er der, i regi af Byggeri og Ejendomme, udarbejdet arealanalyser for mulige placeringer af skole, daginstitution, udbygning af Ry Hallerne m.m. Forslag til Lokalplan 1190 behandles af Byrådet den 30. marts med henblik på, at det udsendes i høring i otte uger.

[Link til Netgis](#)

[Link til Google maps](#)

Formålet med Kommuneplantillæg 21-06 er:

- Primært at skabe rammerne for en udbygning af skole- og daginstitutionskapaciteten i Ry. Byrådets ønske er at skabe et skole-, idræts- og fritidscenter for hele byen, som indeholder skole og dagtilbud samt Ry Hallernes aktivitetstilbud. Målet er desuden at give byen et nyt mødested med synergi mellem mange aktiviteter.
- At skabe rammer for udbygning og fornyelse af idrætsfaciliteterne omkring Ry Hallerne – både udendørs og indendørs.
- At fastholde Region Midtjyllands mulighed for at etablere et botilbud for fysisk/psykisk handicappede på egen matrikel på Ellemosen.
- At der i det sydligste område omkring Ellemosen gives mulighed for omdannelse på længere sigt fra erhverv/boliger til offentlige formål – evt. i sammenhæng med skole- og idrætsområdet.

Kommuneplantillægget samler de eksisterende rammer og udlægger området som helhed til offentlige formål - herunder skole-, institutions-, idræts- og rekreative formål. Tillægget ændrer ikke på den aktuelle anvendelse ved Ellemosen, som kan fortsætte efter en gældende Lokalplan 039.

For at give mulighed for fremtidig udvikling af offentlige funktioner udlægges det eksisterende bolig- og erhvervsområde mellem Ellemosen og Skanderborgvej til offentlige formål. Det åbner mulighed for på længere sigt f.eks. at udvikle aktiviteter i sammenhæng med skole, daginstitution og fritids-/idrætsfaciliteter.

Høringssvar

Der er indkommet tre høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt. Ingen af høringssvarene er overordnet imod den ønskede udvikling og rammerne i kommuneplantillægget, men alle har ønsker til udviklingen af området.

Det fremgår bl.a. af høringssvarene:

- At der ønskes sikkerhed for, at der ved udvikling af området fortsat er plads til minimum det samme antal 11-mandsfodboldbaner – herunder at den nødvendige terrænregulering sikres.
- At der ønskes dialog om integrering og bevaring af eksisterende Rudolf Steiner Børnehave i en kommende udbygning af området.

Høringssvarene giver ikke administrationen anledning til at indstille ændringer til forslaget.

Administrationens ændringsforslag

Forslag til Kommuneplantillæg 21-06 giver mulighed for at opføre bygninger i en højde på op til 14 meter i hele rammeområde 50.O.09.

De eksisterende kommuneplanrammer giver mulighed for henholdsvis 12 meter i 50.R.03 (Ry Hallerne, ny skole m.m.) samt 11,5 meter i 50.B.32 (eksisterende børnehave) og 50.BE.01 (Ellemosen).

Den eksisterende Lokalplan 039 for Ellemosen giver mulighed for op til 8,5 meter og forslag til Lokalplan 1190 for skole m.m. giver mulighed for op til 11 meter i byggefelt B1.

Af hensyn til sammenhæng i planlægningen samt hensynet til oplevelse af landskabet og udsigtslinjer mod Himmelbjerget foreslås derfor ændring af rammeområde 50.O.09 med tilføjelse af følgende tekst: "Inden for en afstand af 120 meter fra vejskel mod Skanderborgvej er den maksimale højde 11,5 meter."

Ændringen medfører ikke begrænsninger i forhold til gældende planer og planudkast.

Dialog og høring

Forslag til Kommuneplantillæg 21-06 har været i offentlig høring i 8 uger. Der har ikke været afholdt borgermøde i forbindelse med høringen. I høringsperioden for den aktuelle Lokalplan 1190 for skole, daginstitution m.m. planlægges et borgermøde den 19. maj 2022.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Kommuneplantillæg 21-06 vedtages endeligt med følgende ændring:
  - Rammeområde 50.O.09 tilføjes følgende tekst: Inden for en afstand af 120 meter fra vejskel mod Skanderborgvej er den maksimale højde 11,5 meter.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 86:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Kommuneplantillæg 21-06, Ry - hørings svar

Kommuneplantillæg 21-06, Ry - høringsnotat

Kommuneplantillæg 21-06 - område til offentlige formål - forslag 20.12.21

Punkt 85: Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 – Nørregade, Låsby - forslag til udsendelse i høring

01.02.05-P16-2-22

Resume

Byrådet anmodes om at tage stilling til, om vedlagte forslag til Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 Nørregade, Låsby, skal sendes i offentlig høring.

Sagsfremstilling

Dette tillæg udarbejdes for at udbedre en fejl på kortbilag 2. I forbindelse med et privat salg af delområde I er administrationen blevet gjort opmærksom på, at dele af kortbilag 2 er afsat ca. 4 meter forkert i forhold til skel. Det drejer sig om lokalplangrænsen mod nord og nordøst, den nordlige del af kirkebyggelinjen samt grænsen mellem delområde I og IV. At rette op på disse forhold kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan. Derfor er dette tillæg til Lokalplan 1136 udarbejdet.

Tillægget gælder alene de omtalte områder på kortbilag 2. Lokalplan 1136 vil fortsat være gældende i forhold til bestemmelser og øvrige kortbilag, herunder den øvrige del af kortbilag 2.

Lokalplan 1136 blev vedtaget endeligt af Byrådet i december 2019. Området er i dag byggemodnet, og der er boliger under opførelse.

Projektområdet

Link til [Google Maps Nørregade Låsby](#) [Google Maps](#)

Link til Kort Skanderborg [Nørregade Låsby Kort Skanderborg](#)

Forholdet til kommuneplanen

Lokalplanen er i overensstemmelse med gældende kommuneplan, og er beliggende i ramme 51.B.13.

Forslag til lokalplan

Link til forslag til Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 på lokalplanportalen [Tillæg nr 1 til Lokalplan 1136 på Planportalen](#)

Tillæggets formål er at flytte lokalplangrænsen, så den flugter med skelgrænsen mod nord og nordøst, og at flytte den nordligste afgrænsning af kirkeindsigtlinjen og delområdegrensen mellem delområde I og IV tilsvarende – ca. 4 meter.

Lokalplan 1136 vil fortsat være gældende i forhold til bestemmelser og øvrige kortbilag, herunder den øvrige del af kortbilag 2.

Miljøscreening

Der er med henvisning til lov om miljøvurdering af planer og programmer blevet foretaget en miljøscreening. Miljøscreeningen har ikke medført krav om udarbejdelse af en egentlig miljøvurdering. Miljøscreeningen indgår om bilag i lokalplanforslaget.

Dialog og høring

Borgerinddragelse sker i form af høring efter planlovens bestemmelser, dvs. direkte meddelelse til grundejere og andre berørte parter samt ved annoncering på kommunens hjemmeside. Derudover indrykkes henvisningsannonce i Uge-Bladet.

Det er administrationens vurdering, at høringsfristen kan fastsættes til 2 uger, da lokalplanforslaget ikke medfører væsentlige ændringer i omgivelserne, idet der kun er tale om ubetydelige ændringer i forhold til den eksisterende lokalplan for området, og da høringsfristen ikke ligger i ferie- eller højtidsperioder.

Indstilling

Chef for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 offentliggøres og sendes i 2 ugers høring
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 5. april 2022, pkt. 74:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Udkast til Tillæg 1 til LP 1136 Nørregade Låsby inkl. screeningskema

Punkt 86: Kommuneplantillæg 21-09 og Lokalplan 1174 - Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken - forslag til udsendelse i høring

01.02.05-P16-28-16

Resume

Byrådet anmodes om at tage stilling til, om vedlagte forslag til Kommuneplantillæg 21-09 og Lokalplan 1174, Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken, skal sendes i offentlig høring.

Sagsfremstilling

Projektområdet

Jacobsen Huse A/S har anmodet om igangsætning af planlægning for et boligområde i den nordvestlige del af Alken. Økonomiudvalget besluttede den 23. oktober 2019 at sætte planlægningen i gang.

Den 18. november 2020 besluttede Økonomiudvalget, at der skulle afholdes tidlig dialog med borgermøde, da der skete væsentlige ændringer af projektet siden igangsætningen, og da de nødvendige ændringer af kommuneplanrammerne ikke kan kategoriseres som mindre ændringer.

Der blev afholdt borgermøde den 15. december 2020, og den 17. marts 2021 blev Økonomiudvalget orienteret om indkomne bemærkninger fra foroffentlighedsfasen. Efter forelæggelse af høringssvar fra foroffentlighedsfasen besluttede Økonomiudvalget at vedtage de forslåede ændringer af kommuneplanrammerne, at fastholde vejadgang via Anes Høj, samt at administrationen indgår i dialog med udvikler om at arbejde videre med en situationsplan, som spreder boligerne over et større areal og/eller med et lavere antal boliger samt eventuelt længere afstand til eksisterende byggeri.

Link til [Google Maps](#)

Link til kort.skanderborg.dk

Link til [Lokalplanportalen](#)

Lokalplanområdet dækker et areal på ca. 2,5 ha i den nordvestlige del af Alken. Området er ved nærværende lokalplans udarbejdelse omfattet af dyrkede marker, med enkelte grønne elementer (læhegn, slugt og forhenværende grusgrav, som i dag er tæt bevokset). Mod vest støder lokalplanområdet op til eksisterende bebyggelse på Anes Høj, mod syd løber jernbanen mellem Aarhus og Skjern, og mod øst og nord støder lokalplanområdet op til det åbne land.

Forslag til kommuneplantillæg

Lokalplanområdet er i dag omfattet af tre rammer: LB.02.B.01 og LB.02.B.02, der udlægger arealet til boligformål, samt en mindre del af kommuneplanramme LB.02.BE.01, der udlægger arealet til blandet bolig og erhvervsområde. Lokalplanen er derved i overensstemmelse med anvendelsesbestemmelserne i gældende kommuneplanramme. Den ønskede planlægning kræver en række ændringer i eksisterende kommuneplanrammer. Derfor er der udarbejdet forslag til kommuneplantillæg. Kommuneplantillægget har til formål at sikre

- at kommuneplanrammerne LB.02.B.01 og LB.02.B.02 sammenlægges til én ramme. Ramme LB.02.B.01 består og udvides, mens ramme LB.02.B.02 udgår
- at der gives mulighed for sokkelgrunde, boliger i 1 og 1½ etage, med en max. højde på 7,5 meter
- at sikre store fælles friarealer

- at udvide rammen med areal til adgangsvej samt eksisterende markvej og læhegn mod øst
- at fastsætte bestemmelse om, at læhegnet skal bevares
- at bebyggelsesprocenten ændres til 20 for området som helhed.

Forslag til lokalplan

Forslaget til lokalplan giver mulighed for, at området kan anvendes til åben-lav og tæt-lav boligformål på sokkelgrunde. Lokalplanen giver mulighed for op til 25 boliger samt et anneks/værksted fælles for områdets beboere. Bebyggelsen opføres i træ.

Grundet princippet om sokkelgrunde vil størstedelen af lokalplanområdets grønne områder være fælles arealer for områdets beboere. Et af lokalplanens formål er, at alt overfladevand skal håndteres via LAR-løsninger (lokal afledning af regnvand) og nedsivning i regnvandsbassiner. De forskellige løsninger skal integreres som en del af de rekreative miljøer.

Lokalplanen sikrer desuden

- en overordnet disponering af området
- at bebyggelse indpasses med hensyn til naturmæssige og landskabelige værdier - herunder en sikring af læhegn, slugt og grusgrav
- at området indrettes med fælles friarealer, herunder vej- og stiforløb.

Området ligger i landzone og forbliver landzone.

Det forventes, at lokalplan samt kommuneplantillæg kan vedtages endeligt i august 2022.

Forhold til kapacitetsberegninger

De boliger, der muliggøres med lokalplanen, er indeholdt i den nuværende befolkningsprognose, idet det medfølgende kommuneplantillæg ikke i væsentlig grad giver øget mulighed for udbygning med boliger. Kapacitetsbehovet i skoledistrikt Bjedstrup vil således ikke øges mere end forventet som følge af planlægningen.

Miljøscreening

Der er med henvisning til Lov om miljøvurdering af planer og programmer blevet foretaget en miljøscreening. Miljøscreeningen har ikke medført krav om udarbejdelse af en egentlig miljøvurdering. Miljøscreeningen indgår som bilag i lokalplanforslaget.

Dialog og høring

Borgerinddragelse sker i form af høring efter planlovens bestemmelser, det vil sige direkte meddelelse til grundejere og andre berørte parter samt ved annoncering på kommunens hjemmeside. Derudover indrykkes henvisningsannonce i Uge-Bladet.

Det er desuden administrationens vurdering, at høringsfristen for lokalplanen og tilhørende kommuneplantillæg kan fastsættes til 4 uger, da projektet hverken er meget komplekst eller omfattende.

Indstilling

Chef for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Kommuneplantillæg 21-09 og forslag til Lokalplan 1174 offentliggøres og sendes i 4 ugers høring
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 5. april 2022, pkt. 75:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Forslag til Lokalplan 1174 - Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken

Forslag til kommuneplantillæg 21-09

Punkt 87: Orientering om status for planlægning for Vesterbro 75, Stjær

01.02.05-P16-8-22

Resume

Med denne sag orienteres om, at arbejdet med afklaring af spørgsmål om igangsætning af kommuneplantillæg og lokalplan for ejendommen Vesterbro 75, Stjær henlægges.

Sagsfremstilling

Martin Frausing Poulsen havde på vegne af Dansk Folkeparti og Venstre fremsendt anmodning om, at der blev optaget et punkt på dagsordenen til Økonomiudvalgets møde den 13. oktober 2021 vedrørende forslag om ændring af område fra landzone til byzone – nærmere bestemt ejendommen Vesterbro 75, Stjær - efter en mulig fremtidig ejers ønske.

Økonomiudvalget besluttede den 13. oktober 2021, at der til et kommende møde i Økonomiudvalget skulle udarbejdes et oplæg til afklaring af spørgsmålet om igangsætning af en planlægning for området - herunder, at der skulle redegøres for følgerne af en planlægning for naboerne til den konkrete ejendom.

I forbindelse med administrationens opfølgning herpå er det konstateret, at ejendommen er handlet med skødedato den 21. december 2021, og der er forespurgt, om ændringen stadig er aktuell.

Martin Frausing Poulsen har svaret, at sagen kan henlægges.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 77:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Punkt 88: Østerskov Solenergipark - stillingtagen til høringssvar og igangsætning af planlægning

01.02.00-G01-13-21

Resume

Med denne sag træffes beslutning om høringssvar og igangsætning af solcelleprojekt ved Østerskovvej i Låsby.

Sagsfremstilling

Denne sag er én ud af fire solcellesager, som udvalget tidligere har behandlet i en fællessag, men det vurderes hensigtsmæssigt, at de nu behandles hver for sig.

Obton A/S har fremsendt ansøgning om etablering af et solcelleanlæg på Østerskovvej 20 i Låsby. Af ansøgningen fremgår, at der er tale om et projektareal på ca. 53 ha og et endeligt projektareal, som findes i samspil med Skanderborg Kommune og naboer. Anlægget har en forventet kapacitet på 68 MWh, hvilket svarer til et årligt forbrug for 15.600 husstande. Det svarer til ca. 23 % af elforbruget i 2018 i hele kommunen.

Økonomiudvalget besluttede på møde den 25. august 2021,

- at der igangsættes tidlig dialog og foroffentlighed efter Planlovens § 23c for fire solcelleprojekter
- at der afholdes borgermøde vedrørende alle fire projekter
- at Økonomiudvalget på møde i december 2021 - på baggrund af den tidlige dialog - tager stilling til, om - og i givet fald hvordan - der skal arbejdes videre med nogle af projekterne
- at Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget på de kommende møder påbegynder arbejdet med fastsættelse af overordnede strategiske mål for kommende anlæg af vedvarende energi-projekter.

Økonomiudvalget besluttede på møde den 18. december 2021 i forbindelse med forelæggelse af høringssvar og stillingtagen til den videre proces,

- at understrege, at Økonomiudvalget ikke har taget stilling til, om der skal igangsættes planlægning for alle projekter
- at der for de fire projektområder skal foretages screening med henblik på udarbejdelse af dagsordenspunkt med beskrivelse af dilemmaer og dermed senere stillingtagen til igangsætning af planlægning
- at projektudviklerne for de fire projektområder anmodes om at fremsende ansøgning, jf. den standard for ansøgninger, der måtte blive vedtaget senere. Ansøgningen skal i så fald sendes sammen med ansøgning om screening af projektet efter VVM-reglerne eller oplysning fra ansøger om, at de ikke ønsker screening, men er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering.

Projektudviklerne er bedt om at fremsende ansøgning, jf. udkast til standard. Projektudviklerne blev samtidig oplyst om, at det findes hensigtsmæssigt, at ansøgning om screening af projektet efter VVM-reglerne eller oplysning om, at projektudvikler er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering, fremsendes samtidig med ansøgningen om igangsætning af planlægning.

Udkast til standard er vedlagt sammen med projektudviklers ansøgning. Det er administrationens vurdering, at ansøgningen ikke lever op til standarden. Projektudvikler har ikke medsendt ansøgning om VVM-screening eller

oplysninger om, at de er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering.

Borgermøde og høringssvar

Der er afholdt tidlig dialog med borgermøde på stedet den 28. oktober 2021 og for-offentlighed med mulighed for indsendelse af høringssvar i perioden den 28. oktober 2021 til den 11. november 2021. Alle høringssvar er vedlagt som bilag.

Der er indkommet seks høringssvar. Der er en nabo, som er positiv overfor anlægget, og en nabo, som foreslår opstilling på lavbundsjord og ikke på god landbrugsjord.

Gl. Rye Vandværk foreslår etablering af solceller på areal ved siden af solcellerne ved varmeværket i Gl. Rye.

DN-Skanderborg oplister en række forslag til kriterier for opstilling af solceller og udtrykker ikke bekymring for etablering af solceller på Østerskovvej. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at solceller her potentielt kan konflikte med de nationale interesser.

Der er forslag om, at tagflader, overdækkede P-arealer og facader bruges til solceller i stedet for landbrugsarealer.

Dilemmaer

Solpanelerne opstilles sydvendt på en nordvendt skråning, som falder fra ca. kote 70 i syd til ca. kote 50 i nord. Solenergiparken vil bestå af solcellepaneler, invertere og en transformatorstation med dertil hørende kabler og sikkerhedshegn. Der plantes levende hegn uden for sikkerhedshegnet.

Langt størstedelen af projektområdet ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som bevaringsværdige landskaber. Kun en mindre del i den nordvestlige del ligger inden for bevaringsværdigt landskab – langs en dal med Stovsto Bæk i bunden. Uddrag fra Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg er vedlagt.

Store dele af projektområdet er mod nord og øst omfattet af skovbyggelinje efter naturbeskyttelseslovens § 17. Etablering af solceller inden for skovbyggelinjen kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17.

Ifølge praksis kan der dispenseres til mindre byggerier indtil 30 m fra skovbrynet, såfremt det er byggeri, der ikke fremtræder skæmmende i forhold til oplevelsen af skovbrynet. Hvis Byrådet vælger at gå videre med planlægning for projektet, skal projektområdet derfor tilpasses, så der holdes en afstand på mindst 30 meter til skovbryn, og mere hvis det efter en konkret vurdering af skovbrynet vurderes nødvendigt for at tilgodese de hensyn, der tilsigtes varetaget med bestemmelsen. En dispensation vil kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Der er ikke fremsendt en konkret ansøgning, der viser opstilling af solceller på arealerne. Der er i materialet vist eksempel på solpanel og opstilling på flad mark og kun én visualisering set fra naboen mod øst. Men panelerne vil skulle opstilles med større afstand, end hvis det var en sydvendt skråning eller flad mark, de vil skulle respektere drænelinjer og sikre, at det også i fremtiden vil være muligt for jorddejer at vedligeholde dræningerne. Dertil kommer, at der er flere åbne vandløb og et mindre vandhul i området, der skal holdes afstand til, således at tilstanden ikke ændres.

Der bør ikke ændres på overfladeafstrømningerne i området, og hvis vandet forventes nedsivet i samme omfang som nu på samme areal, vurderes der ikke påvirkning af vandløb og vådområder. Panelerne må ikke medføre afvaskning af forurenende stoffer, som kan afstrømme til vandløb eller nedsive til dræn, der afleder til vandløbene i området.

Det anføres i ansøgningen, at flere af arealerne i projektet er dyrkede landbrugsmarker. Ved etablering af solceller gives der ro til jord og planter, hvilket vil øge biodiversiteten.

Administrationen vurderer, at der vil være forbedringer i forhold til naturen ved omlæggelse fra konventionel landbrugsdrift til solcellepark med vedvarende græsarealer, hvis solcelleparken anlægges med stor afstand mellem rækkerne, og som oplyst driftes med fårehold eller med anden ekstensiv drift og uden brug af pesticider og gødning. Indvandring af andet end almindeligt forekommende arter forudsætter dog, at anlægget opretholdes så længe, at en væsentlig del af den ophobede næring efter landbrugsdriften er borte. Samtidig skal det bemærkes, at der vil ske et tilsvarende tab af biodiversitet, når/hvis anlægget nedlægges efter den oplyste levetid på 30-40 år. Hvis der skal arbejdes videre med projektet, er der behov for yderligere oplysninger om ønsket fårehold og indhegning.

Projektarealet ligger indenfor indvindingsopland til Galten Vandværk og i område med særlig drikkevandsinteresse (OSD). Af ansøgningen fremgår, at projektet har en positiv indvirkning i forhold til områdets drikkevand. Dette er baseret på, at området overgår fra konventionelt landbrug til solcellepark. Af materialet fremgår det ligeledes, at titanium oxid og grafen, som har til formål at hindre refleksion og tilsmudsning, med tiden kan vaskes/slides af solpanelerne. Det fremgår ikke, om der med tiden bliver større behov for at renholde solpanelerne.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at projektet ikke har væsentlig indvirkning på grundvandet. Kommunen har ikke hjemmel til at regulere og håndhæve, at der ikke anvendes pesticider på arealerne og miljøfremmede stoffer til renholdelse af solpanelerne hverken i driftsperioden, eller når jorden går tilbage til almindelig landbrugsdrift.

På grund af det faldende terræn fra kote ca. 70 i syd til ca. 50 i nord og arealets størrelse vil et levende hegn uden for trådhegnet ikke kunne skjule solcelleparken. Ansøgningen er vedlagt en enkelt visualisering af området set fra naboen mod vest, men ingen angivelse af højden på den beplantning, der er vist.

Hvis udvalget på baggrund af høringssvarene ønsker at fortsætte planlægningen, er det administrationens vurdering, at det allerede nu bør tilkendes, at den del af projektområdet, som ligger inden for og op til dalarmen (et område på ca. 4 ha) skal udgå af projektet, se markering i ansøgningen. Desuden at der ved indretning af området stadig skal tages hensyn til landskab, herunder afstand til skovbryn. Dertil kommer de almindelige hensyn til afstand til vandhul og vandløb, beskyttede jord- og stendiger, dræn, overfladeafvandning og placering af transformatorstation i forhold til støj.

Nogle af ovenstående forhold vil blive oplyst i forbindelse med ansøgning om screening for VVM (Vurdering af Virkning på Miljøet) af et konkret projekt og/eller udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport (VVM). Projektudvikler har tilkendegivet, at det ikke er afgørende for projektet, om arealet inden for det særlige landskab er med eller ikke.?

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. april 2022:

Et flertal i Byrådet vedtog den 30. marts 2022,

- at fastsætte målsætningen for produktion af vedvarende energi til 100 % af strømforbruget i Skanderborg Kommune, og at målsætningen evalueres om 2 år
- at indfasning sker ved løbende behandling af ansøgninger på mindre anlæg, eks. celler på tage af industribygninger, kombineret med en årlig status med tilhørende behandling af indkomne ansøgninger på større anlæg - både solceller og vindmøller, der forudsætter fornyet plangrundlag. Status/behandling af ansøgninger til større anlæg, der kræver fornyet plangrundlag, behandles første gang i foråret 2022, med udgangspunkt i Standard for etablering af vedvarende energianlæg og med sigte på at nå målsætningen for de tre runder i henholdsvis 2022, 2025 og 2027, som er beskrevet i sagsfremstillingen
- at godkende forslag til Standard for etablering af vedvarende energianlæg med ovenstående tilføjelser og rettelser
- at arbejdet med efterlevelse af standarden drøftes ved et kommende temamøde i Byrådet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der tages stilling til høringssvar og igangsætning af planlægning
- at såfremt planlægningen igangsættes, skal projektudvikler oplyses om, at projektet skal tilpasses jævnfør beskrevne dilemmaer.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget havde forud for behandlingen af sagen modtaget en henvendelse fra Brinckmann Group og Obton A/S med supplerende oplysninger vedrørende sagen. Henvendelsen blev vedlagt sagen som bilag og indgik dermed i grundlaget for behandlingen af sagen.

Økonomi- og Erhvervsudvalget bemærkede med tilfredshed projektmagernes tilsagn om - som et led af den videre proces - at gennemføre en miljøkonsekvensvurdering, samt om at arbejde videre med tilbud til naboer m.v. om medejerskab i parken.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at igangsætte planlægning for projektet
- at oplyse projektudvikler om, at projektet skal tilpasses jævnfør beskrevne dilemmaer.

Karina Kirk kunne ikke støtte vedtagelsen, idet hun fandt, at der er for mange ubekendte i projektet, herunder effekten af parken, at projektet ikke kan afskærmes ordentligt i landskabet, og at Byrådet i stedet burde forfølge et mål om etablering af solceller på tage og andre allerede eksisterende vandrette flader - herunder at der rettes henvendelse til Folketinget om forbedring af muligheden herfor.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 81:

Direktionen vedtog,

- at dagsordenspunktet frem mod mødet i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. april 2022 udbygges med Byrådets beslutning om vedtagelse af Standard for etablering af vedvarende energianlæg på byrådsmødet den 30. marts 2022.

Direktionen vedtog at indstille,

- at der tages stilling til høringssvar og igangsætning af planlægning
- at såfremt planlægningen igangsættes, skal projektudvikler oplyses om, at projektet skal tilpasses jævnt for beskrevne dilemmaer.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Revideret ansøgning

Bilag til revideret ansøgning - supplerende oplysninger

Høringssvar - Østerskovvej.pdf

Uddrag fra Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg

Standard - etablering af vedvarende energianlæg

Henvendelse fra Brinckmann Group og Obton AS med supplerende oplysninger

Punkt 89: Rye Nørskov Energipark - stillingtagen til høringssvar og igangsætning af planlægning

01.02.00-G01-23-21

Resume

Med denne sag træffes beslutning om høringssvar og igangsætning af planlægning for solcelleprojekt ved Rodelundvej mellem Ry og Gl. Rye.

Sagsfremstilling

Denne sag er én ud af fire solcellesager, som udvalget tidligere har behandlet i en fællessag, men det vurderes hensigtsmæssigt, at de nu behandles hver for sig.

Copenhagen Green Energy har fremsendt ansøgning om etablering af et solcelleanlæg. Det fremgår af ansøgningen, at projektområdet består af tre områder, der samlet har en størrelse på ca. 72 ha. Der påtænkes opstillet parallelle rækker af sydvendte solpaneler med en højde på 2,2-2,6 meter over terræn. Anlægget kan nemt fjernes, når jorden skal bringes tilbage til almindelig landbrugsdrift. Der sker ingen terrænregulering i forbindelse med opsætningen.

Der forventes en årlig produktion på ca. 75 GWh (74.000 MWh), svarende til elforbruget for 21.000 husstande. Det svarer til ca. 25 % af elforbruget i 2018 i hele kommunen. I projektområdet opstilles små transformatorstationer og en transferstation, hvor strømmen opsamles til videre distribuering ud af projektområdet og frem til el-nettet.

Økonomiudvalget besluttede på møde den 25. august 2021,

- at der igangsættes tidlig dialog og foroffentlighed efter Planlovens § 23c for fire solcelleprojekter
- at der afholdes borgermøde vedrørende alle fire projekter
- at Økonomiudvalget på møde i december 2021 - på baggrund af den tidlige dialog - tager stilling til, om - og i givet fald hvordan - der skal arbejdes videre med nogle af projekterne
- at Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget på de kommende møder påbegynder arbejdet med fastsættelse af overordnede strategiske mål for kommende anlæg af vedvarende energi-projekter.

Økonomiudvalget besluttede på møde den 18. december 2021 i forbindelse med forelæggelse af høringssvar og stillingtagen til den videre proces,

- at understrege, at Økonomiudvalget ikke har taget stilling til, om der skal igangsættes planlægning for alle projekter
- at der for de fire projektområder skal foretages screening med henblik på udarbejdelse af dagsordenspunkt med beskrivelse af dilemmaer og dermed senere stillingtagen til igangsætning af planlægning
- at projektudviklerne for de fire projektområder anmodes om at fremsende ansøgning, jf. den standard for ansøgninger, der måtte blive vedtaget senere. Ansøgningen skal i så fald sendes sammen med ansøgning om screening af projektet efter VVM-reglerne eller oplysning fra ansøger om, at de ikke ønsker screening, men er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering.

Projektudviklerne er bedt om at fremsende ansøgning, jf. udkast til standard. Projektudviklerne blev samtidig oplyst om, at det findes hensigtsmæssigt, at ansøgning om screening af projektet efter VVM-reglerne eller oplysning om, at de er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering, fremsendes samtidig med ansøgningen om igangsætning af planlægning.

Udkast til standard er vedlagt sammen med projektudviklers ansøgning. Det er administrationens vurdering, at ansøgningen ikke lever op til standarden. Projektudvikler har ikke medsendt ansøgning om VVM-screening eller oplysninger om, at de er indstillet på at arbejde efter miljøkonsekvensvurdering.

Borgermøde og høringssvar

Der er afholdt tidlig dialog med borgermøde på stedet den 23. september 2021 og foroffentlighed med mulighed for indsendelse af høringssvar i perioden den 20. september 2021 til den 7. oktober 2021. Alle høringssvar er vedlagt.

Der er indkommet 23 høringssvar. 21 høringssvar fra borgere hovedsageligt fra nærområdet Gl. Rye, ét fra Århus Stift og ét fra Gl. Rye Menighedsråd. Dertil kommer, at høringssvar fra DN-Skanderborg til forslag om solcelleprojekter på Østerskovvej og Wedelslund også omtaler Gl. Rye.

Der er høringssvar fra borgere uden for nærområdet, som udtrykker, at det er positivt, at der ses på muligheder for at bidrage til grøn omstilling uden at forholde sig konkret til omhandlede areal. Et enkelt høringssvar udtrykker, at det er en god placering, og at det vil bidrage positivt til biodiversitetsforbedringer.

Af høringssvar fra borgere i nærområdet fremgår, at de generelt er positive overfor solcelleanlæg men finder, at placeringen ikke er velegnet til solceller. Der henvises til de store landskabelige, kulturhistoriske og turistmæssige værdier – Gl. Rye, Himmelbjerget, Søhøjlandet - der knytter sig til området.

Der henvises til, at områdets terræn ikke gør det muligt at afskærme med beplantning og slet ikke i forhold til udsyn fra de højtliggende, fredede områder som Ørnhøj, Gl. Rye Kirke og Lyngbakkerne. Hvis der alligevel bliver arbejdet videre med arealerne, er der forslag om at udtage områderne længst mod nord, og der er forslag om at udtage de sydligste områder.

Der er forslag til en alternativ placering af solcelleanlægget på Gudensømarken og Hedegaardsmarken, da det er flade arealer, som vil kunne omkranses af beplantning, så de bliver meget lidt synlige for forbipasserende. Der henvises til, at der må være mere velegnede – fladere – arealer i kommunen.

Der henvises til kommunens landdistriktspolitik, hvoraf det fremgår, at det skal være attraktivt at bosætte sig i landdistrikterne.

Der er henvisning til ”Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg”.

Der er forslag om, at tagflader, overdækkede P-arealer og facader bruges til solceller i stedet for landbrugsarealer.

DN-Skanderborg udtrykker bekymring for etablering af solcellepark ved Gl. Rye, da solceller ikke bør opstilles inden for værdifuldt kulturmiljø og landskab.

Gl. Rye Menighedsråd gør opmærksom på, at det påtænkte projekt vil forstyrre helhedsoplevelsen omkring kirken og vil gøre uoprettelig skade på såvel naturen som kulturmiljøet omkring kirken.

Århus Stift foretrækker, at der, såfremt projektet planlægges videre, fremstilles visualiseringer fra Rodelundvej, så effekten i forhold til kirken kan vurderes. I et eventuelt fremtidigt projekt skal det indtænkes, at det store sammenhængende areal underopdeles og skærmes i en sådan grad, at de lavere liggende dele af anlægget ikke bliver synlige fra den højtliggende kirkegård eller ved ankomsten til kirken. Dertil skal det sikres, at der ikke kan opleves refleksioner af sollys fra kirken og kirkegården.

Projektudviklerne har fremsendt vedlagte bemærkninger til høringssvarene. Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i ansøgningen.

Dilemmaer

Hele arealet er omfattet af kommuneplanens retningslinjer om særlig landskabelig interesse. Den vestlige del af projektområdet er i landskabskarakterplanen, som ligger til grund for udpegningen i kommuneplanen, beskrevet som et kontrasterende område, med middelstore markflader, som nord for vejen op mod Rye Nørreskov er opdyrket med juletræer opdelt af løvfældende læhegn. Områdets tilstand beskrives i landskabskarakterplanen som ”god”, og der er særlige visuelle oplevelsesmuligheder og særlige udsigter i hele det område, hvor det ansøgte solcelleanlæg ønskes placeret. Området beskrives samtidig som sårbart over for blandt andet større tekniske anlæg. De strategiske mål for området er, at det skal beskyttes mod en ændring i arealanvendelsen.

Den østlige del af projektområdet er beskrevet som et karakteristisk område, hvor blandt andet landskabskarakterens kulturhistoriske oprindelse og karaktergivende elementer i form af de store skove og spredt beliggende huse, husmandssteder og små gårde fremstår tydeligt i hele dette område. Tilstanden beskrives som ”god”, da områdets bevoksnings- og bebyggelsesmæssige struktur fremstår overvejende intakt i hele karakterområdet i forhold til de oprindelige strukturer. Der er særlige visuelle oplevelsesmuligheder i hele området. Specielt i den østlige del af karakterområdet, hvor det ansøgte solcelleprojekt ønskes placeret, er der efter landskabskarakterplanen særlige udsigtsmuligheder. De østlige dele af karakterområdet er samtidig beskrevet i landskabskarakterplanen som et område, der er særligt sårbart over for blandt andet store tekniske anlæg. De strategiske mål for området er, at det skal beskyttes mod ændringer i arealanvendelsen.

Af kommuneplanens retningslinjer fremgår, at der kun i ganske særlige tilfælde kan inddrages arealer til større tekniske anlæg i områder af særlig landskabelig interesse.

Ansøger nævner ikke arealudpegningen som område med særlig landskabelig interesse i ansøgningen og begrundes derfor heller ikke, hvorfor de eventuelt ikke anser etableringen for at være i strid med udpegning og retningslinje.

Arealerne ligger ikke inden for udpegede ind- og udsigtslinjer til Gl. Rye Kirke. Det er dog ikke ensbetydende med, at der ikke skal tages hensyn til den højt og næsten fritliggende Gl. Rye Kirke, som indgår som en del af den smukke oplevelse af søhøjlandet omkring Himmelbjerget. Århus Stift kan gøre indsigelse mod planforslagene også uden for ind- og udsigtslinjer.

Af de fremsendte visualiseringer ses, at solcelleparken ikke vil kunne afskærmes af beplantning. Dette på grund af terrænforhold – det er ikke et fladt areal – og på grund af arealernes størrelser. Da der bl.a. er tale om en beliggenhed af arealerne midt i et større område af landskabelig interesse og ikke i udkanten af et sådant, vil et solenergianlæg af det omfang fremstå som et fremmedelement, som vil påvirke landskabsoplevelsen væsentligt. Også helhedsoplevelsen af Gl. Rye Kirke med omgivelser vil blive forstyrret.

Det er videre vurderet, at der er i området omkring Himmelbjerget er tale om væsentlige nationale landskabsinteresser, hvorfor der vil kunne forventes indsigelse fra Miljøstyrelsen mod et forslag til kommuneplantillæg og lokalplan. Uddrag fra Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg er vedlagt.

Store dele af arealet ligger inden for område omfattet af geologiske interesser og områder, som i kommuneplanen er udpeget som et værdifuldt kulturmiljø.

Området er udpeget som et eksempel på et kulturmiljø, der er knyttet til perioden 1536-1750 med storlandbrug, herregårdslandskaber, landbrugslandskaber, veje og vandmøller. Perioden er ikke mindst præget af en øget velstand hos adelen. Området er vurderet som værende sårbart over for ændringer i skovdriften, rydning og rendrift samt sårbart over for friluftsliv.

Det er administrationens vurdering, at det ansøgte solcelleprojekt i nogen grad vil forstyrre oplevelsen af kulturlandskabet og de kulturhistoriske værdier i området, men at det ikke vil være en væsentlig forstyrrelse i forhold til de interesser, som området er udpeget ud fra, og da selve projektet ikke indebærer nogen form for indgreb i terrænet, vurderes projektet derfor heller ikke i væsentlig strid med de geologiske interesser i området.

Projektområdet er næsten helt omfattet af skovbyggelinje efter naturbeskyttelseslovens § 17. Etablering af solceller inden for skovbyggelinjen kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17.

Ifølge praksis kan der dispenseres til mindre byggerier indtil 30 m fra skovbrynet, såfremt det er byggeri, der ikke fremtræder skæmmende i forhold til oplevelsen af skovbrynet. Hvis Byrådet vælger at gå videre med planlægning for projektet, skal projektområdet derfor tilpasses, så der holdes en afstand på mindst 30 meter til skovbrynet, og mere hvis det efter en konkret vurdering af skovbrynet vurderes nødvendigt for at tilgodese de hensyn, der tilsigtes varetaget med bestemmelsen. En dispensation vil kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Derudover er en del af arealerne pålagt fredskovspligt, hvilket ikke nævnes i ansøgningen. Administrationen er ikke bekendt med, at Miljøstyrelsen, som administrerer skovloven, tidligere har givet tilladelse til ophævelse af fredskovspligten til fordel for solceller på så store arealer som her. Se kortbilag med fredskov.

Af hensyn til forsikring af solcelleparken etableres et almindeligt hegn med trådnæt omkring solcelleparken i en højde på ca. 2,1 meter, men hegnet hæves over terræn med 0,2-0,3 meter, ”så dyrelivet, herunder lærker, viber, harer og råvildt har fri adgang ind og ud af parken”. Der vil på steder, hvorfra solcelleparken er synlig, blive etableret afskærmende beplantning uden for hegnet.

Administrationen finder ikke, at der kan foretages afskærmende beplantning, der vil skjule anlægget helt. Dels stiger terrænet meget fra øst til vest og fra Rodelundvej og mod nord. Da der samtidig er tale om store flader, vil det alene af den grund ikke kunne skjules, jf. også de visualiseringer, der er vedlagt ansøgningen.

Administrationen vurderer, at der vil være forbedringer i forhold til naturen ved omlæggelse fra konventionel landbrugsdrift til solcellepark med vedvarende græsarealer. Hvis solcelleparken som oplyst anlægges med stor afstand mellem rækkerne, driftes uden brug af pesticider og gødning og med pleje i form af slåning 1-2 gange årligt uden for blomstringsæson med opsamling af afslået materiale, vil det give en væsentlig positiv indvirkning på biodiversiteten i området. Indvandring af andet end almindeligt forekommende arter forudsætter dog, at anlægget opretholdes så længe, at en væsentlig del af den ophobede næring efter landbrugsdriften er borte. Samtidig skal det bemærkes, at der vil ske et tilsvarende tab af biodiversitet, når/hvis anlægget nedlægges efter den oplyste levetid på 20-30 år.

Hvis der skal arbejdes videre med projektet, er der behov for yderligere dokumentation for de meget store biodiversitetsforbedringer, som fremgår af ansøgningen, og for betydningen af indhegningen for større pattedyr, særligt rå- og kronvildt, bevægelse i området.

Områderne har særlig drikkevandsinteresse (OSD), og er i den Statslige grundvandskortlægning udpeget som følsomt indvindingsområde (NFI).

Det fremgår af ansøgningen, at solcelleparker fremmer grundvandsbeskyttelse, idet området friholdes for tilførsel af pesticider og næringsstoffer samtidig med, at der ikke er nogen risiko for udvaskning af miljøfremmede stoffer. Panelerne holdes rene ved afvaskning med rent vand, og de udgør derfor ingen risiko for grundvandet. Det fremgår videre, at udlægning af området til solcellepark bevirker, at der kan indgås en frivillig aftale med jordejeren omkring pesticidfri drift, og at aftalen kan indgås uden tilskud eller økonomisk kompensation til jordejeren.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at projektet ikke har væsentlig indvirkning på grundvandet. Kommunen har ikke hjemmel til at indgå frivillige aftaler eller på anden vis regulere og håndhæve, at der ikke anvendes pesticider på arealerne og miljøfremmede stoffer til renholdelse af solpanelerne hverken i driftsperioden, eller når jorden går tilbage til almindelig landbrugsdrift.

Der er oplyst, at der ingen naboer er til området og kun få genboer på modsatte side af Rodelundvej samt få beboelsesbygninger ved projektområdet. Det er oplyst, at udvikler ikke har haft dialog med interessenter omkring projektet, da de "foretrækker, at den foregår med kommunen som myndighed og garant for sanddrueligheden".

Som det fremgår ovenfor, er det administrationens vurdering, at planlægning for en solcellepark på arealerne er i afgørende strid med de landskabelige interesser udpeget i kommuneplanen, og at der her er tale om nationale interesser.

Hvis udvalget på baggrund af høringssvar og dilemmaer alligevel ønsker, at der skal arbejdes videre med projektet, anbefaler administrationen, at der som første led tages kontakt til Miljøstyrelsen, dels i forhold til de planlægningsmæssige interesser herunder landskab og dels som myndighed efter skovloven – for tilkendegivelse af om fredskovspligten kan ophæves.

Endvidere skal projektudvikler forholde sig til bemærkningerne fra Århus Stift om blandt andet visualiseringer fra Rodelundvej og om underopdeling og afskærmning af det store sammenhængende areal. Dialogen om underopdeling og afskærmning handler om, hvorvidt det kan ske i en sådan grad, at de lavereliggende dele af anlægget ikke bliver synlige fra den højtliggende kirkegård eller ved ankomsten til kirken, således at administrationen kan gå i dialog med Stiftet.

Derudover er der en række forhold, der skal arbejdes nærmere med ved indretning af området. Blandt andet hensyn til dræn, et mindre fugtigt område, som har ligget i vedvarende græs siden 2005, og derfor potentielt er beskyttet natur samt afgrænsning af områderne mod skovbrynet.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. april 2022:

Et flertal i Byrådet vedtog den 30. marts 2022,

- at fastsætte målsætningen for produktion af vedvarende energi til 100 % af strømforbruget i Skanderborg Kommune, og at målsætningen evalueres om 2 år
- at indfasning sker ved løbende behandling af ansøgninger på mindre anlæg, eks. celler på tage af industribygninger, kombineret med en årlig status med tilhørende behandling af indkomne ansøgninger på større anlæg - både solceller og vindmøller, der forudsætter fornyet plangrundlag. Status/behandling af ansøgninger til større anlæg, der kræver fornyet plangrundlag, behandles første gang i foråret 2022, med udgangspunkt i Standard for etablering af

vedvarende energianlæg og med sigte på at nå målsætningen for de tre runder i henholdsvis 2022, 2025 og 2027, som er beskrevet i sagsfremstillingen

- at godkende forslag til Standard for etablering af vedvarende energianlæg med ovenstående tilføjelser og rettelser
- at arbejdet med efterlevelse af standarden drøftes ved et kommende temamøde i Byrådet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der tages stilling til høringssvar og igangsætning af planlægning
- at projektudvikler, såfremt planlægningen igangsættes, skal oplyses om, at projektet skal tilpasses jævnt overstående.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at projektet i udgangspunktet skal begrænses til arealer, der ligger øst for den nord-syd-gående del af Tinghusvej
- at der forud for stillingtagen til igangsætning af planlægning indledes dialog med relevante statslige styrelser med henblik på afklaring af realismen i projektet.

Martin Frausing Poulsen kunne ikke støtte vedtagelsen. Han fandt, at projektet burde afvises på det foreliggende grundlag, idet han delte administrationens vurdering af, at planlægningen er i afgørende modstrid med de landskabelige interesser, der er udpeget i kommuneplanen, og også i strid med de statslige interesser i området.

Karina Kirk kunne ikke støtte vedtagelsen. Hun fandt, at projektet burde afvises på det foreliggende grundlag, idet hun vurderede projektet som værende i strid med de landskabelige værdier i området, idet hun fandt effekten af solcelleparken uklarer, og idet hun fandt, at Byrådet i stedet burde forfølge et mål om etablering af solceller på tage og andre allerede eksisterende vandrette flader - herunder at der rettes henvendelse til Folketinget om forbedring af muligheden herfor.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 82:

Direktionen vedtog,

- at dagsordenspunktet frem mod mødet i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. april 2022 udbygges med Byrådets beslutning om vedtagelse af Standard for etablering af vedvarende energianlæg på byrådsmødet den 30. marts 2022.

Direktionen vedtog at indstille,

- at der tages stilling til høringssvar og igangsætning af planlægning
- at projektudvikler, såfremt planlægningen igangsættes, skal oplyses om, at projektet skal tilpasses jævnt før ovenstående.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Revideret ansøgning

Bilag 1 til revideret ansøgning - Kortridsover projektareal

Bilag 3 til revideret ansøgning - Verdensmål og solcelleparker

Bilag 4 til revideret ansøgning - Klimabarometer

Rye Nørskov visualiseringer.

Kortrids med projektareal med angivelse af fredskov

Høringssvar - Rye Nørreskov.pdf

Projektudviklers bemærkninger til høringssvar

Standard - etablering af vedvarende energianlæg

Uddrag fra Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg

Punkt 90: Thorsminde Energipark - stillingtagen til høringssvar og igangsætning af planlægning

01.02.05-P16-12-21

Resume

Med denne sag træffes beslutning om høringssvar og igangsætning af planlægning for solcelleprojekt ved Thorsminde ved Låsby.

Sagsfremstilling

Denne sag er én ud af fire solcellesager, som udvalget tidligere har behandlet i en fællessag, men det vurderes hensigtsmæssigt, at de nu behandles hver for sig.

Copenhagen Green Energy a/s har fremsendt ansøgning om etablering af et solcelleanlæg. Det fremgår af ansøgningen, at projektområdet består af tre områder, der samlet har en størrelse på ca. 90 ha. Der påtænkes opstillet parallelle rækker af skråvendte solpaneler med en højde på 2,2-2,6 meter over terræn i øst-vestgående retning, således at alle paneler vender mod syd. Anlægget kan nemt fjernes, når jorden skal bringes tilbage til almindelig landbrugsdrift. Der sker ingen terrænregulering i forbindelse med opsætningen.

Der forventes en årlig produktion på ca. 96 GWh, 96.000 MWh, svarende til elforbruget for 27.428 husstande. Det svarer til ca. 32 % af elforbruget i 2018 i hele kommunen. I projektområdet opstilles små transformatorstationer og en transferstation, hvor strømmen opsamles til videre distribuering ud af projektområdet og frem til el-nettet.

Økonomiudvalget besluttede på møde den 25. august 2021,

- at der igangsættes tidlig dialog og foroffentlighed efter Planlovens § 23c for fire solcelleprojekter
- at der afholdes borgermøde vedrørende alle fire projekter
- at Økonomiudvalget på møde i december 2021 - på baggrund af den tidlige dialog - tager stilling til, om - og i givet fald hvordan - der skal arbejdes videre med nogle af projekterne
- at Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget på de kommende møder påbegynder arbejdet med fastsættelse af overordnede strategiske mål for kommende anlæg af vedvarende energi-projekter.

Økonomiudvalget besluttede på møde den 18. december 2021 i forbindelse med forelæggelse af høringssvar og stillingtagen til den videre proces,

- at understrege, at Økonomiudvalget ikke har taget stilling til, om der skal igangsættes planlægning for alle projekter
- at der for de fire projektområder skal foretages screening med henblik på udarbejdelse af dagsordenspunkt med beskrivelse af dilemmaer og dermed senere stillingtagen til igangsætning af planlægning
- at projektudviklerne for de fire projektområder anmodes om at fremsende ansøgning, jf. den standard for ansøgninger, der måtte blive vedtaget senere. Ansøgningen skal i så fald sendes sammen med ansøgning om screening af projektet efter VVM-reglerne eller oplysning fra ansøger om, at de ikke ønsker screening, men er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering.

Projektudviklerne er bedt om at fremsende ansøgning, jf. udkast til standard. Projektudviklerne blev samtidig oplyst om, at det findes hensigtsmæssigt, at ansøgning om screening af projektet efter VVM-reglerne eller oplysning om, at de er

indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering, fremsendes samtidig med ansøgningen om igangsætning af planlægning.

Udkast til standard er vedlagt sammen med projektudviklers ansøgning. Det er administrationens vurdering, at ansøgningen ikke lever op til standarden. Projektudvikler har ikke medsendt ansøgning om VVM-screening eller oplysninger om, at de er indstillet på at udarbejde miljøkonsekvensvurdering.

Borgermøde og høringssvar

Der er afholdt tidlig dialog med borgermøde på stedet den 23. september 2021 og foroffentlighed med mulighed for indsendelse af høringssvar i perioden 20. september 2021 til 7. oktober 2021. Alle høringssvar er vedlagt.

Der er indkommet 25 høringssvar, heraf et med 129 underskrifter til Thorsminde Energipark.

Høringssvarene, herunder et fra Foreningen Nej til solcellepark ved Thorsminde, er hovedsageligt fra naboer og borgere i nærområdet. Dertil kommer høringssvar fra Hofor, Vejdirektoratet, Miljøstyrelsen.

Høringssvar fra DN-Skanderborg til Østermarksvej og Wedelslund omtaler også Thorsminde.

Der er høringssvar fra borgere uden for nærområdet, som udtrykker, at det er positivt, at der ses på muligheder for at bidrage til grøn omstilling uden at forholde sig konkret til det omhandlede areal.

Foreningen Nej til solcellepark ved Thorsminde (underskriftsindsamling med 129 underskrivere, heraf 28 anonyme, men overvejende underskrifter fra postnummer Låsby) anfører:

"At projektområdet ved Thorsminde ligger naturskønt placeret i et kuperet landskab. Området er karakteriseret ved, at noget af den bedste landbrugsjord i kommunen ligger her. Der er masser af små vandhuller, moser, kronvildt og dåvildt. Kendetegnen for beboerne i området er, at alle elsker naturen, de bølgede marker og dét at bo på landet. Det anføres, at området ikke kan bære mere – der er motorvej, flere vindmøllegrupper, grusgrav og senest planer om en ny togbane mellem Aarhus og Silkeborg. På grund af terræn vil det ikke være muligt at afskærme solcellerne med beplantning. Hvorfor ikke etablere på lavbundsarealer i stedet for på god landbrugsjord. Placering af solcelleanlæg bør ske på baggrund af en overordnet strategi og ikke som følge af en rodet ”på bagkant” politisk behandling."

Samme betragtninger, ikke mindst at området ikke kan bære flere anlæg, fremgår også af andre høringssvar fra borgere. Dertil anføres, at der er 12 ejendomme, som ligger lige op til anlægget. Der foreslås mindre og flere anlæg, hvorved belastningen for borgere, landskab og natur deles. Der gives i høringssvarene udtryk for, at man ikke oplever, at der har været forudgående dialog, ligesom der ikke er lokal opbakning til projektet.

Fra en lodsejer i området er der forslag om at udtage areal nærmest Skovsrodsvej af hensyn til boliger og i stedet placere 5-6 ha solceller på deres areal langs motorvejsrastepladsen.

Vejdirektoratet gør opmærksom på forhold omkring vejbyggelinje og forbud mod reklamer i det åbne land.

Hofor gør opmærksom på, at der skal sikres tilstrækkeligt område ved vindmøllerne, så der er mulighed for at kunne udskifte store komponenter på vindmøllen og nedtage vindmøllen, samt at tilkørselsvej til vindmøllerne ikke må ændres.

DN-Skanderborg udtrykker ikke bekymring for etablering af solcellepark ved Thorsminde.

Der er forslag om, at tagflader, overdækkede P-arealer og facader bruges til solceller i stedet for landbrugsarealer.

Projektudviklerne har fremsendt vedlagte bemærkninger til høringssvarene. Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i ansøgningen.

Dilemmaer

Størstedelen af projektområdet ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som bevaringsværdige landskaber, bortset fra den nordvestligste del, der går ind over et bevaringsværdigt landskab langs en mindre dal, der går ind i området nordfra. Landskabet er dog i forvejen forstyrret af store tekniske anlæg som motorvejen, et stort rastepladsanlæg og tre store vindmøller, der står syd for motorvejen, delvis i Skanderborg Kommune, delvis i Silkeborg Kommune.

Generelt gælder det dog fortsat, at de bevaringsværdige landskaber skal friholdes for store tekniske anlæg, og at de markante skråninger i den del, som er udpeget som et bevaringsværdigt landskab, derfor også bør friholdes for solceller. Der er tale om nordøstvendte skråninger.

Projektområdet består af tre områder. I forhold til afgrænsning af det ansøgte anlæg finder administrationen, at det er meget besynderlige afgrænsninger, der ikke på nogen måde er tilpasset til landskabet i området. Det er administrationens vurdering, at det vil være meget vanskeligt at begrunde netop disse tre afgrænsninger. Uddrag fra Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg er vedlagt.

Selv om størstedelen af området ikke er udpeget som et bevaringsværdigt landskab, er det ikke ensbetydende med, at der ikke skal tages landskabelige hensyn. Hvis den østlige del af projektområdet skal gennemgå videre planlægning, er det administrationens vurdering, at der bør ske en tilpasning til landskabet i området, så der arbejdes med letopfattede, geometriske afgrænsninger.

Størstedelen af projektområdet er udpeget som et område med geologiske bevaringsværdier. Området er imidlertid allerede præget af flere meget store tekniske anlæg, som store vindmøller, motorvejen og områder til rasteplads til motorvejen. Derfor vurderer administrationen, at området godt kan rumme et solcelleanlæg også, såfremt der tages landskabelige hensyn som nævnt ovenfor.

Dele af projektområdet er omfattet af skovbyggelinje efter Naturbeskyttelseslovens § 17. Etablering af solceller inden for skovbyggelinjen kræver dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 17. Ifølge praksis kan der dispenseres til mindre byggerier indtil 30 m fra skovbrynet, såfremt det er byggeri, der ikke fremtræder skæmmende i forhold til oplevelsen af skovbrynet. Hvis Byrådet vælger at gå videre med planlægning for projektet, skal projektområdet derfor tilpasses, så der holdes en afstand på mindst 30 meter til skovbrynet, og mere hvis det efter en konkret vurdering af skovbrynet vurderes nødvendigt for at tilgodese de hensyn, der tilsigtes varetaget med bestemmelsen. En dispensation vil kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Af hensyn til forsikring af solcelleparken etableres et almindeligt hegn med trådnæt omkring solcelleparken i en højde på ca. 2,1 meter, men hegnet hæves over terrænet med 0,2-0,3 meter, ”så dyrelivet, herunder lærker, viber, harer og råvildt har fri adgang ind og ud af parken”. Der vil på steder, hvorfra solcelleparken er synlig, blive etableret afskærmende beplantning.

Administrationen finder ikke, at der er kan foretages afskærmende beplantning, der vil skjule anlægget helt. Dels ligger arealerne højt, og dels svinger koterne meget inden og uden for området. Da der samtidig er tale om store flader, vil det alene af den grund ikke kunne skjules, jf. også de visualiseringer, der er vedlagt ansøgningen.

Administrationen vurderer, at der vil være forbedringer i forhold til naturen ved omlægelse fra konventionel landbrugsdrift til solcellepark med vedvarende græsarealer. Hvis solcelleparken som oplyst anlægges med stor afstand mellem rækkerne, driftes uden brug af pesticider og gødning og med pleje i form af slåning 1-2 gange årligt uden for blomstringssæson med opsamling af afslået materiale, vil det give en væsentlig positiv indvirkning på biodiversiteten i området. Indvandring af andet end almindeligt forekommende arter forudsætter dog, at anlægget opretholdes så længe, at en væsentlig del af den ophobede næring efter landbrugsdriften er borte. Samtidig skal det bemærkes, at der vil ske et tilsvarende tab af biodiversitet, når/hvis anlægget nedlægges efter den oplyste levetid på 20-30 år.

Hvis der skal arbejdes videre med projektet, er der behov for yderligere dokumentation for de meget store biodiversitetsforbedringer, som fremgår af ansøgningen, og for betydningen af indhegningen for større pattedyr, særligt rå- og kronvildt, bevægelse i området.

Umiddelbart ser det ud til, at der holdes meget lille afstand til naboer, og ingen visualiseringer viser solcelleanlægget set fra nabobeboelser. Det er oplyst, at udvikler ikke har haft dialog med tilgrænsende naboer om hverken afstande, afskærmning m.v. eller lokalsamfundet i øvrigt, da de ”foretrækker, at den foregår med kommunen som myndighed og garant for sanddrueligheden”.

De to østlige områder har særlig drikkevandsinteresse (OSD), og er i den statslige grundvandskortlægning udpeget som følsomt indvindingsområde (NFI). Det midterste område ligger desuden indenfor det grundvandsdannende opland til Skovsrod Vandværk.

Det fremgår af ansøgningen, at solceller fremmer grundvandsbeskyttelse, idet området friholdes for tilførsel af pesticider og næringsstoffer, samtidig med, at der ikke er nogen risiko for udvaskning af miljøfremmede stoffer. Panelerne holdes rene ved afvaskning med rent vand, og de udgør derfor ingen risiko for grundvandet.

Det fremgår videre, at udlægning af området til solcellepark bevirker, at der kan indgås en frivillig aftale med jordejeren omkring pesticidfri drift, og at aftalen kan indgås uden tilskud eller økonomisk kompensation til jordejeren.

Det er administrationens vurdering, at projektet ikke har væsentlig indvirkning på grundvandet. Kommunen har ikke hjemmel til at indgå frivillige aftaler eller på anden vis regulere og håndhæve, at der ikke anvendes pesticider på arealerne og miljøfremmede stoffer til renholdelse af solpanelerne hverken i driftsperioden, eller når jorden går tilbage til almindelig landbrugsdrift.

Det fremgår af ansøgningen, at projektområdet er under udarbejdelse med henblik på at optimere området bedst muligt.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at hvis der skal arbejdes videre med projektet, så er der ved indretning af området en del hensyn, der skal tages. Blandt andet hensyn til naboer, flere beskyttede sten- eller jorddiger inden for projektområdet. Det skal sikres, at afvandingen fra området ikke ændres til skade for højt målsatte og § 3 beskyttede vandløb, der løber i kanten af de udpegede områder, og der skal tages hensyn til et større, rørlagt vandløb under det østligste af de tre udpegede områder.

Hvis udvalget på baggrund af høringssvarene ønsker at fortsætte planlægningen, er det administrationens vurdering, at der er basis for at arbejde videre med projektet, men at der skal ske tilpasning af områderne i forhold til landskab, herunder også skovbryn. Endvidere er der mange uafklarede forhold, herunder blandt andet naboforhold, der skal oplyses, visualiseres og vurderes på i en nærmere planlægning. Nogle af disse forhold vil blive oplyst i forbindelse med ansøgning om screening for VVM (Vurdering af Virkning på Miljøet) af et konkret projekt og/eller udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport (VVM).

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. april 2022:

Et flertal i Byrådet vedtog den 30. marts 2022,

- at fastsætte målsætningen for produktion af vedvarende energi til 100 % af strømforbruget i Skanderborg Kommune, og at målsætningen evalueres om 2 år
- at indfasning sker ved løbende behandling af ansøgninger på mindre anlæg, eks. celler på tage af industribygninger, kombineret med en årlig status med tilhørende behandling af indkomne ansøgninger på større anlæg - både solceller og vindmøller, der forudsætter fornyet plangrundlag. Status/behandling af ansøgninger til større anlæg, der kræver fornyet plangrundlag, behandles første gang i foråret 2022, med udgangspunkt i Standard for etablering af vedvarende energianlæg og med sigte på at nå målsætningen for de tre runder i henholdsvis 2022, 2025 og 2027, som er beskrevet i sagsfremstillingen
- at godkende forslag til Standard for etablering af vedvarende energianlæg med ovenstående tilføjelser og rettelser
- at arbejdet med efterlevelse af standarden drøftes ved et kommende temamøde i Byrådet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der tages stilling til høringssvar og igangsætning af planlægning
- at projektudvikler, såfremt planlægningen igangsættes, skal oplyses om, at projektet skal tilpasses jævnt overstående.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at igangsætte planlægningen, dog således,
  - at det midterste og det østligste areal udgår
  - at det resterende areals afgrænsning gives en geografisk udformning, der optimerer arealet i forhold til muligheder for udvidelse i østlig retning langs motorvejen, under hensyntagen til den kommende linjeføring for jernbane og i forhold til de øvrige dilemmaer, som beskrevet ovenfor
  - at udvikler opfordres til i det videre arbejde at redegøre for, hvordan og i hvilket omfang, der vil blive arbejdet med tilbud om medejerskab for bl.a. naboer
  - at det forudsættes, at der i det videre planlægningsarbejde udarbejdes retvisende visualiseringer.

Karina Kirk kunne ikke støtte vedtagelsen, idet hun ikke ønskede at arbejde videre med projektet på det foreliggende grundlag, herunder den usikkerhed, som hun fandt, at der var i forhold til effekten af projektet, og idet hun fandt, at Byrådet i stedet burde forfølge et mål om etablering af solceller på tage og andre allerede eksisterende vandrette flader - herunder at der rettes henvendelse til Folketinget om forbedring af muligheden herfor.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 83:

Direktionen vedtog,

- at dagsordenspunktet frem mod mødet i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 20. april 2022 udbygges med Byrådets beslutning om vedtagelse af Standard for etablering af vedvarende energianlæg på byrådsmødet den 30. marts 2022.

Direktionen vedtog at indstille,

- at der tages stilling til høringssvar og igangsætning af planlægning
- at projektudvikler, såfremt planlægningen igangsættes, skal oplyses om, at projektet skal tilpasses jævnfør ovenstående.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Revideret ansøgning

Bilag 1 til revideret ansøgning - Kortrids over projektareal

Bilag 2 til revideret ansøgning - Verdensmål og solcellerparker

Bilag 3 til revideret ansøgning - Klimabarometer-2021

Thorsminde - Visualiseringer

Høringssvar - Thorsminde.pdf

Projektudviklers bemærkninger til høringssvar

Standard - etablering af vedvarende energianlæg

Uddrag fra Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg

Punkt 91: Opfølgning på fællesmøde med Skanderborg Cityforening

05.00.00-G00-1-21

Resume

Med denne sag følger udvalget op på fællesmødet mellem Klima-, Miljø- og Planudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Skanderborg Cityforening den 9. marts 2022.

Sagsfremstilling

På temamødet den 9. marts 2022 blev forskellige temaer for Skanderborg Midtby drøftet.

Udvalget skal tage stilling til, hvilke initiativer, der skal igangsættes på baggrund af dette møde, i samarbejde med relevante interessenter.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at igangsætning af evt. nye initiativer efter temamødet drøftes.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at der skal udarbejdes et oplæg til en videre proces, der lægger op til
  - en opdatering af Byrådets politik for Skanderborg Midtby; "Heslig Smuk" - herunder afgrænsningen af det område, der arbejdes med
  - beslutning om en tids- og procesplan, der har både et kort og et langt sigte, og som fastlægger en involverende proces
  - gennemførelse af en pakeringsanalyse
- at den oprindelige plan i det videre arbejde skal søges suppleret således, at der etableres pullerter, så også den nordlige del af Adelgade bliver en del af handelszonen.

Punkt 92: Årsplan 2022 for Økonomi- og Erhvervsudvalget

00.01.00-A00-9-22

Resume

Økonomi- og Erhvervsudvalget skal her - på baggrund af tidligere forløb med introduktion til udvalgets politikområder - beslutte en årsplan for udvalgets arbejde i resten af 2022.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Erhvervsudvalget har over de seneste møder gennemført en introduktion for det nye udvalg til udvalgets opgave- og politikområder. Som et led i introduktionen har der været lejlighed til at drøfte det videre arbejde på de forskellige opgaveområder - som input til udvalgets årsplan for resten af 2022.

På den baggrund - og med reference til det tidligere Byråds depeche til det nuværende Byråd - lægges der med denne sag op til drøftelse og godkendelse af en årsplan 2022 for udvalgets arbejde med politikkontrol og politikformulering på udvalgets politikområder samt for en studietur med fokus på kvalitet i byudviklingen.

Vedlagt som bilag findes:

- Opfølgning på situationsbilledet til Budget 2022-2025 med bidrag fra udvalgene (depeche)
- Forslag til årsplan 2022 for Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktionen indstiller,

- at årsplan 2022 for Økonomi- og Erhvervsudvalget godkendes.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at godkende det fremsendte forslag til årsplan 2022.

Bilag

Opfølgning på situationsbilledet til Budget 2022-2025 med bidrag fra udvalgene

Forslag til årsplan 2022 for Økonomi- og Erhvervsudvalget

Punkt 93: Analyse af udgifter til minimumsnormeringer

00.30.04-P05-19-21

Resume

Med denne sag fremlægges resultatet af Forandring 27 fra Budgetaftale 2022 "Implementering af minimumsnormeringer samt øget uddannelsesniveau af personalet". Den vedlagte analyse viser, at Skanderborg Kommunes merudgifter til implementering af minimumsnormeringerne beløber sig til ca. 20,1 mio. kr. i 2024.

Sagsfremstilling

Folketinget har indført minimumsnormeringer, som kommunerne skal efterleve fra og med den 1. januar 2024. Loven foreskriver, at der skal være mindst et pædagogisk personale pr. tre børn i vuggestue og et pædagogisk personale pr. seks børn i børnehaver. Som følge heraf vedtog Byrådet i forbindelse med budgetforliget for 2022 forandring 27 "Implementering af minimumsnormeringer samt øget uddannelsesniveau af personalet".

Arbejdet med forandringen er mundet ud i, at administrationen har udarbejdet vedlagte analyse. Analysen fokuserer primært på Skanderborg Kommunes udgifter til at implementere minimumsnormeringerne fra og med 2024.

Merudgifter til implementering af minimumsnormeringerne

Konklusionen på analysen er, at Skanderborg Kommunes merudgifter til implementering af minimumsnormeringerne beløber sig til 20,1 mio. kr. i 2024 og 20,4 mio. kr. i 2025. Merudgifterne er et udtryk for den finansiering, der mangler på driften efter indregning af bloktilskud.

Der er tre overordnede årsager til, at bloktilskuddet ikke dækker Skanderborg Kommunes samlede udgifter til implementeringen af minimumsnormeringerne:

- Bloktilskudsprincippet medfører, at Skanderborg Kommune kun modtager 1 % af den samlede, statslige finansiering af minimumsnormeringerne. Hvis midlerne i stedet blev fordelt efter antallet af børn i alderen 0-5 år, ville Skanderborg Kommune få op mod 1,48 % af midlerne.
- Der er flere børn pr. fuldtidsmedarbejder i Skanderborg Kommunes dagtilbud end gennemsnitligt på landsplan. Da den statslige finansiering af minimumsnormeringerne er beregnet på baggrund af en landsgennemsnitlig normering, vil Skanderborg Kommune derfor opleve en underfinansiering.
- Den nye lov specificerer, at kommunerne skal sikre en normering på 1:3 for alle børn i daginstitutioner, indtil den 1. i den måned hvor de fylder 3 år og 1 måned. Hidtil har det været op til den enkelte kommune at specificere aldersgrænsen for, hvem der skal have vuggestuenormering, og hvem der skal have børnehavenormering. Skanderborg Kommunes tærskel for overgang mellem vuggestue og børnehave ligger på 2 år og 9 måneder - landsgennemsnittet ligger på ca. 2 år og 11 måneder. Derfor vil Skanderborg Kommune også opleve en underfinansiering på dette punkt.

Hvis budgettet løftes med 20,1 mio. kr. i 2024, vil dette udgøre et uforholdsmæssigt stort spring i forhold til det økonomiske grundlag i 2023. Derfor peger analysen desuden på et behov for at løfte det økonomiske grundlag i 2023 med 8 mio. kr.

Dagplejen

Forandring 27 tilsiger, at det politiske beslutningsgrundlag også skal indeholde Dagplejen. Analysen indeholder derfor et afsnit, hvor udgiften til at indføre en normering på 1:3 i den kommunale dagpleje beregnes. I 2021 var der gennemsnitligt

3,3 børn pr. dagplejer i Skanderborg Kommune. Nettoudgiften ved at indføre en normering på 1:3 beløber sig derfor til ca. 5,1 mio. kr. i 2024. Det skal bemærkes, at Dagplejen ikke er omfattet af loven om minimumsnormeringerne.

Udgifter til ændret personalesammensætning

Forandring 27 tager udgangspunkt i, at aftalen mellem regeringen og de øvrige forligspartier betyder, at kommunerne forpligtes til at opnå en uddannelsesdækning på mindst 85 % eller en forbedring i uddannelsesdækningen på mindst 10 %-point. Den foreløbige udmelding fra Børne- og Undervisningsministeriet er imidlertid, at forpligtelsen som minimum gælder for kommuner, der søger penge fra den såkaldte opkvalificeringspulje. Rammerne for de øvrige kommuner er endnu ikke fastlagte. Derfor indeholder analysen udelukkende en beregning af, hvad stigningen i lønudgifter ved at øge uddannelsesdækningen med 10 %-point beløber sig til. Med udgangspunkt i den gennemsnitlige uddannelsessammensætning i 2021 bliver den øgede lønudgift ved 10 %-point højere uddannelsesdækning ca. 4,3 mio. kr.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Børn og Unge indstiller,

- at analysen tages til efterretning
- at merudgifterne til implementering af minimumsnormeringerne på 20,1 mio. kr. i 2024 og 20,4 mio. kr. i 2025 og 2026 indarbejdes i det tekniske budget 2023-2026
- at problemstillingen i forhold til en eventuel tidligere indfasning af minimumsnormeringerne tages med i Børne- og Ungdomsudvalgets arbejde med Budget 2023.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

'Tillægsnotatet: Analyse af udgifter til minimumsnormeringer' var udsendt til Økonomi- og Erhvervsudvalgets medlemmer inden mødet. Det indgik dermed i behandlingen af punktet og vedlægges referatet.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog at indstille,

- at analysen tages til efterretning
- at merudgifterne til implementering af minimumsnormeringerne på 20,1 mio. kr. i 2024 og 20,4 mio. kr. i 2025 og 2026 indarbejdes i det tekniske budget 2023-2026
- at problemstillingen i forhold til en mulig tidligere indfasning af minimumsnormeringerne behandles i Børne- og Ungdomsudvalget i forbindelse med budgetarbejdet for 2023-26 med henblik på at udarbejde et forslag til, hvorledes indfasningen kan ske indenfor eksisterende budgetter som alternativ til forandringsforslaget, som anbefales i analysen.

Claus Leick tog forbehold for sin stillingtagen til sagen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget , 7. april 2022, pkt. 39:

Fraværende: Anne Heeager

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog at indstille,

- at analysen tages til efterretning
- at merudgifterne til implementering af minimumsnormeringerne på 20,1 mio. kr. i 2024 og 20,4 mio. kr. i 2025 og 2026 indarbejdes i det tekniske budget 2023-2026
- at problemstillingen i forhold til en eventuel tidligere indfasning af minimumsnormeringerne tages med i Børne- og Ungdomsudvalgets arbejde med Budget 2023.

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog,

- at der skal udarbejdes et notat, der forklarer beregningen af udgifter til minimumsnormeringer i Skanderborg Kommune, som fremsendes til Økonomi - og Erhvervsudvalgets behandling af sagen
- at notat fra KL vedrørende beregning af minimumsnormeringer vedhæftes dagsordenspunktet.

Mira Isa Bloch og Charlotte Vindeløv kunne ikke støtte indstillingen ift. eventuelt tidligere indfasning af minimumsnormeringer, da der ønskes afsat 8 mio. kr. i 2023 i det tekniske budget, som analysen, jf. sagsmfrestilling og vedhæftede bilag, også peger på.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Rapport forandring 27 B22 - Implementering af minimumsnormeringer

Omsættertabel v. Hvor er der en voksen.pdf

Tillægsnotat - Analyse af udgifter til minimumsnormeringer

Punkt 94: Udvidet status på forandringer fra Budget 2020

15.00.00-G01-39-19

Resume

Med det dette punkt fremlægges en udvidet status på de tre store forandringer på beskæftigelsesområdet, som blev vedtaget med Budget 2020-2023, herunder forslag til hvordan forandringerne overgår til drift samt ressourcebehovet i driften fremadrettet.

Sagsfremstilling

Sagsfremstillingen opsummerer status for de tre forandringer,

- Flere unge i uddannelse og job
- Færre borgere på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb
- Beskæftigelsesfremmende tiltag på integrationsområdet.

For hver af forandringerne fremlægges desuden forslag til, hvordan forandringen overgår til drift, herunder ressourcebehovet i driften fremadrettet. En udvidet status og forslag til fremadrettet drift for hver forandring er vedlagt som bilag.

Flere unge i uddannelse og job

Som beskrevet i det vedlagte bilag, samt i de løbende opfølgninger på forandringerne i 2020 og 2021, så har coronasituationen gjort det vanskeligt at få alle dele af forandringen iværksat efter planen.

Ungeindsatsen oplever, at de unge grundlæggende kæmper med flere udfordringer end tidligere. Det er svært udfordrede unge, hvor der er behov for flere parallelle indsats ved siden af den beskæftigelsesrettede indsats, f.eks. rusmiddelbehandling, indsats i psykiatrien eller andre sociale indsats.

Selvom der er mangel på arbejdskraft og mange ledige job, så er der primært tale om fuldtidsjob til velfungerende unge, som kan indgå på normale vilkår på arbejdspladsen. De jobåbninger matcher ikke de mere udfordrede unge.

Indsatterne i forandringen har desuden været udfordret af nogle personalemæssige udfordringer, bl.a. på grund af fejlrekruttering, perioder med vakante stillinger på grund af jobskifte, barsel og sygdom. Der er nu en stabil medarbejdergruppe, hvilket forventes at have en positiv effekt på resultaterne i 2022 og 2023.

På denne baggrund forventer administrationen at komme tættere på at indfri målsætningerne for forandringen i løbet af 2022 og 2023. Samtidig går det også godt på ungeområdet i mange andre kommuner, og mange andre kommuner har også investeret i ungeområdet i forbindelse med det stærke politiske fokus på området, i form af blandt andet lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Resultatet for 2021 blev isoleret set for Skanderborg et fald i antal personer på uddannelseshjælp svarende til 24 fuldtidspersoner, set i forhold til 2020. Fra januar 2021 til januar 2022 er antal borgere på uddannelseshjælp faldet med næsten 20 %. Udviklingen på landsplan har dog været lige så positiv, hvorfor det er tvivlsomt, om de ambitiøse målsætninger for forandringen, som opgøres korrigeret for udviklingen på landsplan, vil kunne indfries.

Administrationen forventer derfor ikke at kunne realisere den fulde målsætning i forandringen. På baggrund af forventningen om at kunne opnå større effekt af de nye tiltag i 2022 og 2023 vurderer administrationen, at det vil være muligt at indfri 75 % af den oprindelige målsætning for resultatet i 2023, dvs. at antallet af unge på uddannelseshjælp skal være reduceret med ca. 38 fuldtidspersoner i 2023, set ift. 2019-niveauet, korrigeret for udviklingen på landsplan.

Forslag til justering af budget ved overgang til drift:

Administrationen anbefaler, at der fra 2023 og frem fastholdes et årligt budget på 950.000 kr. til en tidlig forebyggende indsats til målgruppen af 15-17-årige. Fra 2026 og frem vurderes det, at den håndholdte indsats og koordinering af indsatsen rettet mod målgruppen af 18-29-årige, kan håndteres inden for det oprindelige budget hertil. Det foreslås derfor at reducere budgettet med 238.000 kr. årligt fra 2026 og frem.

Færre borgere på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb

De første to år af forandringen har som beskrevet i bilag til sagen og i den løbende opfølgning på forandringen i 2020 og 2021 været stærkt påvirket af coronasituationen, hvor det i lange perioder ikke har været muligt at arbejde med sygedagpenge- og jobafklaringsagerne som planlagt pga. suspenderinger af indsatsen og særlige forlængelsesregler på sygedagpengeområdet.

Der er endnu ikke endelige tal for 2021, men på baggrund af de foreløbige data ser det ud til, at udviklingen er omtrent den samme som på landsplan i 2020 og 2021. Der ses dog en positiv udvikling i slutningen af 2021, og der opleves stærkt faldende sagstal tidligt i 2022, hvilket er usædvanligt.

På baggrund af denne udvikling fastholdes den oprindelige målsætning for forandringen, der således fortsat forventes at realisere en reduktion i antal borgere på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb på samlet set godt 100 fuldtidspersoner, alt andet lige, i 2023.

Det vil dog ikke være muligt at realisere den akkumulerede budgetmæssige gevinst forudsat i forandringen inden for budgetperioden 2020-2023, da resultaterne er forsinket i forhold til forventningerne, der var lagt til grund for de oprindelige beregninger.

Forslag til justering af budget ved overgang til drift:

For at bibeholde det lave sagstal pr. sagsbehandler anbefales det, at der fra 2023 og frem fastholdes et årligt budget på 1,6 mio. kr. til sagsbehandlere. Fra 2024 og frem vurderes det, at budgettet på 0,5 mio. kr. til investering i udvikling og afprøvning af nye tilbud til sygemeldte kan lægges i kassen.

Beskæftigelsesfremmende tiltag på integrationsområdet

Trods udfordringer pga. af coronasituationen i 2020 og 2021 forventes den reviderede målsætning for antallet af IGU-aftaler (integrationsgrunduddannelsen) på 25 aftaler i perioden 2020-2022, som blev vedtaget i forbindelse med en omlægning af forandringen i maj 2021, indfriet. IGU-ordningen er netop blevet forlænget til 1. januar 2024, hvorfor der fortsat vil være særligt fokus på at få etableret IGU-aftaler for de borgere i målgruppen, hvor det er en god mulighed for at få tilknytning til det danske arbejdsmarked.

Indsatsen for ægtefælleforsørgede kvinder har været succesfuld, og har bidraget til, at 50 kvinder er kommet i arbejde og uddannelse i 2020 og 2021. Det er altså gået væsentligt bedre med indsatsen end forudsat i forandringen, hvor antagelsen var, at 14 kvinder ville gå i arbejde eller uddannelse i løbet af 2020 og 2021. Jobcenteret oplever, at kvinderne er meget motiverede for at komme i job eller uddannelse og dermed blive selvforsørgende.

Anvendelsen af virksomhedsmentor, samt en styrket fastholdelsesindsats for nyansatte integrationsborgere, har ikke været brugt i det planlagte omfang pga. af coronasituationen. Der kan derfor ikke evalueres på de tiltag.

Den helhedsorienterede familieindsats giver mulighed for, at familierne kan få hjælp til alt lige fra at forstå breve fra det offentlige til spørgsmål om, hvordan man eksempelvis motiverer ægtefællen til at hjælpe med det huslige arbejde, når begge forældre er udearbejdende. Vurderingen er, at familieindsatsen i høj grad understøtter arbejdet med at få borgerne i beskæftigelse og uddannelse samt øger integrationen i samfundet.

Forslag til justering af budget ved overgang til drift:

Administrationen anbefaler, at der fra 2024 og frem fastholdes et årligt budget på 0,7 mio. kr. til sagsbehandling, modtagelse samt den helhedsorienterede familieindsats på integrationsområdet. Udgifterne til beskæftigelsesindsatsen (virksomhedskonsulent og mentor) forventes at kunne afholdes inden for det oprindelige budget, når forandringen er overgået i drift. Det foreslås derfor, at der fra og med 2024 og frem lægges 0,9 mio. kr. i kassen årligt.

Opsummering af forslag til justering af budget

- Fra og med 2024 lægges budgettet til aktiviteter og tilbud i forandringerne i kassen, svarende til i alt 1,4 mio. kr. årligt.
- Budgettet til sagsbehandling, modtagelse og helhedsorienteret familieindsats fastholdes i 2024 og 2025. Fra 2026 og frem reduceres budgettet med 238.000 kr. årligt.

Dialog og høring

-

Indstilling

Konstitueret chef for Arbejdsmarked og Social indstiller,

- at status på de tre forandringer tages til efterretning
- at forslagene til fremadrettet drift for de tre forandringer godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra konstitueret chef for Arbejdsmarked og Social.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Arbejdsmarkedsudvalget, 6. april 2022, pkt. 30:

Arbejdsmarkedsudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra konstitueret chef for Arbejdsmarked og Social.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Udvidet status på forandringen Færre borgere på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb

Udvidet status på forandringen Flere unge i uddannelse og job

Udvidet status på forandringen Beskæftigelsesfremmende tiltag på integrationsområdet

Punkt 95: Prioritering af plansager og opnormering af planområdet

01.02.00-A26-42612-15

Resume

Med denne sag følges der op på Økonomi- og Erhvervsudvalgets principbeslutning for prioritering af planlægningsager samt ønsket om at se på muligheder for optimering af lokalplanlægningen. Byrådet har på møde den 30. marts 2022 bevilget midler til en opnormering med to medarbejdere i Plan og Byudvikling, og derudover en afledt medarbejder i den resterende del af Plan, Teknik og Miljø.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Erhvervsudvalget behandlede den 9. februar 2022 et forslag til en politisk prioritering af planlægningsager, idet mængden af sager overstiger de eksisterende ressourcer til at løfte opgaven.

Udvalget traf nedenstående principbeslutning om den politiske prioritering:

- I første prioritet suppleres med sager om anlæg for vedvarende energianlæg samt en sidestilling af detailhandel med øvrige erhverv samt en differentiering indenfor erhverv f.eks. mht. antal arbejdspladser
- En præcisering i forhold til prioritering indenfor boligområder, hvor der er overskydende kapacitet i skoler og daginstitutioner m.v.
- En prioritering af projekter, der tilgodeser bæredygtighedshensyn.

Som følge af Økonomi- og Erhvervsudvalgets principbeslutning er prioriteringen opdateret, så det nu fremgår,

- At lokalplaner prioriteres som følger:

Planer med 1. prioritering

- Allerede (politisk) igangsatte planer
- Lokalplaner til offentlige formål, der er nødvendige til at sikre kapacitet i daginstitutioner, skoler, ældreområdet o.l. i distrikter, hvor der er et aktuelt behov
- Lokalplaner for erhvervsformål, herunder detailhandelsformål
- Lokalplaner med lovbunden frist (fx § 14-forbud efter planloven) eller budgetbeslutninger, der er bundet op på lokalplanlægning
- Planlægning for vedvarende energianlæg, der bidrager væsentligt til opfyldelse af Byrådets klimamål.

Planer med 2. prioritering

- Private institutioner, der kan indgå helt eller delvist i den offentlige kapacitetsberegning (herunder friplejehjem)
- Lokalplaner til boligformål i distrikter med overskydende kapacitet i offentlige institutioner
- Lokalplaner til offentlige formål, der medvirker til at sikre kapacitet i daginstitutioner, skoler, ældreområdet o.l. i distrikter, hvor der er et langsigtet behov.

Planer med 3. prioritering

- Lokalplaner til boligformål i distrikter med begrænset kapacitet i offentlige institutioner
- Andre ønsker til planlægning (f.eks. bevarende lokalplaner).

- at ønsker til planlægning vurderes ud fra overensstemmelse med Byrådets visioner og beslutninger for den fysiske udvikling (overensstemmelse med gældende kommuneplan, relevante politikker, øvrige igangværende sager med sammenhæng til planlægning m.v.), fokus på at bidrage til en bæredygtig udvikling, hvor mange arbejdspladser der tilføres, vurderede realiserbarhed og den værdi, ønsket vurderes at tilføje kommunen/distriktet/byen. Disse faktorer kan få betydning for den reelle prioritering.
- at strukturplaner og kommuneplantillæg, der er en forudsætning for efterfølgende lokalplanlægning, følger ovenstående prioritering
- at igangværende plansager, hvor udvikler ikke medvirker til at sikre fremdrift, kan sættes på venteliste efter et passende varsel til udvikler
- at der én gang årligt i 1. kvartal holdes fællesmøder mellem Klima-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget, hvor principperne og prioriteringen drøftes
- at der tillige afholdes et fællesmøde mellem Klima-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget i 3. kvartal 2022 med henblik på opfølgning på den aktuelle status.

Derudover ønskede Økonomi- og Erhvervsudvalget at se på muligheder for at optimere lokalplanproduktionen med henblik på at få flere lokalplansager gennemført hurtigere. Dette kræver en nærmere indsigt i, hvad presset på planlægningsområdet skyldes, og hvad der kan have en effekt på produktionen.

Tids- og ressourceforbrug

Plan og Byudvikling har en bred opgaveportefølje, der dækker over meget mere end lokalplanlægning. En nylig gennemført kortlægning viser, at det samlede antal medarbejdertimer i afdelingen fordeler sig således på de overordnede typer af opgaver.

- Lokalplanlægning og tilhørende kommuneplantillæg, herunder dialog med udviklere og rådgivere, intern høring og dilemmaafklaring, udarbejdelse af forslag til planer, produktion af sagsfremstillinger, behandling af høringsvar, eventuelle borgermøder m.v. 44 %.
- Kommuneplanplanlægning, herunder revision af kommuneplan, selvstændige tillæg, eventuelle borgermøder m.v. 13 %.
- Anden strategisk planlægning, herunder strukturplaner, helhedsplaner, midtbyplaner m.v. 13 %.
- Internt samarbejde og sparring med øvrig organisation, herunder klimatilpasningsplan, strategisk jordopkøb, befolkningsprognoser, bæredygtig jordhåndtering, VVM m.v. 10 %.
- Udvikling og drift, herunder anden politisk betjening, afdelingsmøder, teammøder, kompetenceudvikling, drift af digitale systemer, vedligehold af procedurer, ajourføring af lovgivning mv. 20 %.

Det er vigtigt at understrege, at det er et øjebliksbillede. Havde undersøgelsen været gennemført i 2021, ville en væsentlig større andel ressourcer figurere under kommuneplanlægning, idet der blev gennemført en revision af kommuneplanen i denne periode.

Det har dog i en årrække været en gennemgående tendens, at lokalplanlægningen har været opprioriteret på bekostning af øvrige planlægningsopgaver. Det har f.eks. betydet en lavere fremdrift på udviklingsprojekter som Skanderborg Midtby. Hvis denne type opgaver fremadrettet skal understøttes yderligere, vil det have betydning for den ressourcemæssige fordeling.

Stigninger i visse typer af arbejdsopgaver

Visse typer af opgaver har været i stigning de sidste par år jf. nedenstående, ligesom nye typer af opgaver er kommet til, hvilket har medført færre ressourcer til selve lokalplanlægningen. Det er forventeligt, at kombinationen af en attraktiv

kommune og en længere periode med højkonjunktur vil gøre det mere interessant for investorer af forskellige slags. Dertil kommer ændrede, politiske prioriteringer som følge af eksempelvis strategisk jordopkøb og investeringer i offentlige kapacitet.

For det første er der behov for en øget indsats i forhold til strukturplanlægning af nye, store boligområder, for at sikre den langsigtede boligudbygning – i tråd med Udviklingspolitik 2017, strategispør 4. I en årrække har man kunnet “plukke de lavthængende frugter” via lokalplanlægning i eksisterende strukturplanområder i Anebjerg, Kildebjerg og Skovby Nygaard. Disse områder er efterhånden færdigudbygget. I løbet af den kommende planperiode vil det være aktuelt at påbegynde proces for den langsigtede planlægning for en række af de næste, større byudviklingsområder.

For det andet har det ændrede politiske fokus på strategisk jordopkøb medført et øget behov for tidlig involvering af planområdet, da opkøb af jord med henblik på langsigtet boligudvikling kræver en grundig vurdering af de reelle udnyttelsesmuligheder forud for investeringen. Strategisk jordopkøb betyder, at en del af de kommende strukturplaner jf. ovenstående vil være kommunalt ejede, og dermed vil generere midler til afledte, kommunale investeringer i f.eks. institutioner.

For det tredje har der gennem de seneste år ikke været afsat nævneværdige ressourcer i Plan og Byudvikling til at understøtte opgaven med udviklingen af gode midtbyer og byrum. Med et øget, politisk fokus på kvalitet i byerne og afsatte midler på budgettet til netop denne opgave, er der behov for at allokere arbejdskraft til denne opgave.

En øget aktivitet i samfundet medfører endvidere et øget antal generelle forespørgsler, der skal håndteres, vurderes og besvares, og som ofte kræver input fra flere afdelinger.

Opnormering i Plan og Byudvikling og afledt opnormering i det øvrige Plan, Teknik og Miljø

Administrationen har foretaget en vurdering af, hvilken effekt en opnormering med to ekstra stillinger i Plan og Byudvikling, suppleret med en ekstra stilling i øvrig Plan, Teknik og Miljø, vil have.

Vurderingen er foretaget med udgangspunkt i den eksisterende liste over ansøgninger til lokalplanlægning, og under følgende forudsætninger:

- Ansættelse pr. 1. august 2022 for begge stillinger.
- Knap halvdelen af de tildelte ressourcer vil gå til lokalplanlægning.
- Godt en fjerdedel vil gå til overordnet strategisk planlægning.
- Den resterende fjerdedel vil gå til øvrige drifts- og udviklingsopgaver.
- At der ikke tages højde for, at endnu ukendte ansøgninger med høj prioritet kan ændre vurderingen.

Lige nu kan afdelingen håndtere ca. 25 aktive lokalplaner ad gangen. De ekstra ressourcer vil først for alvor slå igennem i 2023, da der må forventes nogle måneders oplæring og indføring i opgaverne. Fra 2023 og frem vil den reelle effekt altså være, at der kan håndteres ca. 30 aktive lokalplansager på én gang. Det skal dog nævnes, at forventningen er, at der vil komme flere komplekse planopgaver i den kommende periode, hvorfor antallet af aktive sager kan variere.

Idet den politiske prioritering af lokalplaner i forvejen fokuserer på at få igangsat offentlige institutioner, erhvervsager og VE-anlæg hurtigst muligt, vil den største effekt kunne ses på ansøgningerne til boliglokalplaner. Her vil der fra midten af 2023 og frem være øget mulighed for at igangsætte lokalplaner til boligformål, og i sidste ende vil de ekstra ressourcer medføre, at der kan skæres ca. 1 år af den samlede sagsbehandlingstid. Det betyder konkret, at en ny lokalplanansøgning

til et boligområde vil kunne påbegyndes i 2026 i stedet for 2027, med forbehold for at nye, højere prioriterede ansøgninger kan komme til i den periode.

En opnormering i Plan og Byudvikling vil medføre et øget pres på en række andre afdelinger, der skal bidrage til at løfte den øgede hastighed i planarbejdet. Derfor kan det som tommelfingerregel siges, at to ekstra stillinger i Plan og Byudvikling bør ledsages af endnu én stilling til det resterende Plan, Teknik og Miljø. Idet én stilling ikke kan fordeles ligeligt på alle de fagområder, der bidrager til lokalplanlægningen, vil der skulle arbejdes med prioritering og omfordeling af opgaver, for at få mest muligt ud af denne ressource. Ansættelse vil derfor først ske senere på året.

Skanderborg Forsyning udtaler, at en opnormering formentligt vil resultere i yderligere ansættelser, for at kunne følge med til de øgede arbejdsopgaver i forhold til planlægning, projektering (herunder projekter til myndighedsbehandling), udbud og udførelse.

Øvrige initiativer der kan arbejdes videre med efterfølgende for at understøtte hurtigere eksekvering af planlægning

- Lade udviklere skrive udkast til lokalplaner selv (sparer ikke ressourcer, men kan sikre bedre fremdrift, ikke mindst fordi det vil give udviklere et incitament til en høj grad af seriøsitet om deres planønsker)
- Bruge borgerinddragelse mere målrettet
- Arbejde med et lavere detaljeringsniveau i udvalgte lokalplaner af mindre betydning (kan dog risikere at skubbe evt. problemer til de efterfølgende tilladelser).

Økonomi

Byrådet tog den 30. marts 2022 stilling til en bevilling til en opnormering med to medarbejdere i Plan og Byudvikling, og derudover en afledt medarbejder i den resterende del af Plan, Teknik og Miljø.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at prioriteringen af plansager godkendes jf. ovenstående.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at godkende prioriteringen af plansager jf. ovenstående.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 5. april 2022, pkt. 76:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Punkt 96: Budget 2023 - 2026 - Økonomi- og Erhvervsudvalgets egne områder

00.30.10-S55-13-22

Resume

Med denne sag skal Økonomi- og Erhvervsudvalget drøfte, hvordan budgetprocessen skal tilrettelægges på udvalgets møder i maj og juni 2022.

Sagsfremstilling

Indledende omkring budgetprocessen og udvalgets rolle

Fagudvalgene er politikformulerende og politikkontrollerende inden for deres respektive fagområder. I budgetprocessen betyder det, at fagudvalgene formulerer konkrete forslag til forandringer på både drift og anlæg, som oversendes til Byrådets samlede behandling af budgetlægningen.

Forandringsforslagene kan

- udspringe af et borgerforslag,
- håndtere en af de væsentlige udfordringer fra det administrative situationsbillede eller
- opstå som et andet ønske fra udvalget.

Forandringerne skal først og fremmest sikre, at politikerne omsættes i praksis. Udvalgene skal arbejde med forslag til forandringer på drift og anlæg på møderne i maj og juni 2022. Forslag til forandringer skal være færdige på junimødet og overdrages til Byrådets budgetstatusmøde i juni 2022. Forslagene skal være prioriteret af udvalget, når de overdrages til Byrådet.

På dette møde skal udvalget tilrettelægge budgetprocessen, og her vil følgende punkter indgå:

1. Dialog med interessenter
2. Borgerforslag
3. Præsentation af situationsbilledet
4. Forslag til forandringer på drift og anlæg
5. Andet.

1. Dialog med interessenter

I budgetprocessen har udvalget mulighed for at gå i dialog med interessenter. Det kan eksempelvis være råd, nævn, brugerbestyrelser eller andre interessenter, som er relevante at gå i dialog med i forbindelse med budgetlægningen for Budget 2023-2026.

Udvalget skal beslutte, om der skal være dialog med interessenter i løbet af budgetprocessen og i så fald, hvem der skal inviteres.

2. Borgerforslag

Borgere, råd, nævn, brugerbestyrelser m.v. har haft mulighed for at komme med forslag til Budget 2023-2026. Fristen for at komme med forslag var den 28. marts 2022, og de indkomne forslag er vedlagt som bilag til sagen. Bilaget er inddelt i udvalg, så det fremgår, hvilket udvalg borgerforslagene hører under.

Udvalget behandler de indkomne borgerforslag vedrørende eget område og beslutter, om der skal udarbejdes konkrete forandringsforslag på drift eller anlæg på baggrund heraf.

3. Præsentation af situationsbilledet

Administrationen har udarbejdet et situationsbillede til budgetprocessen, som indeholder et overblik over de væsentligste udfordringer på driften de kommende år. Situationsbilledet bliver præsenteret for hele Byrådet på budgettemamødet den 28. april 2022, men er ligeledes vedhæftet denne sag med henblik på en tidlig introduktion af de seks udfordringer.

4. Forslag til forandringer på drift og anlæg

Der er mulighed for at fremsætte forslag til forandringer på både drift og anlæg, som ikke er begrundet i enten et borgerforslag eller det administrative situationsbillede.

På anlægsområdet kan der stilles forslag om nye anlæg, som ikke fremgår af det tekniske anlægsbudget, og hvor der derfor skal udarbejdes nye forandringer. Det tekniske anlægsbudget præsenteres for Byrådet på budgettemamødet den 28. april 2022 og overdrages derefter til udvalgene til behandling på udvalgsmøderne i maj og juni 2022,.

5. Andet

Byrådet vedtog den 27. oktober 2022 "Politik for digitalisering". I "Politik for digitalisering" beskrives Skanderborg Kommunes vision og strategispor for arbejdet med digitalisering. Digitalisering er ikke et mål i sig selv, men et redskab der understøtter udførelsen af Byrådets overordnede vision og politikker, så der skabes værdi og effekt for borgere og virksomheder. Udvalgene skal derfor i budgetprocessen drøfte, hvordan digitalisering kan understøtte realisering af politikkerne, og om der skal udarbejdes konkrete forandringer i relation hertil. "Politik for digitalisering" er vedhæftet dagsordenspunktet.

Der kan også være andre tværgående politikker, som udvalgene ønsker at arbejde med i budgetprocessen.

Der kan endvidere være andre punkter end de ovennævnte, som er relevante at tage med i budgetprocessen. Udvalget drøfter og beslutter, om der er andet, der skal prioriteres på maj- og junimøderne.

Dialog og høring

-

Indstilling

Cheferne for Byrådssekretariat og HR, Økonomi, Digitalisering og Indkøb, Udvikling, Kultur og Erhverv samt Anlæg og Ejendomme indstiller,

- at det drøftes, hvordan budgetprocessen skal tilrettelægges på udvalgets møder i maj og juni 2022.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøftede budgetprocessen i udvalget.

Bilag

Administrativt situationsbillede til Budget 2023-2026 (Godkendt i KCL 22 marts 2022)

Borgerforslag til Budget 2023 - 2026

Borgerforslag til Budget 2023 - 2026 - Bilagsdelen

Politik for digitalisering

Punkt 97: Politikkontrol af den økonomiske politik

00.30.10-S55-16-22

Resume

Med denne sag besluttes processen for politikkontrollen af "Økonomisk Politik for Skanderborg Kommune".

Sagsfremstilling

Skanderborg Kommunes økonomiske politik blev i dens nuværende form vedtaget af Byrådet den 27. maj 2020 og dækker perioden 2020-2021. Det har været hensigten, at når et nyt Byråd tiltrådte i 2022, skulle der gennemføres politikkontrol af den økonomiske politik med henblik på mulig revision af politikken.

Det er Økonomi- og Erhvervsudvalget, der har den løbende politikkontrol af den økonomiske politik og bilag, herunder ansvaret for forslag til processen for en evt. revision af politikken.

Den økonomiske politik

Den økonomiske politik består, udover selve visionen og strategien, af et mål, fire økonomiske standarder og fem standarder for processer. Den økonomiske politik er vedhæftet som bilag.

Byrådets mål er på meget kort sigt et årligt anlægsniveau på 125 mio. kr.

- På kort sigt finansieres det ved at bruge overskudslikviditeten jf. standarden for kasseholdningen
- På længere sigt finansieres det ved, at resultatet af ordinær drift udviser et overskud på 160 mio. kr.

De økonomiske standarder er:

1. Kassebeholdningen opgjort som et gennemsnit over 12 måneder skal udgøre minimum 3.000 kr. pr. borger. Dette beløb er inklusiv kontrakt- og aftaleholdernes overførsler.
2. Det årlige anlægsniveau på det skattefinansierede område skal være på minimum 95 mio. kr.
3. Resultatet af ordinær drift skal vise et overskud på minimum 130 mio. kr. Dette svarer til, at det kan dække anlæg på 95 mio. kr. samt afdrag på lån på 35 mio. kr.
4. Resultatet af det skattefinansierede område skal være 0 eller positiv. Positiv hvis der er behov for at øge kassebeholdningen.

Standarder for processer:

1. Procedure for budgetlægning og budgetopfølgninger (vedtages årligt af Byrådet)
2. Principper for overførsler af budget mellem årene
3. Finansiell strategi
4. Kasse- og regnskabsregulativ
5. Opkrævningsstrategi.

Proces for politikkontrol af den økonomiske politik

Økonomi- og Erhvervsudvalget beslutter processen for politikkontrollen af den økonomiske politik.

Administrationen foreslår, at politikkontrollen fokuserer på målet og de økonomiske standarder i den økonomiske politik, således at de kan udgøre et fælles grundlag for budgetlægningen i byrådsperioden. Standarder for processer indgår dermed ikke i denne politikkontrol. Det bemærkes, at Økonomi- og Erhvervsudvalget den 23. marts 2022 igangsatte en politikkontrol af den finansielle strategi.

Administrationen foreslår endvidere, at Økonomi- og Erhvervsudvalget tager en tidlig dialog om politikken på mødet samt, at den økonomiske politik herefter drøftes på et temamøde i Byrådet i maj 2022. Politikken behandles derefter i Økonomi- og Erhvervsudvalget igen med henblik på fremsendes af forslag til behandling i Byrådet den 1. juni 2022.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Økonomi, Digitalisering og Indkøb indstiller,

- at Økonomi- og Erhvervsudvalget beslutter proces for politikkontrol af den økonomiske politik.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøftede den økonomiske politik.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at fastholde den aktuelle økonomiske politik for nuværende.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 74:

Direktionen vedtog,

- at niveauet for standard og mål for overskuddet på driftsbudget skal ses i sammenhæng med behovet i den 10-årige investeringsoversigt
- at Økonomi- og Erhvervsudvalget beslutter eventuel proces for politikkontrol af den økonomiske politik.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Økonomisk politik for Skanderborg Kommune 2020-2021

Punkt 98: Navnekonkurrence ny skole og daginstitution i Hørning

00.01.00-A00-38-22

Resume

Med denne sag skal Byrådet behandle forslag til gennemførelse af navnekonkurrence for ny skole og daginstitution i Hørning samt udpege to repræsentanter fra Byrådet til komiteen for navnekonkurrencen.

Sagsfremstilling

Den 27. februar 2019 besluttede Byrådet at igangsætte proces for etablering af ny skole og daginstitution i Hørning. Første etape af byggeriet omfattende 0.-3.-klasse, idrætshal og multisal samt en integreret daginstitution fra 0-6 år med plads til 130 børn. Ny skole og daginstitution i Hørning ventes færdig i sommeren 2023.

Byrådet har ønsket at afholde navnekonkurrence for at finde det bedste navn til den nye skole og daginstitution. På den baggrund har administrationen sammen med de involverede kontraktholdere udarbejdet følgende forslag til en lokalt forankret navnekonkurrence.

Der skal nedsættes en komité til at udvælge bedste navn til den nye skole og daginstitution i Hørning. Komiteén sammensættes af repræsentanter for ledelse, medarbejdere, repræsentanter fra bestyrelser samt elever/børn. Derudover forslås det, at der udpeges to repræsentanter fra Byrådet til komitéén. Dette kan evt. være repræsentanter, som er en del af Børne- og Ungdomsudvalget.

Deltagere i navnekonkurrencen er børn og voksne i det område, der hører til den nye skole og daginstitution i Hørning.

Materiale, der oplyser om konkurrencen, skal indeholde følgende nøgleord:

- Fælles sted
- Aktiviteter og mødested
- Dannelse
- Læring
- Leg
- Lokation der inviterer til at samles
- Ét navn for hele matriklen - både skole og daginstitution.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Børn og Unge indstiller,

- at forslag til proces for navnekonkurrence godkendes
- at der udpeges to politiske repræsentanter til komitéén.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Børne- og Ungdomsudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget , 7. april 2022, pkt. 46:

Fraværende: Anne Heeager

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog at indstille,

- at forslag til proces for navnekonkurrence godkendes
- at Trine Frengler og Birgitte Majgaard udpeges som politiske repræsentanter til komitéen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Punkt 99: Anlægsbevilling til etablering af midlertidig løsning ved Knudsøskolen samt opfølgning ift. Forandring – Fleksibelt modulbyggeri

28.03.00-A00-4-22

Resume

Byrådet får med denne sagsfremstilling en opfølgning på arbejdet med forandringen fra Budget 2022-2025 "Bæredygtige og fleksible løsninger".

Byrådet skal ligeledes træffe beslutning om at give anlægsbevilling på 6,9 mio. kr. fra de afsatte midler til "Spør 1 - Pulje til kapacitetstilpasning med særligt fokus på bæredygtige løsninger" til etablering af midlertidig løsning ved Knudsøskolen, til understøttelse af kapacitetsbehovet i Ry.

Sagsfremstilling

Opfølgning på arbejdet med forandringen fra Budget 2022-2025 "Fleksible og bæredygtige løsninger"

Byrådet vedtog som en del af budgetforliget for 2022-2025 Spør 1: Kvalitet i dagtilbud og skoler;

Bæredygtige og fleksible løsninger samt styrket planlægning

Forligskredsen ønsker at sikre bæredygtige og fleksible løsninger ved fremtidige skiftende børne- og elevtal. Skanderborg Kommune står over for historisk store anlægsinvesteringer. Investeringerne skal tænkes klogt og sammen med optimering af den nuværende kommunale bygningsmasse. Der skal være fokus på, at vi ikke kommer til at forbygge os i forhold til en målgruppe og så få år efter mangler bygninger til en anden målgruppe. Administrationen skal også sikre det nødvendige planmæssige grundlag for fleksible løsninger og snarest udarbejde konkret oplæg til, hvordan fleksible løsninger kan implementeres i praksis. Der kan f.eks. tænkes i mobile løsninger med indkøb af flere "pædagogiske busser" og/eller sikring af bufferkapacitet i eksisterende institutioner eller i tilknytning til disse. Der er afsat 5 mio. kr. i både 2022 og 2023 til kapacitetstilpasning på skole- og dagtilbudsområdet, bl.a. til finansiering af fleksible løsninger, som f.eks. den bus der allerede er indkøbt.

I forbindelse med budgetopfølgningerne blev det besluttet at ændre periodiseringen af ovenstående beløb, således at der afsættes 2,5 mio. kr. i 2022 og 7,5 mio. kr. i 2023, da det blev forudsat at de afsatte midler i 2022 ikke ville blive brugt fuldt ud.

Børne- og Ungdomsudvalget behandlede den 3. marts 2022 1. budgetopfølgning 2022. Udvalget tog orienteringen om status på økonomien på drift og anlæg. I forhold til Forandring 56. Fleksible og bæredygtige modulbyggerier vedtog Børne- og Ungdomsudvalget følgende:

- "at udvalget ikke anser forandringen i Budget 2022-2025 om fleksibelt modulbyggeri afsluttet, og udvalget ønsker derfor en opfølgning på forandringen på kommende udvalgsmøde."

Der er i forbindelse med afslutningen af Forandring 56. Fleksible og bæredygtige modulbyggerier udarbejdet et teknisk notat "Fleksibelt modulbyggeri til brug ved skole og daginstitutioner", der beskriver rammerne for arbejdet med fleksible og bæredygtige modulbyggerier. Notatet opsummerer de tekniske, økonomiske og procesuelle forhold, der helt generelt vil gøre sig gældende i forbindelse med etablering og placering af bæredygtige og fleksible modulbyggerier. Der er tale om generelle rammer, der skal derfor i det enkelte tilfælde tages højde for stedspecifikke løsninger og behov.

Opsummerende er der som udgangspunkt to muligheder for benyttelsen af bæredygtige fleksible moduler. De kan enten erhverves:

1. Gennem lejemål:

- for hver gang et behov identificeres et enkelt sted.
- som kan rokeres til skiftende placeringer indenfor Skanderborg Kommune (inkl. løbende opgraderinger og vedligehold).
- med efterfølgende mulighed for forkøbsret efter endt lejeperiode (afhængig af udbyder).

2. Som flådekøb, hvor Skanderborg Kommune ejer modulerne.

Ud fra en foreløbig granskning af udvalget hos virksomheder er vurderingen generelt, at det er mest økonomisk fordelagtigt at leje moduler ved et behov op til 8 år. Herefter kan det være økonomisk mere fordelagtigt at eje de enkelte moduler. Den foreløbige granskning viser også, at der er stor forskel på bygningsstandard og krav til bæredygtighed mellem de forskellige firmaer. Flere bygger over den gængse standard, og nogle enkelte kan levere både indenfor DGNB (primært boliger) og Svanemærket (primært institutioner), der begge er certifikater indenfor bæredygtigt byggeri.

De nævnte muligheder har forskellige fordele og konsekvenser. Disse er opsummeret i nedenstående tabel samt foldet ud i notatet der er vedhæftet som bilag.

Oversigt over forskellige muligheder for bæredygtigt og fleksibelt byggeri.

Model	Fordele	Ulemper
Leje (enkelt-behov)	Større muligheder for at imødekomme interne individuelle behov igennem udbuddet. Tidssvarende moduler.	Kræver udbud hver gang.
Leje (rokademulighed/rammeaftale)	Større mulighed for at præge modulernes indretning og design. Løbende opgraderinger på drift og eventuelt ændret lovgivning. Større fleksibilitet.	Mindre intern indflydelse på de enkelte moduler.
Leje (med forkøbsret)	Større mulighed for at præge modulernes indretning og design. Eventuelt økonomisk gevinst efter endt lejeperiode.	Mindre intern indflydelse på de enkelte moduler.
Eje (flåde)	Ét samlet udbud. Mulighed for at sætte højere krav til indretning og materialer.	Ændret lovgivning, der kan medføre en "forældet" flåde. Umiddelbart større driftsudgifter.

Garageudgift.

Anlægsbevilling til etablering af midlertidig løsning ved Knudsøskolen

Børne- og Ungdomsudvalget er med de løbende orienteringer om status på kapacitet på dagtilbudsområdet blevet orienteret om, at efterspørgslen på 0-6 års pladser i Ry/Knudsø får et omfang fra august 2022 og frem, som vil udfordre kapaciteten. Som en del af arbejdet med at sikre kapaciteten på dagtilbudsområdet i Ry foreslås det, at der etableres en midlertidig pavillonløsning ved Knudsøskolen. Løsningen vil blive dimensioneret til at kunne håndtere op til 80 0-6 års pladser. Som en del af løsningen sikres det, at de 80 pladser kan bruges fleksibelt mellem vuggestuepladser og børnehavepladser, således at den midlertidige løsning kan håndtere udsving i fordelingen mellem vuggestuepladser og børnehavepladser ud i årene. Som udgangspunkt startes den fleksible løsning op med ca. 30 vuggestuepladser og ca. 50 børnehavepladser.

Med udgangspunkt i de tidligere udbud for Svaneparken i Galten og Toftegårdsvej i Virring er det anslået, at etablering af den midlertidige løsning ved Knudsøskolen i alt vil medføre en udgift på 4,6 mio. kr. Dertil forventes udgifter til leje i 3 år samt nedtagning og bortkørsel på godt 2,3 mio. kr. Samlet set udgifter for godt 6,9 mio. kr. I nedenstående tabel er udgifterne udspecificeret.

Beskrivelse	Estimeret overslagspris eks. moms
Etableringsudgifter	2.100.000 kr.
Pusleborde	100.000 kr.
Inventar	700.000 kr.
Legeplads	400.000 kr.
Beplantning	50.000 kr.
Uforudsete udgifter	550.000 kr.
Prisstigninger grundet verdenssituationen 35 % af etableringsudgifter	735.000 kr.
Estimeret overslagspris i alt	4.635.000 kr.
Leje i 3 år	2.000.000 kr.
Nedtagning og bortkørsel	250.000 kr.
Estimeret udgift til leje, nedtagning og bortkørsel	2.250.000 kr.
Samlet udgift	6.885.000 kr.

På Byrådets temamøde den 13. januar 2022 samt på et efterfølgende dialogmøde med interessenter for den nye skole og daginstitution i Ry blev der orienteret om, at der var behov for at justere den planlagte proces for ny skole og daginstitution i Ry, da der fortsat var opmærksomhedspunkter og ønsker, som der var behov for en yderligere kvalificering både politisk og administrativt. Dette har ligeledes betydet, at den forventede ibrugtagning af den nye skole i Ry kan ske fra august 2026.

Med den beskrevne løsning er det vurderingen, at kapacitetsudfordringerne i Ry er sikret frem mod etableringen af det nye dagtilbud og nye skole i Ry fra 2026.

Placeringen ved Ry er valgt ud fra at sikre en naturlig sammenhængskraft i området organisatorisk og geografisk. Derudover er det vurderingen, at løsningen vil kunne etableres, så det sikres, at der er en god infrastruktur og tilgængelighed. Den præcise placering på området afklares i forbindelse med igangsættelsen af etableringen af den midlertidige løsning.

Etableringen af de midlertidige løsninger vil kunne ske i perioden fra oktober 2022 til december 2022. Der vil derfor være behov for en afklaring af kapacitetsudfordringerne fra august 2022 til oktober 2022. Fagsekretariatet Børn og Unge har igangsat denne afklaring.

I valget af løsning vil der arbejdes ud fra principperne i det tekniske notat Fleksibelt modulbyggeri til brug ved skole og daginstitutioner, som er blevet præsenteret ovenfor.

Det indstilles på baggrund af ovenstående til Byrådet, at der frigives 6,9 mio. kr. fra de afsatte midler til "Spor 1 - Pulje til kapacitetstilpasning med særligt fokus på bæredygtige løsninger" til etablering af midlertidig løsning ved Knudsøskolen, til understøttelse af kapacitetsbehovet i Ry.

Midlerne dækker blandt andet:

- Tilpasning af infrastruktur på området
- Sikring af forsyningsledninger og afledning
- Leje og etablering af pavilloner.

Økonomi

De 6,9 mio. kr. til etableringen af den midlertidige løsning ved Knudsøskolen, til understøttelse af kapacitetsbehovet i Ry, foreslås som nævnt finansieret af de afsatte midler til understøttelse af "Spor 1 - Pulje til kapacitetstilpasning med særligt fokus på bæredygtige løsninger". Der er i den 10-årige investeringsoversigt afsat 10 mio. kr. til Spor 1 - Pulje til kapacitetstilpasning med særligt fokus på bæredygtige løsninger".

Midlerne er afsat med 2,5 mio. kr. pr. år i årene fra 2022-2025. I forbindelse med nærværende sag indstilles det, at der fremrykkes 1,9 mio. kr. af midlerne fra 2024 til 2023, så der i alt vil være afsat 6,9 mio. kr. over årene 2022 og 2023 til "Midlertidig løsning ved Knudsø". Midlerne vil så være afsat med 2,5 mio. kr. i år og 4,4 mio. kr. i 2023. Resten af de 10 mio. kr. fastholdes i investeringsoversigten, som de er afsat i dag.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Børn og Unge og chefen for Anlæg og Ejendomme indstiller,

- at Forandring 56 Fleksible og bæredygtige modulbyggerier betragtes som afsluttet
- at der gives anlægsbevilling på 6,9 mio. kr. til etablering af Midlertidig løsning ved Knudsøskolen, med rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. i 2022 og 4,4 mio. kr. i 2023

- at finansiering sker fra afsatte midler til "Spor 1 - Pulje til kapacitetstilpasning med særligt fokus på bæredygtige løsninger", herunder fremrykning af 1,9 mio. kr. fra 2024 til 2023.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Børne- og Ungdomsudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget , 7. april 2022, pkt. 44:

Fraværende: Anne Heeager

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog at indstille,

- at Forandring 56. Fleksible og bæredygtige modulbyggerier betragtes som afsluttet
- at der gives anlægsbevilling på 6,9 mio. kr. til etablering af Midlertidig løsning ved Knudsøskolen, med rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. i 2022 og 4,4 mio. kr. i 2023
- at finansiering sker fra afsatte midler til "Spor 1 - Pulje til kapacitetstilpasning med særligt fokus på bæredygtige løsninger", herunder fremrykning af 1,9 mio. kr. fra 2024 til 2023.

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog,

- at der skal gennemføres politikkontrol ift. anvendelse af muligheder for profilbørnehaver.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Bæredygtige fleksible modulbyggerier - Teknisk notat

Punkt 100: Godkendelse af revision af standard for anvisning af pladser i dagtilbud

28.00.00-G01-633-20

Resume

Byrådet bedes med denne sag træffe beslutning om revision af standard for anvisning af pladser i dagtilbud i Skanderborg Kommune. Sagen indeholder fire konkrete forslag til revision i form af justering af fordelingsprincipperne, tilføjelse af definition af "børn med særlige behov", konsekvensrettelse af anvisningsdistrikterne og ophævelse af dokumentationskrav for tilflyttere.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 1. september 2020 den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud i Skanderborg Kommune, som følge af den nye dagtilbudslov fra den 1. juni 2018.

Den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud giver imidlertid ikke mulighed for at tilgodese børn med særlige behov, hvor børnene ofte vil have behov for fortrinsret til ledige pladser før søskendebørn og børn, der allerede er i tilbud. Det er endvidere nødvendigt med en definition af "børn med særlige behov".

Derudover har Byrådets beslutning om ny struktur på skole- og dagtilbudsområdet den 16. december 2020 medført en ændring i anvisningsdistrikterne.

Endelig foreskriver dagtilbudsloven, at forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønske om optag i alle daginstitutioner og dagplejehjem i opholdskommune og i anden kommune, hvilket gør opskrivningen til pladser i dagtilbud uafhængig af forældres bopæl.

Disse forhold giver anledning til revision af den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud. Der fremføres i alt fire forslag til revision:

- Justering af fordelingsprincipperne
- Tilføjelse af definition af "børn med særlige behov"
- Konsekvensrettelse af anvisningsdistrikterne
- Ophævelse af dokumentationskrav for tilflyttere.

De fire forslag til revision præsenteres nærmere nedenfor.

1. Justering af fordelingsprincipperne

I den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud har søskendebørn 1. prioritet, børn der allerede er i tilbud har 2. prioritet, og børn med særlige behov har 3. prioritet.

I den daglige anvisningspraksis betyder ovenstående prioritering, at børn med særlige behov ikke kan anvises til ledige pladser før søskendebørn og børn, der allerede er i tilbud og står på venteliste. Børn med særlige behov kan dermed ikke få den nødvendige fortrinsret til ledige pladser efter den gældende standard vedtaget af Byrådet den 1. september 2020. På

den baggrund stilles der forslag om ændring af prioriteringen af fordelingsprincippet vedrørende børn med særlige behov, så børn med særlige behov får 1. prioritet. Efter den reviderede standard vil børn med særlige behov kunne få den nødvendige fortrinsret til ledige pladser før søskendebørn og børn, der allerede er i tilbud og står på venteliste.

I den daglige anvisningspraksis skelnes der ikke mellem, om et barn er i tilbud eller ej. Der stilles derfor forslag om, at fordelingsprincippet vedrørende børn der allerede er i tilbud bortfalder, og at det i anvisningsreglerne tydeliggøres, at der ikke skelnes mellem, om et barn er i et tilbud eller ej i forbindelse med anvisningen af ledige pladser.

Justeringen af fordelingsprincipperne består dermed af en ændring i prioriteringen af fordelingsprincippet vedrørende børn med særlige behov og et bortfald af fordelingsprincippet vedrørende børn, der allerede er i tilbud. Prioriteringen af fordelingsprincipperne vil derfor se ud som nedenstående.

1. Børn med særlige behov
2. Søskendefordel
3. Forældres prioriteter
4. Garantidato.

2. Tilføjelse af definition af "børn med særlige behov"

Den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud indeholder ikke en definition af "børn med særlige behov". I den daglige anvisningspraksis er der behov for et vurderingsgrundlag, som giver mulighed for at identificere børn med særlige behov, og som samtidig kan sikre en ensartet anvisningspraksis i relation til børn med særlige behov.

Der stilles derfor forslag om tilføjelse af nedenstående definition af "børn med særlige behov".

Børn med særlige behov defineres som børn, hvor der – efter konkret sundhedsfaglig eller pædagogisk vurdering – er bekymring for, at de ikke udvikler sig alderssvarende.

Forud for en ansøgning om optag i dagtilbud skal der således forelægge en sundhedsfaglig eller pædagogisk beskrivelse af barnets særlige behov. Fagsekretariatet Børn og Unge fastsætter den nærmere procedure for håndteringen af ansøgninger og offentliggør denne på kommunens hjemmeside.

Der gøres opmærksom på, at børn med særlige behov ikke omfatter børn med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Denne gruppe af børn visiteres særskilt til pladser i specialtilbud via kommunens visitationsudvalg.

3. Konsekvensrettelse af anvisningsdistrikter

Byrådets beslutning om ny struktur på skole- og dagtilbudsområdet den 16. december 2020 omfatter en ændring i anvisningsdistrikterne. Galten, Låsby og Skovby udgør nu et fælles anvisningsdistrikt i form af Dagtilbud Nord. Derudover udgør Stjær et selvstændigt anvisningsdistrikt under Landsbyordningen Stjær.

Der stilles derfor forslag om konsekvensrettelse af ændringerne i anvisningsdistrikterne i den gældende standard for anvisning af pladser i dagtilbud.

4. Ophævelse af dokumentationskrav i forbindelse med tilflytning

I den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud stilles der krav om dokumentation for tilflytning til kommunen i forbindelse med opskrivning på venteliste til dagtilbud.

Dagtilbudsloven foreskriver imidlertid, at forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønske om deres barns optagelse i, og mulighed for, at komme på venteliste til alle daginstitutioner og alle dagplejehjem i opholdskommunen og i en anden kommune, hvilket gør opskrivningen til pladser i dagtilbud uafhængig af forældres bopæl. På den baggrund er det ikke meningsfuldt, at der stilles krav om dokumentation for tilflytning til Skanderborg Kommune i forbindelse med opskrivning på venteliste til dagtilbud i Skanderborg Kommune.

Der stilles derfor forslag om ophævelse af kravet om dokumentation for tilflytning til kommunen i forbindelse med opskrivning på ventelister til dagtilbud.

Lovgrundlag

Den nuværende standard for anvisning af pladser i dagtilbud i Skanderborg Kommune tager afsæt i dagtilbudslovens § 4, som fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte rammerne for anvisning og sikre de fornødne pladser i kommunen.

I relation til forslaget om ophævelse af krav om dokumentation for tilflytning til kommunen henvises der til dagtilbudslovens § 27c. som tilsiger, at forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønske om deres barns optagelse i, og mulighed for, at komme på venteliste til alle daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, og alle dagplejehjem efter § 21, stk. 2 og 3, i opholdskommunen og i en anden kommune.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Børn og Unge indstiller,

- at revisionen af standard for anvisning af pladser i dagtilbud godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Børn og Unge.

Karina Kirk kunne ikke støtte indstillingen, idet hun fandt, at der i prioriteringen af fordelingsprincipperne burde byttes rundt på 'børn med særlige behov' og 'søskendefordel'.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget , 7. april 2022, pkt. 36:

Fraværende: Anne Heeager

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Børn og Unge.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Punkt 101: Godkendelse af standard for tilsyn på dagtilbudsområdet i Skanderborg Kommune

28.00.00-G01-150-22

Resume

Med denne sag skal Byrådet behandle forslag til revideret standard for tilsyn og hvilken praksis, der skal være gældende fremadrettet i Skanderborg Kommune, med henblik på at leve op til de nye krav i dagtilbudsloven.

Sagsfremstilling

Den 21. december 2021 vedtog Folketinget [Lov om ændring af dagtilbudsloven](#). En del af lovteksten indeholder §§ vedrørende et styrket tilsyn i de danske dagtilbud. På temamødet 3. marts 2022 blev Børne- og Ungdomsudvalget givet et baggrundsbillede af, hvad styrket tilsyn indebærer, og en indflyvning til, hvilke elementer i den eksisterende tilsynspraksis, der videreudvikles i det styrkede tilsyn i Skanderborg Kommune.

Den nuværende standard for tilsyn er udarbejdet i perioden august 2017 – juni 2018 og bygger på observationer af den pædagogiske praksis. Udviklingsprocessen involverede alle medarbejdere og ledere i Skanderborg Kommune. Baggrunden for udarbejdelsen var at sikre den kontrolmæssige funktion, som tilsynet har, men samtidig også at udarbejde en tilsynsmodel, som giver anledning til faglig refleksion og som retter fokus mod den ønskede udvikling på dagtilbudsområdet.

En del af de indholdselementer og krav, der bliver stillet i den nye Lov om ændring af dagtilbudsloven er allerede indarbejdet i den eksisterende standard for tilsyn, herunder observationer af den pædagogiske praksis og at arbejdet udføres alene ud fra den pædagogiske læreplan. Der er dog også en række skærpede og nye krav i lovgivningen som skal indarbejdes og supplere den eksisterende standard for tilsyn.

Hvad siger den ændrede lovtekst om tilsyn i dagtilbud?

I [Lov om ændring af dagtilbudsloven](#), der indeholder de styrkede krav til det kommunale tilsyn med dagtilbud er beskrevet, at tilsyn skal tage udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i den pædagogiske læreplan. Det pædagogiske grundlag for den styrkede pædagogiske læreplan er beskrevet i udgivelsen ”[Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold](#)” og indeholder overskrifterne:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber
- Pædagogisk læringsmiljø
- Samarbejde med forældre om børns læring
- Børn i udsatte positioner
- Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen.

Tilsynet skal danne udgangspunkt for en vurdering af, om kvaliteten i disse lever op til det lovfastsatte formål med dagtilbud og kravene i den pædagogiske læreplan. Tilsyn kan derfor forstås som mere en blot et enkeltstående tilsynsbesøg, men i højere grad forstås som en fortløbende dialog med fokus på både kontrol og udvikling.

Hvilke indholdselementer og krav er der til standard for tilsyn?

Anmeldte besøg i dagtilbuddene

Forslaget til fremadrettet praksis omkring anmeldte besøg er at fastholde den nuværende kadence med et anmeldt besøg i hvert enkelt børnehus hvert andet år.

Uanmeldte besøg i dagtilbuddene

Forslaget til fremadrettet praksis omkring uanmeldte besøg går dels på indholdet og dels på formen.

På indholdssiden i de uanmeldte besøg foreslås fokus på observationstemaet "samspil og relationer" i alle besøg. Derudover kan der være elementer i handleplanen udarbejdet efter det anmeldte tilsynsbesøg, som kan være relevante for den tilsynsførende at have ekstra fokus på i det uanmeldte besøg. Alt efter behov vurderer den tilsynsførende, hvordan observationerne på temaet "samspil og relationer" bringes i spil i dagtilbuddet. Det kan være som en tilbagemelding til kontraktholder og daglig leder, indkaldelse til et opfølgende møde med kontraktholder, daglig leder og arbejdsmiljørepræsentant/tillidsrepræsentant, hvor observationer og evt. yderligere opmærksomhedspunkter drøftes eller andre relevante tiltag.

Det uanmeldte besøg i børnehuset placeres i året efter det anmeldte tilsynsbesøg og følger dermed forskudt den nuværende kadence med et anmeldt besøg i hvert enkelt børnehus hvert andet år.

Uvildighed

Forslaget til fremadrettet praksis er at fastholde de nuværende elementer, der understøtter uvildigheden i tilsynet. Derudover vil det videre arbejde med en fælles kvalitetsforståelse og taksonomi på vurderingen af kvalitet, udarbejdet på baggrund af forskning, yderligere understøtte uvildigheden i tilsynet.

Inddragelse af data

Forslaget til fremadrettet praksis omkring inddragelse af data er at videreudvikle de nuværende datakilder og derudover arbejde med at inddrage og skabe sammenhæng til data, der indgår i kvalitetsdialogen, herunder organisatorisk data om fx sygefravær, APV, tilsyn med økonomi, tilsynet med legepladssikkerhed, tilsynet med brandsikkerhed, tilsynet med bygningerne, Sundhedstjenestens understøttende arbejde med sundhed og hygiejne m.v.

Observationer

Forslaget til fremadrettet praksis omkring observationer er at fastholde den nuværende praksis, hvor observationer indgår som fast element i alle anmeldte besøg, der gennemføres hvert andet år. Derudover skal der arbejdes med at integrere observationer på temaet samspil og relationer i alle uanmeldte besøg. Observationer som redskab til løbende kvalitetsudvikling i dagtilbud vil således fortsat været et helt centralt element i Skanderborg Kommunes tilsynspraksis. Derudover kan observationer også bringes i anvendelse, hvis der etableres skærpet tilsyn i et dagtilbud.

Dialog med ledere og medarbejdere i dagtilbuddet

Forslaget til fremadrettet praksis omkring dialog med ledere og medarbejdere i dagtilbuddet er at fastholde den nuværende praksis, hvor dialog om observationerne af den pædagogiske praksis på tilsynsmødet indgår som fast element i alle anmeldte besøg, der gennemføres hvert andet år.

Derudover kan dialog med ledere og medarbejdere i dagtilbuddet bringes ind som element i forbindelse med de uanmeldte besøg på baggrund af en konkret vurdering af behovet.

Dialog med lederen om vurdering af de pædagogiske læringsmiljøer og orientering af forældrebestyrelsen

Forslaget til fremadrettet praksis omkring dialog med leder om vurdering af de pædagogiske læringsmiljøer er at fastholde dialogen på de anmeldte tilsynsbesøg, som også er beskrevet i den nuværende tilsynspraksis. Derudover lægges der op til, at tilsynsførende, kontraktholder, daglig leder og chefen for Dagtilbud, PPR og Sundhed efter udarbejdelse af handleplanen afholder en kvalitetsdialog, hvor supplerende data, herunder organisatorisk data om fx sygefravær, APV, tilsyn med økonomi, tilsynet med legepladssikkerhed, tilsynet med brandsikkerhed, tilsynet med bygningerne, Sundhedstjenestens understøttende arbejde med sundhed og hygiejne m.v., inddrages i den samlede vurdering af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.

Forslaget til fremadrettet praksis omkring orientering af forældrebestyrelsen er, at det fortsat sker på et bestyrelsesmøde, men afventer den endelige tilsynsrapport.

Skriftlig dokumentation

Forslaget til fremadrettet praksis med hensyn til skriftlig dokumentation er, at den nuværende praksis med udarbejdelse af handleplan efter hvert anmeldt besøg fastholdes. Handleplanen udarbejdes fortsat af kontraktholder i samarbejde med daglig leder og med sparring fra tilsynsførende og i relevant omfang med inddragelse af chefen for Dagtilbud, PPR og Sundhed.

Efter kvalitetsdialogen, hvor opfølgning på arbejdet med handleplanen indgår som centralt element, og hvor supplerende data og information inddrages i den samlede vurdering af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer, udarbejder tilsynsførende en samlet tilsynsrapport. Tilsynsrapporten kan med fordel suppleres med andre formater (fx præsentationer, mundtlige oplæg m.v.), der understøtter, at modtagerne bevarer fokus på det væsentlige formål med tilsynsrapporten – nemlig fokus på udviklingen af kvaliteten og den fælles kvalitetsforståelse. Det betyder også, at der med fordel kan arbejdes videre med sammenhængen mellem tilsynsrapporterne og arbejdet med kvalitetsrapporten.

Skærpet tilsyn, hvis der er anledning til bekymring samt skærpet tilsyn og udarbejdelse af handleplan, hvis der er anledning til alvorlig bekymring

Forslaget til fremadrettet praksis omkring skærpet tilsyn er, at der ikke skelnes mellem bekymring og alvorlig bekymring, ligesom der lægges op til, at et skærpet tilsyn altid følges op med udarbejdelse af handleplan sådan som det er nuværende praksis efter hvert anmeldt besøg. Det anbefales, at handleplanen fortsat udarbejdes af kontraktholder i samarbejde med daglig leder og med sparring fra tilsynsførende og i relevant omfang med inddragelse af chefen for Dagtilbud, PPR og Sundhed.

Der kan med fordel udarbejdes en skabelon til indholdet i handleplanen, så det sikres, at handleplanen kommer omkring alle væsentlige punkter og opbygges i en overskuelig og genkendelig struktur.

Standard for tilsyn på dagtilbudsområdet - beskrivelse af rammen for, hvordan tilsynet tilrettelægges

Beskrive og offentliggøre, hvordan tilsynet tilrettelægges

Forslaget til fremadrettet tilrettelæggelse af tilsynet er, at der planlægges et anmeldt besøg minimum hvert andet år, hvor observationer og dialog er helt centrale omdrejningspunkter. Forud for det anmeldte besøg kontraheres med dagtilbuddet.

Op til tilsynsmødet foretager dagtilbuddet observationer. Det pædagogiske tilsyn starter med at tilsynsførende gennemfører observationer i børnehuset. Herefter afholdes selve tilsynsmødet, hvor observationerne præsenteres med henblik på en fælles drøftelse.

Dialog med ledere om vurdering af de pædagogiske læringsmiljøer fastholdes som en del af det anmeldte tilsynsbesøg, ligesom der i forlængelse af det anmeldte besøg udarbejdes en handleplan.

Som et nyt element i tilsynspraksis tilrettelægges en kvalitetsdialog, hvor supplerende data, herunder organisatorisk data om fx sygefravær, APV, tilsyn med økonomi, tilsynet med legepladssikkerhed, tilsynet med brandsikkerhed, tilsynet med bygningerne, Sundhedstjenestens understøttende arbejde med sundhed og hygiejne m.v. inddrages i den samlede vurdering af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer. Kvalitetsdialogen skal ud over sammenhængen til de anmeldte besøg ses i sammenhæng med andre udviklingsdialoger og opfølgningstiltag i dagtilbuddene, herunder direktionens udviklingsspor (DUS), udviklingskontrakter, kvalitetsrapport m.v. Efter kvalitetsdialogen udarbejder tilsynsførende en tilsynsrapport, der sikrer den skriftlige dokumentation omkring tilsynet.

Praksis omkring orientering af forældrebestyrelsen på et bestyrelsesmøde fortsættes, men afventer den endelige tilsynsrapport.

Det uanmeldte besøg kan dels anvendes efter behov, men der foreslås derudover, at der tilrettelægges minimum et uanmeldt besøg minimum hvert andet år, hvor observationer på temaet samspil og relationer samt dialog er helt centrale omdrejningspunkter. Det uanmeldte besøg placeres forskudt af det anmeldte besøg og følger dermed forskudt den nuværende kadence med et anmeldt besøg i hvert enkelt børnehus hvert andet år.

Forslaget til fremadrettet praksis omkring skærpet tilsyn er, at der ikke skelnes mellem bekymring og alvorlig bekymring, ligesom der lægges op til, at et skærpet tilsyn altid følges op med udarbejdelse af handleplan sådan som det er nuværende praksis efter hvert anmeldt besøg.

Det skærpede tilsyn tilrettelægges som anmeldte og/eller uanmeldte besøg alt efter, hvad der er brug for at fokusere på og iværksætte.

Se bilag 1 for illustration af, hvordan tilsynet tilrettelægges.

Minimum hvert andet år skal en tilsynsrapport for det enkelte dagtilbud offentliggøres

Forslaget til fremadrettet praksis omkring udarbejdelse af tilsynsrapporter for de enkelte dagtilbud er, at de udarbejdes af tilsynsførende med udgangspunkt i en fast skabelon, som sikrer at tilsynsrapporten kommer omkring alle væsentlige elementer og opbygges i en overskuelig og genkendelig struktur.

Den seneste tilsynsrapport skal være tilgængelig på dagtilbuddets egen hjemmeside og Skanderborg Kommunes hjemmeside.

Særligt vedrørende dagplejen

Dagplejen er for nuværende ikke inkluderet i tilsynsmodellen. Dagplejelederne fører dog løbende tilsyn med de enkelte dagplejere som dokumenteres skriftligt. Formålet med dagplejeledernes tilsyn er dels at give dagplejerne mulighed for faglig sparring, men er også med til at sikre kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer i Dagplejen og de fællesskaber dagplejerne indgår i med børnene.

Der skal etableres et særligt fokus på den fremadrettede tilsynspraksis i Dagplejen med henblik på, at rammen for tilsynet i Dagplejen også er kendt, beskrevet og offentlig tilgængelig.

I relation til de enkelte krav og indholdselementer i tilsynet skal kravet om dialog med ledere og medarbejdere i dagtilbuddet tilpasses til Dagplejens kontekst. Det samme gør sig gældende for kravet om dialog med lederen om vurdering af de pædagogiske læringsmiljøer og orientering af forældrebestyrelsen. Lovkravet om dialog med lederen skal således fortolkes i forhold til Skanderborg Kommunes lokale organisering af Dagplejen.

Organisatorisk tilsyn som kvalitetsdialog

En række elementer omkring tilsynet med dagtilbuddets rammer fortsætter uændret med den nye lovgivning. I Skanderborg Kommune har disse elementer ikke været beskrevet som en integreret del af tilsynspraksis. Det bør de være fremadrettet.

Delelementerne i tilsynet med dagtilbuddets rammer er:

- Tilsyn med legepladssikkerhed
  - Tilsyn med brandsikkerhed
  - Tilsyn med bygningerne, som dagtilbuddet har til huse i, er sikre og sundhedsmæssigt forsvarlige m.v.
  - Økonomisk tilsyn
-
- Tilsyn med legepladssikkerhed varetages af kontraktholder og sker i praksis ofte ved, at en ekstern tilsynsførende hyres ind til opgaven
  - Tilsyn med brandsikkerhed varetages af kontraktholder og sker i praksis ofte ved, at en ekstern tilsynsførende hyres ind til opgaven
  - Tilsyn med bygningerne varetages udvendigt af Kommunale Bygninger, mens tilsynet med bygningerne indvendigt ligger hos kontraktholder
  - Økonomisk tilsyn varetages af Styring og budget.

Ud over de beskrevne elementer vil handleplanen, som er udarbejdet efter det anmeldte besøg, indgå i kvalitetsdialogen. Herudover vil faglig ledelse være et fast tema, ligesom relevante data inddrages efter behov og fokus i kvalitetsdialogen.

Taksonomi som understøtter den fælles vurdering af de pædagogiske læringsmiljøer

Som beskrevet ovenfor indeholder den nye lovtekst krav om, at der efter endt tilsynsbesøg foretages en vurdering af kvaliteten af den pædagogiske praksis. Som understøttende for den vurdering kan taksonomien være med til at sætte retning på behovet for udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer. I den nuværende praksis arbejdes der ikke med en sådan tilbagemelding eller vurdering af kvaliteten.

Skanderborg Kommune har derfor ladet sig inspirere af andre kommuner til udarbejdelse af taksonomi. Se eksempler fra andre kommuner i bilag 2.

På baggrund af eksempler og inspiration fra andre kommuner samt med udgangspunkt i kendskabet til Skanderborg Kommune foreslås nedenstående taksonomi til at understøtte den fælles vurdering af de pædagogiske læringsmiljøer. Forslaget til taksonomi opererer med tre niveauer:

- Fortsat indsats og anbefalinger til videreudvikling af de pædagogiske læringsmiljøer
- Behov for justering af indsats og henstilling til udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer
- Behov for ny forbedret indsats, herunder iværksættelse af skærpet tilsyn og udarbejdelse af handleplan med henblik på iværksættelse af indsatser for at udvikle de pædagogiske læringsmiljøer.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af de lovgivningsmæssige krav vil medføre en øget opgavemængde i forhold til det styrkede tilsyn. Det forventes håndteret inden for den eksisterende ramme.

Lovgrundlag

[Dagtilbudsloven](#) - LBK nr 1912 af 06/10/2021, § 5

[Lov om ændring af dagtilbudsloven](#) - LOV nr 2594 af 28/12/2021, § 5, § 5a og § 5b.

Dialog og høring

Kontraktholderne på dagtilbudsområdet er blevet orienteret om den nye lovgivning om styrket tilsyn på kontraktholdermøder. Derudover blev der den 10. november 2021 afholdt et temamøde for dagtilbuddene med deltagelse af kontraktholdere og daglige ledere, hvor styrket tilsyn var omdrejningspunktet for mødet. I grupper blev forskellige elementer fra den nye lovgivning drøftet, og der blev givet værdifulde input til det videre arbejde med standarden for tilsyn på dagtilbudsområdet.

I overskriftsform blev der på temamødet arbejdet med:

- Hvordan uanmeldte tilsyn kan indarbejdes i tilsynspraksis, herunder indhold i de uanmeldte tilsyn, om observationer skal være et fast element m.v.
- Hvordan kravet om skærpet tilsyn tilrettelægges, herunder indhold, deltagerkreds, roller og opgaver samt arbejdet med opfølgning m.v.
- Hvordan kravet om vurdering af den pædagogiske kvalitet imødekommes, herunder arbejdet med taksonomi og indhold i tilsynsrapporten m.v.

Indstilling

Chefen for Børn og Unge indstiller,

- at forslaget til revideret standard for tilsyn på dagtilbudsområdet i Skanderborg Kommune godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Børn og Unge.

Sagen fremsendes til Byrådet

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget , 7. april 2022, pkt. 38:

Fraværende: Anne Heeager

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Børn og Unge.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet

Bilag

Bilag 1_Tilsynsflow

Bilag 2_Eksempler på taksonomi

Bilag 3_håndtering af indholdselementer og krav i standard for tilsyn

Punkt 102: Forslag om stordagpleje i Hylke

00.01.00-A00-43-22

Resume

Udvalgsmedlemmerne i Børne- og Ungdomsudvalget Sebastian Støckler, Miriam Lund Rahbek og Birgitte Majgaard har anmodet om, at Børne- og Ungdomsudvalget behandler forslag om stordagpleje i Hylke.

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlemmerne i Børne- og Ungdomsudvalget Sebastian Støckler, Miriam Lund Rahbek og Birgitte Majgaard har anmodet om, at Børne- og Ungdomsudvalget behandler forslag om stordagpleje i Hylke. Følgende er modtaget fra Sebastian Støckler, Miriam Lund Rahbek og Birgitte Majgaard:

"Efter flere henvendelser fra borgere og organisationer ønsker vi, at der tages til debat og beslutning, at der skal oprettes en stordagpleje i Hylke, som kan bruges fra 1/5. Dette skyldes den store akutte efterspørgsel på dagplejepladser i Hylke, som vi hører fra de lokale.

Der er flere børn, der i dag bliver passet i Testrup og Skanderborg, selvom de har adresse i Hylke. Fremadrettet kommer der flere børn i Hylke, der får behov for pasning tæt på, og ved at oprette en stordagpleje sikrer vi, at børnene kan passes tæt på.

Der er ifølge borgerne lokaler til rådighed, der er 2-3 potentielle ansøgere til job i stordagplejen, og der er stor lokal opbakning til projektet. Så det er lige til højrebenet.

Vi kan ifølge os ikke vente til maj, hvor vi skal se på en ny prognose, da børnene allerede skal passes fra starten af maj, og flere kommer til efterfølgende. Derfor vil vi gerne have det på dagorden til det kommende udvalgsmøde".

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag om stordagpleje i Hylke behandles.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog,

- at forslaget returneres til Børne- og Ungdomsudvalget med henblik på yderligere afklaring af spørgsmålet om kapaciteten på børnepasningsområdet i Hylke.

Beslutning fra Børne- og Ungdomsudvalget , 7. april 2022, pkt. 42:

Fraværende: Anne Heeager

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog at indstille,

- at forslaget godkendes.

Trine Frengler og Charlotte Vindeløv forbeholder sig stillingstagen.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Punkt 103: Udbud for offentligt tilgængelige ladestandere

05.00.00-P15-1-22

Resume

Skanderborg Kommune er jf. ladestanderbekendtgørelsen forpligtet til at opsætte ladestandere ved omkring 80 bestående offentlige bygninger samt i forbindelse med nyopførelse af offentlige bygninger med over 10 parkeringspladser. Byrådet skal tage stilling til fremrykkelse af dele af bevillingen til Klimapuljen 2023 til finansiering af et fælles udbud.

Sagsfremstilling

I forbindelse med "Bekendtgørelse om forberedelse til og etablering af ladestandere i forbindelse med bygninger (ladestanderbekendtgørelsen)" er Skanderborg Kommune forpligtet til at opsætte ladestandere inden den 1. januar 2025 ved

- bestående bygninger med mere end 20 parkeringspladser
- nybyggeri med mere end 10 parkeringspladser.

Disse placeringer er kortlagt i "plan for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030", som administrationen er i gang med at udarbejde. Der er kortlagt omkring 65 lokationer i planen, som er underlagt ladestanderbekendtgørelsen. Derudover skal der tages stilling til, om der skal indgå lokationer ud over ladestanderbekendtgørelsen i et offentligt udbud. Planen forventes klar til politisk behandling i juni 2022. Det forventes, at opgaven kan udbydes 1-2 måneder efter planen er vedtaget.

Udbud

Fordi der skal opsættes ladestandere på mange lokationer, vil der være nogle økonomiske fordele i at samle alle lokationer i ét udbud. Det vides ikke på nuværende tidspunkt, om der vil være en omkostning for opsætning af ladestandere, og hvor stor omkostningen i så fald bliver, da det ikke er lovligt før 1. april 2022 at udbyde eller medfinansiere offentlige ladestandere. Det forventes dog, at nogle placeringer er attraktive for ladeoperatørerne, og at de derfor enten vil betale for at opsætte ladestandere på lokaliteten, og derved give en indtægt for Skanderborg Kommune, eller at ladeoperatører vil opsætte og drive lokaliteten uden betaling, og derved være omkostningsneutral for Skanderborg Kommune. Andre placeringer vil være mindre attraktive for ladeoperatørerne, og der kan være en omkostning for Skanderborg Kommune i at opsætte og evt. i at drive ladestanderen. For de placeringer, som ladeoperatørerne ikke ønsker at afholde hele udgiften på, vil der i 2023 og 2024 være mulighed for en medfinansiering fra kommunerne. En del af medfinansieringen kan, hvis udbuddet samles, ske via nogle af de placeringer, som giver en indtægt for Skanderborg Kommune.

Derudover er der afsat en statslig pulje til medfinansiering af offentligt tilgængelige ladestandere. Puljen fordeles efter først-til-mølle-princippet frem til 1. november 2022. Kommuner kan opnå medfinansiering på 50 % af den totale kommunale betaling. Der er et loft, afhængigt af indbyggertal, for hvor meget hver kommune kan få af puljen. For Skanderborg Kommune ligger den maksimale medfinansiering på omkring 2,17 mio. kr. For at søge puljen skal man kunne vise, at markedet ikke vil finansiere opsætning og drift. Det vil være hensigtsmæssigt at lave en samlet ansøgning for hele Skanderborg Kommune.

Et fælles udbud kan inddeles i forskellige grupperinger. Grupperingerne udbydes samlet, men grupperne kan vindes af forskellige ladeoperatører. Derved kan flere ladeoperatører få en del af lokationerne, og de kan blive fordelt rundt i kommunen. Grupperingerne udbydes samlet, men grupperne kan vindes af forskellige ladeoperatører. Dette vil betyde, at eksempelvis privatpersoner, som har et abonnement til én ladeoperatør, har større mulighed for at anvende sit abonnement på tværs af Skanderborg Kommune. At få fordelt lokationerne mellem flere ladeoperatører giver også en større forsyningssikkerhed, hvis eksempelvis en ladeoperatør skulle gå konkurs. Det vil give en større konkurrence i markedet.

Derudover er det vigtigt at få lavet aftaler, som er gunstige for Skanderborg Kommune. Både for at sikre, at Skanderborg Kommune ikke betaler mere end nødvendigt for at have ladestadere på alle ønskede lokaliteter, men også for at sikre serviceniveauet i fremtiden. Derudover kan der i et fælles udbud med fordel indarbejdes en aftale for fremtidige nybyggerier, således at de kommer med ind i samme udbud- og kontraktperioder, som de bestående bygninger. Der er fra statens side lagt op til, at kontrakterne kan laves på op til 10 år, og nye lokationer kan derved styres, således at de skal genudbydes samtidig med de andre placeringer.

Ved et fælles udbud vil der ligge en omkostning til udarbejdelse af udbudsmateriale, afholdelse af udbud, kontraktindgåelse med de aktuelle ladeoperatører og etablering af ladestandere. Denne omkostning forventes at ligge i størrelsesordenen 350.000 kr.

Drift

Når ladestanderne er etableret, vil de overgå til driftperiode. I driftperioden vil størstedelen af driften være overladt til ladeoperatøren. Der vil dog være situationer, hvor Skanderborg Kommune skal ind over, hvis eksempelvis driften bliver misligholdt, borgere har spørgsmål til ladestanderne, som ikke vedrører ladeoperatør, eller løbende at følge op på, om serviceniveauet er tilstrækkeligt. Hvis etablering af ladestandere er op til den enkelte kontraktholder, vil driften også være oplagt at ligge ved den enkelte kontraktholder. Men hvis ladestanderudbuddet laves centralt, kan det være gunstigt at samle driften centralt, hvorved der opnås samme serviceniveau på tværs af Skanderborg Kommune som eksempelvis; borgerhenvendelser, niveau af drift og opdatering af serviceniveau.

Ved en centraliseret drift vil der være en omkostning, som ellers er lagt ud til den enkelte kontraktholder. Hvor høj denne omkostning er vides ikke, da der ikke findes aftale omkring offentlige ladestandere. Omkostningerne ved at centralisere driften forventes ikke højere, end hvis driften håndteres af den enkelte kontraktholder, men vil kræve en bevilling til afledt central drift.

Økonomi

Der vil være en omkostning til at udarbejde udbudsmateriale, afholde udbud, indgå kontrakt med de aktuelle ladeoperatører m.v. Denne omkostning forventes at ligge på 350.000 kr. Administrationen foreslår, at udbuddet finansieres med fremrykning af midler fra Klimapuljen 2023.

Der vil være afledte driftsomkostninger. Omfanget af disse er ukendt indtil udbud er gennemført. Opgaven vil kræve en bevilling til afledt drift i forbindelse med kommende budgetforhandlinger.

Udbudsopgaven skal gennemføres, inden der kan søges statslig medfinansiering, da udbuddet beviser behovet for statslig medfinansiering. Når udbudsresultaterne foreligger, vil Byrådet skulle behandle en sag om omfang af gennemførelse og finansiering heraf.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der træffes beslutning om at fremrykke 350.000 kr. fra Klimapuljen 2023 til finansiering af udbud af ladestandere.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 5. april 2022, pkt. 67:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Punkt 104: Klima- og energiregnskab 2020 for kommunen som geografi

00.32.06-P05-1-22

Resume

Klima- og energiregnskab 2020 for Skanderborg Kommune som geografi forelægges til orientering.

Sagsfremstilling

Skanderborg Kommune har ca. hvert andet år siden 2007 fået udarbejdet et Energi- og CO2-regnskab for kommunen som geografi. Det omfatter CO2-udledningen fra energiforbrug hos private, erhverv og det offentlige. Nu foreligger regnskabet for 2020. Regnskaberne er lavet i samarbejde med Region Midtjylland og alle kommuner i regionen. Regnskabet findes i bilag som pixi-udgave. Hele regnskabet kan findes på [Region Midtjyllands hjemmeside](#).

Resultater Energiregnskab

Energiregnskabet viser et stort fald i energiforbrug fra 2018 til 2020. Faldet er især indenfor transporten (flybrændstof og diesel). Det samlede forbrug i 2020 var næsten på niveau med forbruget i 1990, hvor kommunen havde markant færre indbyggere og færre biler. Faldet i energiforbrug giver også et stort fald i CO2-udledningen. Faldet må dog desværre forventes at være midlertidigt, da år 2020 var et år med mange corona-nedlukninger med hjemmearbejde og lukkede flyruter.

Resultater Klima- og energiregnskab

I 2018 blev energi- og CO2-regnskaberne for første gang suppleret med tal for klimagasser fra landbrug og arealforbrug. Samtidig blev lavet en beregning for CO2-udledningen i 1990 indenfor den nuværende Skanderborg Kommune. Beregningen for 1990 er lidt usikker, men den er det bedste bud, og den anvendes som basis til målsætningen i 2030 om 70 % reduktion af CO2-udledningen i forhold til udledningen i 1990.

Opgørelsen af udledningen af klimagasser fra landbrug og arealforbrug er meget omfattende og ressourcekrævende. Derfor opgøres det ikke hvert andet år, sådan som det er tilfældet for energiregnskabet. Det bliver muligvis hvert 4. år.

De nye tal for CO2 fra energiforbrug er lagt sammen med tal for de øvrige klimagasser fra 2018. Med de nyeste CO2-udledningstal er CO2-udledningen faldet 51 % i forhold til 1990. Det vil sige, at selv med et nedlukket samfund mangler endnu ca. 20 %-points fald i CO2-udledningen for at nå i mål med 2030-målsætningen.

Hvor langt er vi fra målet om 70 % reduktion?

Forventningen er, at energiforbruget vil stige igen i næste regnskab uden corona-nedlukninger, og mere ligne forbruget i 2018 end i 2020. Derfor sammenholder regnskabet også CO2-udledningen i 1990 med udledningen i 2018. CO2-udledningen i 2018 viste et fald på 31 % i forhold til 1990. Dermed skal CO2-udledningen falde næsten 40 % point mere for at nå et fald på 70 %. I absolutte tal skal CO2-udledningen være ca. 280.000 tons mindre i år 2030 end i år 2018.

De tre største områder med CO2-udledning er:

- Transport (35 %)
- Landbrug og arealanvendelse (34 %)
- Øvrig energiforbrug og industrielle processer (31 %).

OBS: Regnskabet indeholder 'kun' tal for udledninger, som sker indenfor Skanderborg Kommune som geografi. Det er det tal, som - ifølge målsætningen i Skanderborg Kommunes Klima-, Energi- og Ressourcepolitik - skal falde 70 % i forhold til udledningen i 1990.

Klima- og energiregnskabet indeholder ikke udledning fra produktion af produkter, som borgere i Skanderborg Kommune køber fra udlandet. En stor del af danskernes klimabelastning kommer fra vores forbrug. Derfor har Klima-, Energi- og Ressourcepolitikken også en målsætning om at nedsætte ressourceforbruget. Det er dog meget svært at måle på.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at klima- og energiregnskabet 2020 for Skanderborg Kommune som geografi tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 5. april 2022, pkt. 77:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Klima- og energiregnskab 2020 - pixi

Punkt 105: CO2-regnskab for Skanderborg Kommune som virksomhed 2021

01.30.00-P05-1-22

Resume

CO2-regnskab 2021 for Skanderborg Kommune som virksomhed foreligger nu til orientering.

Sagsfremstilling

Baggrund

I 2009 underskrev Skanderborg Kommune en klimakommuneaftale med Danmarks Naturfredningsforening. Hvert år siden 2009 har administrationen udarbejdet CO2-regnskab for kommunen som virksomhed. Selvom klimakommuneprojektet er ophørt nationalt, fortsætter kommunen med at udarbejde disse regnskaber, da de viser status på kommunens målsætning om at være CO2-neutral i 2025 for Skanderborg Kommune som virksomhed.

Regnskabet omfatter:

- strøm og varme til de kommunale institutioner
- vejbelysning
- kørsel i hhv. kommunale biler, Entreprenørafdelingens biler og i private biler i arbejdsøjemed.

Resultater

Den samlede CO2-udledning for Skanderborg Kommune som virksomhed var i 2021 på 3.865 tons.

CO2-udledningen er faldet gennem årene fra 2009, så udledningen i 2021 kun var 30 % af udledningen i 2009. Det vil sige, at CO2-udledningen er faldet 70 % i forhold til 2009. Ifølge Skanderborg Kommunes Klima-, Energi- og Ressourcepolitik skal udledningen ned på nul inden 2025. Hvordan det kan ske, bliver behandlet under et andet dagsordenspunkt på dagens møde.

I 2021 udledte henholdsvis strøm, varme og transport ca. lige meget:

Strøm: 1.446 tons (37 %)

Varme: 1.242 tons (32 %)

Transport: 1.177 tons (30 %).

CO2-udledningen er steget i forhold til 2020, som var et år med usædvanlig lavt energiforbrug pga. mange coronanedlukninger. Energiforbruget og CO2-udledningen i 2021 nåede dog ikke op på niveau med 2019. Det skyldes dels stadig en begrænset corona-effekt, men også at:

- Fredensgård og Jeksen Dal Skolen er skiftet fra olie til varmepumper.

- Hørning Bibliotek har fået behovsstyret ventilation, hvilket har skåret el-regningen ned til 1/4.
- Biblioteker har fået LED-belysning.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at CO2-regnskab 2021 for Skanderborg Kommune som virksomhed tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 5. april 2022, pkt. 78:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

CO2-regnskab 2021 Skanderborg Kommune som virksomhed

Punkt 106: Godkendelse af byggeprogram for Galten Plejecenter

02.00.00-P20-1-21

Resume

Med denne sag afsluttes Byggeprogram for Galten Plejecenter. Herefter udbydes byggeprogrammet i totalentreprisekonkurrence.

Sagsfremstilling

Jf. "Standard for byggestyring i Skanderborg Kommune" fremlægges forslag til byggeprogram for Galten Plejecenter. Byggeprogrammet danner basis for projektets omfang, indhold, økonomi og tidsplan, og er således grundlaget for udbud med forhandling og licitation med totalentreprenører.

Udkast til byggeprogram er vedlagt som bilag til denne sag.

På socialudvalgsmødet den 6. april 2021 blev det besluttet, at det samlede Sundheds- og Omsorgsudvalg deltager i bedømmelseskomiteen, som har til opgave at udpege og indstille et vinderprojekt til politisk behandling i Sundheds- og Omsorgsudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Byggeprogrammet er udarbejdet på baggrund af Byrådets beslutning den 24. marts 2021.

Byrådet vedtog,

- at der ikke arbejdes videre med etablering af ungdomsboliger samt ekstra fællesskabslokaler til f.eks. fritidsbrugere og dagplejegrupper
- at arbejde videre med en nybygningsløsning
- at justere i forhold til den økonomiske ramme herunder ved:
  - udeladelse af krav om bæredygtighed (DGNB Guld og Hjerte)
  - at projektets anlægssum øges med 7,4 mio. kr., og at rådighedsbeløbet afsættes i 2024.

På baggrund af de politiske beslutninger er vedhæftede byggeprogram udarbejdet. Med denne sag fremlægges byggeprogrammet med henblik på godkendelse, så det kan udsendes i totalentreprisekonkurrence.

Når totalentreprisekonkurrencen er gennemført, vil der blive optaget forhandling med totalentreprenørerne.

Byggeriets omfang

Projektet omfatter opførelse af 77 plejeboliger med tilhørende servicearealer, kommunale arealer til udadrettede fællesaktiviteter i form af multisal med café, sundhedsklinik, træningslokaler osv., fællesadministration og tilhørende udearealer med et samlet bruttoareal på i alt 8.830 m².

Byggeriet opføres i to etaper, hvor etape to indeholder nedrivning af eksisterende Plejecenter Tjørnehaven. Plejeboligerne med tilhørende fællesarealer udgør i alt 5.935 m², servicearealer i alt 700 m², og de kommunale arealer udgør i alt 2.195

m2.

Byggeriets indhold

Byggeriet tager udgangspunkt i standarden "Overordnet koncept for fremtidens plejecentre i Skanderborg Kommune".

Bæredygtighed

Det kommende byggeri skal planlægges og opføres i henhold til "Politik for kommunalt byggeri" i Skanderborg Kommune med tilhørende standarder. Byggeriet skal være af en sådan kvalitet, at det også i fremtiden bevarer sin værdi. I materialevalg og håndværksmæssig udførelse skal projektet være gedigent.

Foruden at skulle opfylde Skanderborg Kommunes "Politik for Kommunalt Byggeri", skal byggeriet bygges efter Bygningsreglementet BR23. Der forventes at skulle ansøges om byggetilladelse i 2023, og i den forbindelse er Den Frivillige Bæredygtighedsklasse blevet et obligatorisk krav af Bygningsreglementet. Dette betyder, at byggeriet vil skulle opfylde et max. klimaaftryk på 10,5 kg. CO₂eq/m²/år.

I forbindelse med byggeprogrammet er der foretaget en screening og vurdering af rå-materiale massen for den eksisterende Tjørnehaven, som skal nedrives, i forhold til muligheder for genanvendelse. Skanderborg Kommune vil som min. genanvende mursten fra Tjørnehaven i det nye byggeri og naturskiferplader vil blive lagt på kommunalt lager til senere anvendelse på andre projekter.

Derudover er der forberedt for fremtiden til opstilling af el-ladestander i form af tomrør til egen flåde og til offentligt tilgængelige el-ladestander. Der arbejdes på en sagsfremstilling omkring el-ladestander, som forventes politisk behandlet i løbet af 2022.

Udbudsform

Byggeriet vil blive udbudt med forhandling i totalentreprise. Totalrådgiverne ansøger om at blive prækvalificeret, hvorefter de kan komme med tilbud herpå.

Udbuddet gennemføres i en omvendt licitation, hvor totalentreprenøren skal opføre et byggeri, hvor byggeprogrammet skal være indeholdt i tilbuddet, med mindre andet specifikt og tydeligt er angivet i tilbudslisten. Tildelingskriterierne vil være efter bedste forhold mellem pris og kvalitet.

Ansvar, organisering og involvering

I henhold til Skanderborg Kommunes "Standard for byggestyring" ligger bygherrerollen hos Kommunale Bygninger, som er overordnet ansvarlig for de projekter, der skal gennemføres. Det er dog aftalt, at for dette byggeri er Sundhed, Omsorg og Handicap bygherre.

Projektarbejdsgruppen, som jf. Standard for byggestyring har fungeret under hhv. arbejdet med foranalyse og byggeprogram, opretholdes og vil fortsat blive involveret i projektet frem mod indgåelse af entreprisekontrakt. Projektarbejdsgruppen består af:

- Anlæg og Ejendomme v. chef for Anlæg og Ejendomme Kirsten Langås Andersen
- Kommunale Bygninger v. projektleder Betina Brumé Haacks
- Plejedistrikt Galten v. plejedistriktschef Jette Risager
- Bygherrerådgiver, COWI v. Karin Bundgaard
- Bygherrerådgiver, Arkitema v. Maiken Sortberg
- Forretningsførende bygherrerådgiver, BDO, v. Kim Lundberg Hansen.

Bedømmelsen af de indkomne tilbud vil forløbe således:

- Tilbudsperiode - indledende tilbud (juli-september 2022)
- Præsentation af indledende tilbud - bedømmelsesudvalg, rådgivere og forhandlingsudvalg
- Gennemgang af indledende tilbud - fagdommer og COWI/Arkitema tekniske bagland
- 1. forhandling - forhandlingsgruppen
- Opsamling til bedømmelsesudvalget - bedømmelsesudvalget, rådgivere og forhandlingsudvalg
- Tilbudsperiode - 1. reviderede tilbud (primus november 2022)
- Præsentation af 1. reviderede tilbud - bedømmelsesudvalget, rådgivere og forhandlingsudvalg
- Gennemgang af 1. reviderede tilbud - fagdommer og COWI/Arkitema tekniske bagland
- 2. forhandling - forhandlingsgruppen
- Opsamling til bedømmelsesudvalget - bedømmelsesudvalget, rådgivere og forhandlingsudvalg
- Tilbudsperiode - 2. reviderede tilbud (december 2022)
- Præsentation af 2. reviderede tilbud - bedømmelsesudvalget, rådgivere og forhandlingsudvalg
- Gennemgang af 2. reviderede tilbud - fagdommer og COWI/Arkitema tekniske bagland
- Bedømmelsesmøder for valg af vinder - bedømmelsesudvalg, rådgivere og forhandlingsudvalg
- Politisk godkendelse af vindende tilbud og skema B (februar/marts 2023).

Forhandlingsgruppen består af:

- Projektleder, Kommunale Bygninger v. Betina Brumé Haacks
- Bygherrerådgiver, COWI v. Karin Bundgaard
- Bygherrerådgiver, Arkitema v. Maiken Sortberg
- Fagdommer, arkitekt v. Suna Cenholt.

Bedømmelsesudvalget består af:

- Chef for Sundhed, Omsorg og Handicap Lis Kaastrup
- Direktør for Anlæg og Ejendomme Asbjørn Friis Jensen
- Sundheds- og Omsorgsudvalget
- Plejedistriktschef v. kontraktleder Jette Risager
- Chef for Anlæg og Ejendomme Kirsten Langås Andersen
- Fagdommer, arkitekt v. Suna Cenholt.

Rådgiver for bedømmelsesudvalget:

- Kommunale Bygninger v. projektleder Betina Brumé Haacks
- Bygherrerådgiver, COWI v. Karin Bundgaard
- Bygherrerådgiver, Arkitema v. Maiken Sortberg.

Tidsplan

Den forventede tidsplan for byggeriet (godkendt i bygherreledelsen) er som følger:

- Prækvalifikationsfase:
  - 6. maj 2022: Udbud til totalrådgiver – prækvalifikation
  - 8. juni 2022: Ansøgningsfrist prækvalifikation
  - 4. juli 2022: Underretning om prækvalificerede tilbudsgivere.
- Tilbudsfasen:
  - 5. juli 2022: Udbud til totalrådgiver – tilbud
  - 9. august 2022: Besigtigelse
  - 3. oktober 2022: Frist for indledende tilbud
  - Uge 43: Forhandlingsperiode I
  - 16. november 2022: Frist for revideret tilbud
  - Uge 48: Forhandlingsperiode II
  - Ultimo januar 2023: Frist for endeligt tilbud
  - Februar/marts 2023: Bedømmelses og udarbejdelse af bedømmelsesrapport/betænkning og politisk godkendelse
  - 31. marts 2023: Offentliggørelse af vinder (forventet)
  - 14. april 2023: Totalentreprisekontrakt underskrift (forventet).

Økonomi

Der er i Budget 2022-2026 afsat følgende midler til projektet (mio. kr. inklusiv moms):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	16,400	25,655	66,880	51,775	68,315	0,297	229,322
Indtægter							-3,080
I alt							226,242

Den økonomiske ramme er budgetteret fordelt således i tabel 1:

Del	77 almene boliger	Serviceareal/kommunale fællesarealer	Total
Grundudgifter	13,70	2,59	16,29
Entrepriseudgifter	107,94	44,42	152,36
Øvrige omkostninger	12,73	4,35	17,08
Rådighedsbeløb inkl. forhøjelse af ramme/indeksering	1,79	-0,28	1,51
Servicearealtilskud fra staten		-3,08	-3,08

Anskaffelsessum i alt (eksklusiv moms)	136,16	47,99	184,15
Anskaffelsessum i alt (inklusive moms)	166,12	60,12	226,24

Der er i Budget 2022-2026 afsat rådighedsbeløb svarende til udgifter og indtægter i tabel 1. I denne sag søges om anlægsbevillinger til alle dele af projektet samt revideret fordeling af rådighedsbeløbene over årene.

Såfremt der findes arkæologiske fund under forundersøgelserne, skal der foretages en egentlig arkæologisk undersøgelse, hvor tid og pris vurderes af Museum Skanderborg i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen. En egentlig arkæologisk undersøgelse er ikke indberegnet i ovenstående budget.

Afhængigt af den politiske beslutning for indkøb af el-ladestanderne kan det få økonomisk indflydelse for indeværende projekt. For indeværende projekt er det forudsat, at indkøb af el-ladestanderne kommer til at forløbe centralt og der er derfor ikke afsat midler hertil. Indkøb af el-ladestanderne er ikke indberegnet i ovenstående budget.

Chefen for Anlæg og Ejendomme Kirsten Langås Andersen og Karin Bundgaard som er Bygherrerådgiver fra COWI deltager under Sundheds- og Omsorgsudvalgets behandling af punktet den 5. april 2022.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap indstiller,

- at vedlagte byggeprogram for Galten Plejecenter godkendes
- at der gives anlægsbevilling, og at alle dele af projektet hermed frigives.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, 5. april 2022, pkt. 36:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog at indstille,

- at vedlagte byggeprogram for Galten Plejecenter godkendes med tilføjelse om,
  - at materialet tilpasses, så Totalentreprenør bedes om at kunne fremlægge muligheden for opsætning af solceller samt forbindelse til eltavler
  - at der er taget højde for egnede tilkørselsforhold for ambulancekørsel
- at der gives anlægsbevilling, og at alle dele af projektet hermed frigives.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

01 Prækvalifikationsbetingelser_Galten

02 Konkurrencebetingelser_Galten

03 BP01 Orientering

03 BP02 Betingelser for totalentreprenørens ydelser

03 BP03 Funktionsbeskrivelse og arealdefinition

03 BP04 Generelle tekniske krav

03 BP05 Fagspecifikke krav

03 BP06 Bilagsfortegnelse

Udkast_AB18_Entreprisekontrakt_Galten Plejecenter

Bilag 8 Galten Plejecenter_Sociale klausuler

Punkt 107: Godkendelse af skema A for plejecenter i Galten

02.00.00-P20-1-21

Resume

Byrådet vedtog den 24. marts 2021 opførelsen af nyt plejecenter i Galten med 77 plejeboliger samt tilhørende servicearealer. Det nye plejecenter vil hertil indeholde borgerrettede funktioner som sundhedsklinik, genoptræning, dagsaktiviteter, aflastningstilbud, cafe m.v. Byrådet tog den 24. marts 2021 ligeledes principiel stilling til anlægsrammerne for byggeriet.

I denne sag indstilles skema A for boliger og servicearealer til godkendelse samt godkendelse af anlægsbevillingerne vedrørende de almene boliger og servicearealerne.

Sagsfremstilling

Opførelsen af et nyt plejecenter i Galten er anden fase i udmøntningen af plejeboligplanen og det overordnede koncept for fremtidens plejeboliger i Skanderborg Kommune. Det overordnede koncept for fremtidens plejeboliger blev godkendt af Byrådet den 7. september 2016, og er efterfølgende godkendt med ændring af standarden "Overordnet koncept for fremtidens plejecentre i Skanderborg Kommune" i Byrådet den 28. januar 2021.

På Byrådets møde den 24. marts 2021 blev de overordnede rammer for byggeriet besluttet, herunder at det nye plejecenter i Galten skal indeholde 77 plejeboliger med tilhørende servicearealer samt kommunale arealer til udadrettede fællesaktiviteter (forsamlingssal med café, sundhedsklinik, træningslokaler osv.), fællesadministration samt tilhørende udearealer.

Byrådet tog den 24. marts 2021 ligeledes stilling til anlægsrammerne for det samlede byggeri, som er indregnet i Budget 2022-2026.

Skema A, Boliger og serviceareal

Skema A for henholdsvis boligdel og servicearealer fremsendes til godkendelse og fremgår af bilagene.

Projektet omfatter 77 stk. 2-værelsesboliger á 77 m², svarende til samlet planlagt boligareal på 5.935 m², hvilket giver et samlet rammebeløb på 166,1 mio. kr. inkl. moms, som fordeles således:

Anskaffelsessum (ekskl. gebyrer), mio. kr.	163,643
- Grundudgifter	8,200
- Tilslutningsafgifter	6,869
- Entreprisegudgifter	134,922
- Øvrige omkostninger til rådgivning, honorarer, renter m.v.	13,652
Gebyrer til offentlige myndigheder	2,478
Samlet anskaffelsessum inkl. gebyrer (samlet rammebeløb)	166,121

Finansieringen af anskaffelsessummen sker således (mio. kr.):

Lån i Kommunekredit (88 %)	146,186
Skanderborg Kommunes grundkapitalindskud (10 %)	16,612
Beboerindskud (2 %)	3,323
Samlet anskaffelsessum inkl. gebyrer (samlet rammebeløb)	166,121

Byggeriet indeholder servicearealer og kommunale fællesarealer herunder faciliteter til aktivitet og træning, sundhedsklinik m.v. samt kontorpladser og omklædningsfaciliteter til personalet knyttet til de 77 boliger. Den samlede anskaffelsessum for disse arealer er på 51,072 mio. kr. ekskl. moms. Hertil ydes statstilskud på 40.000 kr. pr. bolig i alt 3,08 mio. kr.

I nedenstående tabel 1 er en oversigt over, hvordan udgifterne til de forskellige dele af Galten Plejecenter forventes at fordele sig over årene. Fordeling vil blive verificeret yderligere. I nærværende sag søges rådighedsbeløbene fordelt, som det fremgår af denne tabel:

Tabel 1: Anlægsudgifter- og indtægters forventede fordeling over årene 2022 – 2027

År	U/I	77	Servicearealer/ kommunale	Servicearealer/ kommunale	I alt netto-
		Boliger	fællesarealer	fællesarealer	anlægsudgifter pr. år
		Incl. moms	Incl. moms	Ekskl. moms	Incl. moms
2021	U	0,296	0,159	0,127	0,459
2022	U	0,960	1,281	1,025	15,941
2023	U	26,194	6,355	5,176	25,655
2024	U	47,849	18,700	15,201	66,880
2025	U	46,514	17,200	13,888	51,775
2026	U	44,133	19,400	15,570	68,315
2027	U	0,175	0,106	0,085	0,297
I alt Skema A	N	166,121	63,201	51,072	229,322
Tilskud	I		-3,080	-3,080*	-3,080
I alt	N	166,121	60,121	47,992	226,242

*Servicearealtilskud fra staten på 40.000 kr. * 77 boliger = 3,080 mio. kr. Minus angiver en indtægt. Forudsætter godkendt skema C.

Økonomi

Der er i Budget 2022-2025 afsat rådighedsbeløb svarende til udgifter og indtægter i tabel 1. I denne sag søges om anlægsbevillinger til alle dele af projektet samt revideret fordeling af rådighedsbeløbene over årene.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap indstiller,

- at skema A for etablering af 77 boliger med tilhørende servicearealer godkendes med en samlet anskaffelsessum på 166.120.650 kr. inkl. gebyrer og moms, og værdi af grund på 8.200.000 kr.
- at skema A for etablering af servicearealer og kommunale fællesarealer i tilknytning til de 77 almene boliger godkendes med en anskaffelsessum på 63,201 mio. kr. inkl. moms
- at der på statens vegne gives tilsagn om ydelsesstøtte
- at der på statens vegne gives tilsagn og støtte til etablering af servicearealer
- at boligernes anskaffelsessum finansieres med 88 % lån i Kommunekredit, 10 % kommunal i grundkapitalindskud og 2 % i beboerindskud
- at den foreløbige gennemsnitlige bruttohusleje for boligerne på ca. 95 kr. pr. m², svarende til 7.344 kr. pr. måned, godkendes, og driftsbudgettet tilrettes i overensstemmelse hermed
- at der meddeles anlægsudgiftsbevilling til opførelse af 77 almene boliger på 166.120.650 kr. inkl. moms, samt at rådighedsbeløbene fordeles over årene som angivet i tabel 1
- at der meddeles anlægsudgiftsbevilling til etablering af servicearealer og kommunale fællesarealer på 51.072.000 kr. ekskl. moms, samt at rådighedsbeløbene fordeles over årene som angivet i tabel 1
- at der meddeles anlægsindtægtsbevilling til servicearealtilskud fra staten på 3.080.000 kr., samt at rådighedsbeløbet optages på investeringsoversigten for 2027
- at der meddeles bevilling til optagelse af lån i Kommunekredit på kr. 146.186.000 kr. til finansiering af de almene boliger.
- at låneydelsen på 4.768.327 kr. (helårsvirkning) indarbejdes i Budget 2026 og overslagsår med finansiering via huslejeindtægten.
- at der meddeles bevilling til beboerindskudsindtægt på 3.323.000 kr. Beløbet optages i Budget 2026
- at anlægsudgifterne til de almene boliger i byggeperioden finansieres ved optagelse af byggekredit i Kommunekredit
- at Økonomistaben bemyndiges til at iværksætte låneoptagelse ved boligernes ibrugtagning med henblik på indfrielse af byggekrediten
- at administrationen bemyndiges til at godkende skema B for projektet, idet det forudsættes, at økonomien i projektet ikke afviger væsentligt fra det budget, som er godkendt med skema A.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, 5. april 2022, pkt. 22:

Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Sundhed, Omsorg og Handicap.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Skanderborg Nyt plejecenter Galten skema A bolig

Skanderborg Nyt plejecenter Galten skema A service

Punkt 108: Folkeafstemning om forsvarsforbeholdet den 1. juni 2022

84.00.00-G01-95-22

Resume

Der afvikles folkeafstemning om forsvarsforbeholdet onsdag den 1. juni 2022.

Med denne sag fastlægges og orienteres om en række praktiske ting vedrørende afviklingen af valget.

Sagsfremstilling

Onsdag den 1. juni 2022 er der folkeafstemning om det danske forsvarsforbehold i EU.

Byrådet skal med denne sag fastlægge samt orienteres om en række praktiske ting vedrørende afviklingen af dette valg.

Sagen er opbygget ud fra følgende emner:

1. Valgbestyrelse for Skanderborgkredsen
2. Valgsteder
3. Udpegning af valgstyrere m.v. samt formænd for valgstyrerne på de enkelte valgsteder
4. Aflønning af valgstyrere, tilforordnede og øvrige medhjælpere på valgstederne
5. Afgivelse af brevstemme
6. Afgivelse af brevstemme i eget hjem
7. Selve valgdagen
8. Optælling af valgresultatet på valgaftenen samt fintælling af valget dagen efter
9. Kørsel til stemmestedet for gangbesværede m.v.
10. Afstemningssteder med mindre end fem brevstemmer.

Ad. 1. Valgbestyrelse for Skanderborgkredsen

Forud for folkeafstemningen vælges valgbestirelser, valgstyrere og tilforordnede vælgere. Det sker efter de samme regler, som gælder for valg til Folketinget.

Skanderborg Kommune er i henhold til disse regler kredskommune i en kreds, som også omfatter Odder og Samsø kommuner. Det betyder, at valgbestyrelsen består af ni medlemmer, hvor hver kommune er repræsenteret med tre medlemmer, samt at borgmesteren i kredskommunen er født formand for valgbestyrelsen. Kredskommunen udpeger desuden også næstformand.

For Skanderborg Kommunes vedkommende er der ved Byrådets konstituering den 6. december 2021 sket udpegning af de to øvrige medlemmer af valgbestyrelsen i forbindelse med folketingsvalg, folkeafstemninger og valg til Europa-Parlamentet samt af stedfortrædere i valgbestyrelsen. Det betyder, at følgende repræsenterer Skanderborg Kommune i valgbestyrelsen:

- Borgmester Frands Fischer (A), formand (stedfortræder Jørgen Naut (A))
- Byrådsmedlem Trine Frengler (A), næstformand (stedfortræder Ole Drøgemüller (A))
- Byrådsmedlem Christina Bottke (V), medlem (stedfortræder Jens Szabo (V)).

Valgbestyrelsen har til opgave at tilvejebringe stemmesedler og opslag samt at forestå den endelige opgørelse af afstemningen i opstillingskredsen.

Ad. 2. Valgsteder

I medfør af Byrådets beslutning af den 26. januar 2011 om organisering af valg i Skanderborg Kommune afvikles valget på følgende 12 valgsteder:

- Ejer Bavnehøj Skole
- Galten Hallen
- Gl. Rye Skole
- Hørning Idrætscenter
- Låsby Hallen
- Morten Børup Hallen
- Niels Ebbesen Skole
- Ry Hallerne
- Skovby Skole
- Stilling Skole
- Stjær Skole
- Virring Skole.

Ad. 3. Udpegning af valgstyrelse m.v. samt af formænd for valgstyrelserne på de enkelte valgsteder

Byrådet skal vælge mindst fem og højst ni valgstyrelser til at forestå afstemningen og stemmeoptællingen på det enkelte valgsted. Valgstyrelserne vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt vælgerne i kommunen. Byrådet skal endvidere – blandt valgstyrelserne – vælge en formand for hvert valgsted.

Skanderborg Byråd har ved konstitueringen den 6. december 2021 udpeget formænd for valgstyrelserne på valgstederne i Skanderborg Kommune ved folketingsvalg, folkeafstemninger og valg til EU-Parlamentet.

Formænd for valgstyrelserne er herefter følgende:

- Ole Juhl Jeppesen (F) som formand for valgstyrelserne på Ejer Bavnehøj Skole
- Morten Møller (V) som formand for valgstyrelserne i Galten Hallen
- Claus Leick (F) som formand for valgstyrelserne på Gl. Rye Skole
- Jørgen Naut (A) som formand for valgstyrelserne i Hørning Idrætscenter
- Claus Bloch (V) som formand for valgstyrelserne i Låsby Hallen
- Trine Frengler (A) som formand for valgstyrelserne i Morten Børup Hallen
- Birte M. Andersen (V) som formand for valgstyrelserne på Niels Ebbesen Skole
- Thomas Cordtz (C) som formand for valgstyrelserne i Ry Hallerne
- Karen Schack Lindemann (A) som formand for valgstyrelserne på Skovby Skole
- Frank W. Damgaard (A) som formand for valgstyrelserne på Stilling Skole
- Jonna Frausing Poulsen (O) som formand for valgstyrelserne på Stjær Skole
- Jan Krogh Rasmussen (A) som formand for valgstyrelserne på Virring Skole.

Det indstilles, at borgmesteren bemyndiges til at udpege de resterende valgstyrelser og tilforordnede vælgere efter forslag fra de politiske partier.

Det forudsættes, at begge udpegninger sker ved forholdstalsvalg. I den forbindelse skal det samtidigt bemærkes, at partiernes involvering i udpegningen af valgstyrere og tilforordnede vælgere sker via valgsystemet "Valghalla". Partiernes partisekretær/kontaktperson får tilsendt en oversigt med links til de pladser, som partiet har fået tildelt på de forskellige valgsteder. Partiets udpegede valgtilforordnede bekræfter herefter deres deltagelse via disse links ved hjælp af deres Nemlogin.

Hvervet som valgtilforordnet betragtes som borgerligt ombud.

Ad. 4. Aflønning af valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrerne og de tilforordnede vælgere m.v.

Der ydes diæter til valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrerne og de tilforordnede vælgere. Diæterne ydes efter reglerne i lov om kommunernes styrelse. Byrådet kan dog beslutte, at der ikke ydes diæter, eller at de diæter, der ydes, udgør et andet beløb, end det, der følger af reglerne i lov om kommunernes styrelse. Diæterne kan pr. dag højst udgøre det femdobbelte af det diætbløb, som i henhold til reglerne om kommunernes styrelse er fastsat for møder af ikke over fire timers varighed. I 2022 udgør denne sats 440 kr., og det maksimale beløb, som der kan ydes, er derfor 2.200 kr.

Det indstilles, at der ydes de samme diæter, som ved de seneste tre valg – altså, at valgbestyrelsen, valgstyrerne og de tilforordnede vælgere honoreres med tre gange den fastsatte diætsats for hverv, der beslaglægger mindre end fire timer. Det vil sige, at der ydes en samlet valgdiæt på 1.320 kr.

For kommunalt ansatte, der på valgdagen tilsiges til varetagelse af tekniske og praktiske opgaver på valgsteder m.v., gælder overenskomsternes sædvanlige arbejdstidsregler. Der er med hjemmel i aftalerne om lokal løndannelse indgået en lokal aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden samt honorering mv. på valgdagen med de faglige organisationer. Aftalen betyder, at kommunalt ansatte får udbetalt et engangstillæg for at deltage på valgdagen, der svarer til tre gange den fastsatte diætsats for hverv, der beslaglægger mindre end 4 timer.

Ad. 5. Afgivelse af brevstemme

Enhver vælger, der måtte ønske det, kan brevstemme i Borgerservice på Skanderborg Fælled og på bibliotekerne rundt omkring i kommunen.

Nedenfor er redegjort for visse regler om brevstemmeafgivning. Der henvises også til oversigt over tidsfrister, jf. vedhæftede oversigt.

- **Begyndelsestidspunktet for brevstemmeafgivning og sidste frist for brevstemmeafgivning**
Brevstemmeafgivningen kan begynde på de steder i kommunerne, hvor enhver vælger kan brevstemme onsdag den 20. april 2022. Hvis der mod forventning ikke er den fornødne klarhed over afstemningstemaet på dette tidspunkt, giver Indenrigs- og Boligministeriet kommunerne besked herom.

Sidste frist for at brevstemme vil være lørdag den 28. maj 2022.

- **Næstsidste og sidste dag for brevstemmeafgivningen**
Den næstsidste dag for brevstemningen er fredag den 27. maj 2022 - det er fredagen efter Kr. Himmelfartsdag. Denne fredag er normalt lukkedag på Fælleden, hvorfor der skal tages stilling til muligheden for at brevstemme på Fælleden denne dag.

Derudover gælder det, at der, på mindst ét af de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, som minimum skal holdes åbent i tidsrummet kl. 9-16 på den sidste dag, hvor der kan brevstemmes. Dette gælder selv om fristen falder på en lørdag. Det vil være hensigtsmæssigt også at holde eventuelle øvrige steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, åbent denne dag.

Det indstilles, at der på næstsidste og sidste dag for brevstemmeafgivningen holdes åbent således:

- Fredag den 27. maj: Åbent på Fælleden og på bibliotekerne – sædvanlige åbningstider for en fredag.
- Lørdag den 28. maj: Åbent på Fælleden og på bibliotekerne fra kl. 09.00 til kl. 16.00.

Beslutningen herom vil blive offentliggjort via annoncering.

- Gennemgang af brevstemmer
Gennemgangen af brevstemmer kan ske en eller to dage før valgdagen. Gennemgangen af brevstemmerne skal være afsluttet, inden valgbehandlingen går i gang på valgdagen.

I Skanderborg Kommune fastholdes nuværende praksis med at gennemgå brevstemmerne dagen før valgdagen.

- Regler om hjælp til brevstemmeafgivning samt hjælpemidler hertil og tilgængelighed
Vælgere med behov for hjælp til brevstemmeafgivningen har mulighed for at vælge, at hjælp til brevstemmeafgivningen alene skal ydes af en person, der er udpeget af vælgeren selv, dvs. uden at der tillige skal være en myndighedsperson til stede.

Det er en betingelse, at vælgeren over for myndighedspersonen udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske om alene at få hjælp af en personligt udpeget hjælper. Ønsket fra vælgeren skal være begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Hvis funktionsnedsættelsen ikke umiddelbart kan konstateres, kan den dokumenteres ved dokumentation af bl.a. medlemskort af Dansk Blindesamfund. Det vil være myndighedspersonen, der vurderer, om vælgeren udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske herom.

De personer, der er udpeget af vælgeren selv til at yde hjælp ved brevstemmeafgivningen, er omfattet af forbuddet mod valgagitation.

Vælgeren har mulighed for at vælge, at personlig bistand til stemmeafgivningen ydes enten som hidtil af en/to myndighedspersoner eller af en myndighedsperson og en personligt udpeget hjælper eller alene af en personligt udpeget hjælper.

Der skal stilles følgende hjælpemidler til rådighed:

- en sort pen, en lup og en LED-lampe til rådighed på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme
- mindst ét stemmerum på mindst ét afstemningssted i kommunen med et hæve-sænkebord og et forstørrelsesapparat med skærm af typen CCTV (Closed Circuit Television).

Forstørrelsesapparatet med skærm vil være at finde på Fælleden under brevstemmeafgivningen.

Ud over at hjælpemidlerne skal stilles til rådighed, skal der også ydes hjælp til at betjene de hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen, såfremt vælgeren ønsker dette.

Der skal også sikres tilgængelighed ved brevstemmeafgivningen.

Mulighederne for hjælpemidler vil blive annonceret i henhold til reglerne på området.

- Brevstemmeafgivningen andre steder i kommunen, f.eks. på plejehjem og i vælgerens eget hjem, kan først finde sted fra 3 uger før afstemningsdagen – det vil sige fra onsdag den 11. maj 2022.

Ad. 6. Afgivelse af brevstemme i eget hjem

Vælgere, der bor eller opholder sig i følgende boformer eller boliger, kan brevstemme i boformen eller boligen (institutionsreglen):

- Plejehjem og beskyttede boliger, der drives efter reglerne i lov om social service.
- Boformer tilvejebragt efter reglerne om lov om social service for kvinder, der har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold.
- Almene plejeboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboliger, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, udstøttede private plejeboliger, der er omfattet af lov om leje, og friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger.
- Boformer tilvejebragt efter reglerne i lov om social service til midlertidige eller længerevarende ophold for voksne, der på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.
- Opholdssteder uden for vælgernes bolig, hvor kommunen efter reglerne i lov om social service giver tilbud om personlig hjælp, omsorg og pleje til personer, som på grund af midlertidig eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov herfor.
- Øvrige almene ældreboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v.

For de boformer og boligtyper, som er nævnt nedenfor kan Byrådet beslutte, at brevstemmeafgivningen kan ske enten ved brevstemme i boformen efter institutionsreglen eller efter reglerne om brevstemmeafgivning i eget hjem;

- Boformer tilvejebragt efter reglerne i lov om social service til midlertidige eller længerevarende ophold for voksne, der på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.
- Øvrige almene ældreboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v.

Byrådet kan beslutte, at der ikke skal foretages brevstemmeafgivning på:

- Opholdssteder uden for vælgernes bolig, hvor kommunen efter reglerne i lov om social service giver tilbud om personlig hjælp, omsorg og pleje til personer, som på grund af midlertidig eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov herfor.

Idet det af Borgerservice er vurderet, at ordningen med brevstemmeafgivning i eget hjem er den mest ressourcekrævende, indstilles det,

- at brevstemmeafgivning sker efter institutionsreglen, hvor der er hjemmel til det
- at modtagelsen af brevstemmer hos vælgere i eget hjem varetages af en stemmemodtager, der er udpeget blandt de tilforordnede vælgere, og af en person udpeget blandt personalet, ansat i kommunens administration.

Ansøgning om at brevstemme i eget hjem kan indgives fra og med onsdag den 4. maj 2022 og indtil senest fredag den 20. maj 2022, kl. 18.00.

Byrådet har mulighed for at fastsætte en senere frist. Den seneste frist for ansøgning, som Byrådet kan fastsætte, er lørdagen før valgdagen. Det indstilles, at den almindelige frist for indgivelse af ansøgning herom fastholdes, således at praksis fra tidligere valg videreføres.

Onsdag den 11. maj 2022 kan brevstemmeafgivning begynde i visse boformer og boliger efter lov om social service og boliglovgivningen, herunder pleje- og ældreboliger, samt i vælgerens hjem m.v.

Ad. 7. Selve valgdagen

Åbning og lukning af valgsteder

Valgstederne åbner kl. 08.00 og lukker kl. 20.00.

Mulighed for instruktion af valgstyrere og tilforordnede vælgere før valgdagen

Byrådet (valgsekretariatet efter bemyndigelse) får mulighed for at indkalde valgstyrere og/eller tilforordnede vælgere til møde på et tidspunkt før valgdagen med henblik på at give disse den fornødne instruktion samt at yde valgstyrere og tilforordnede vælgere diæter herfor. Der er mødepligt for valgstyrere og/eller de tilforordnede vælgere til et møde før valgdagen.

Den nuværende praksis i Skanderborg Kommune fastholdes. Dvs. at instruktion af valgstyrere og tilforordnede sker om morgenen på valgstedet, inden valgstedet åbner.

Lettere adgang for valgstyrere til at organisere sig i skiftehold

Valgstyrerne kan, efter valgstyrerformandens beslutning, tillades at forlade afstemningsstedet for en kortere periode i løbet af valgdagen, og kan herunder indgå i skiftehold eller lignende. Derved kan det sikres, at valgstyrerne får de fornødne pauser, så de kan varetage deres opgaver under afstemningen og ved den efterfølgende stemmeoptælling på forsvarlig vis. Det er dog samtidig fastslået, at der altid skal være et flertal af de udpegede valgstyrere til stede på afstemningsstedet under valghandlingen og den efterfølgende stemmeoptælling, at valgstyrerne skal rette sig efter valgstyrerformandens anvisninger, og at alle valgstyrerne skal være til stede ved underskrivningen af afstemningsbogen.

Regler om hjælp til stemmeafgivning samt hjælpemidler hertil på valgstedet

Vælgere med behov for hjælp til brevstemmeafgivningen har mulighed for at vælge at hjælp til brevstemmeafgivningen alene skal ydes af en person, der er udpeget af vælgeren selv, dvs. uden at der tillige skal være en myndighedsperson til stede i form af en valgstyrer eller valgtilforordnet vælger.

Det er en betingelse, at vælgeren over for valgstyrelse eller valgtilforordnet vælger udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske om alene at få hjælp af en personligt udpeget hjælper. Ønsket fra vælgeren skal være begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Hvis funktionsnedsættelsen ikke umiddelbart kan konstateres, kan den dokumenteres ved dokumentation af bl.a. medlemskort af Dansk Blindesamfund. Det vil være valgstyrelse eller valgtilforordnet vælger, der vurderer, om vælgeren udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske herom. Hvis det vurderes at betingelserne ikke er opfyldt skal vælgeren i stedet tilbydes hjælp af en personligt udpeget hjælper sammen med valgstyrelsen eller tilforordnet hjælper eller få hjælp af to valgstyrere og tilforordnet hjælper.

De personer, der er udpeget af vælgeren selv til at yde hjælp ved brevstemmeafgivningen, er omfattet af forbuddet mod valgagitation.

Vælgeren har mulighed for at vælge, at personlig bistand til stemmeafgivningen ydes enten som hidtil af en/to myndigheds personer eller af en myndigheds person og en personligt udpeget hjælper eller alene af en personligt udpeget hjælper.

Der skal stilles følgende hjælpemidler til rådighed;

- en sort pen, en lup og en LED-lampe til rådighed i mindst ét stemmerum på samtlige afstemningssteder på valg dagen og ved brevstemmeafgivningen på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme
- mindst ét stemmerum på mindst ét afstemningssted i kommunen skal stilles et hæve-sænkebord og et forstørrelsesapparat med skærm af typen CCTV (Closed Circuit Television) til rådighed. Hjælpemidlerne skal også stilles til rådighed på mindst ét af de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme.

Ud over at hjælpemidlerne skal stilles til rådighed, skal valgstyrelsen og de tilforordnede vælgere også yde hjælp til at betjene de hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen, såfremt vælgeren ønsker dette.

Valgstederne skal sikre tilgængelighed.

Ad. 8. Optælling af valgresultatet på valgaftenen samt fintælling af valget dagen efter

Umiddelbart efter afstemningens afslutning foretages stemmeoptællingen på afstemningsstederne af valgstyrelsen og de tilforordnede vælgere.

Fintællingen for hvert afstemningsområde for sig og herefter for hele opstillingskredsen under ét foretages dagen efter den 2. juni 2022 i Fælledhallen. Fintællingen på Fælleden omfatter alle valgstederne i kredsen - det vil sige også valgstederne i Odder og Samsø kommuner.

Ad. 9. Kørsel til stemmestedet for gangbesværede m.v.

For handicappede og gangbesværede vælgere, der ønsker at stemme ved fremmøde på et valgsted, skal der tages stilling til etablering af en kørselsordning. Med sigte på at fremme muligheden for at disse vælgere kan afgive stemme ved fremmøde på et valgsted indstilles det, at der etableres en særlig kørselsordning med tilbud om transport mellem bosted og stemmested, og at anvendelse af tilbuddet om kørsel forudsætter tilmelding til ordningen via telefonisk henvendelse til Skanderborg Kommune senest tirsdag den 24. maj 2022 kl. 12.00.

Kørselsordningen annonceres, ligesom der vil blive orienteret om ordningen via medarbejderne på sundhed-, omsorg- og handicapområdet.

Ad. 10. Afstemningssteder med mindre end 5 brevstemmer

Hvis der for et af kommunens afstemningssteder modtages færre end fem brevstemmer, da skal disse brevstemmer efter Byrådets beslutning overføres til registrering på et afstemningssted, hvor der er modtaget mindst fem brevstemmer og afleveres til valgstyrene for dette sted. Reglerne er en sikring af stemmehemmeligheden.

På den baggrund indstilles det godkendt, at hvis der for et af valgstederne modtages færre end fem brevstemmer, da overføres disse til registrering mv. i det afstemningsområde, hvor Morten Børup Hallen er valgsted.

Økonomi

Budgetmæssigt er der givet bevilling til de valg, der kan forudsiges. Det vil sige, at der er afsat bevilling til et kommende folketingsvalg i 2023 samt til det kommende EU-valg og til det næste kommunal- og regionsrådsvalg. Valg budgetlægges med et beløb på 1.480.000 kr. og optræder i budgettet uden overførselsadgang. De forventede udgifter til et valg varierer afhængigt af valget, men budgetbeløbet afspejler følgende fordeling af udgifterne:

Aktivitet Anslået udgift

KMD, valgudskrivning, digital valgliste m.v.: 500.000 kr.

Udsendelse af valgkort (KMD): 180.000 kr.

Trykning af stemmesedler: 100.000 kr.

Diæter m.v.: 300.000 kr.

Opsætning af valgsteder, materialer, it-udstyr m.v.: 250.000 kr.

Forplejning: 150.000 kr.

I alt: 1.480.000 kr.

Den forestående folkeafstemning er ikke budgetlagt. På den baggrund indstilles det, at der med finansiering af kassebeholdningen tillægsbevilges 1.480.000 kr. i 2022 til afvikling af folkeafstemningen.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Byrådssekretariatet og HR indstiller,

vedrørende udpegning og honorering af valgstyrene m.v.,

- at borgmesteren bemyndiges til at godkende udpegningen af de øvrige valgstyrere og tilforordnede vælgere ved valgstederne
- at valgstyrere og tilforordnede vælgere honoreres for varetagelse af det hverv, som de udpeges til, med tre gange den fastsatte diætsats for hverv, der beslaglægger mindre end 4 timer (1.320 kr.)

vedrørende afgivelse af brevstemme,

- at der på næstsidste og sidste dag for brevstemmeafgivningen holdes åbent således:
  - Fredag den 27. maj 2022: Åbent på Fælleden og på bibliotekerne – sædvanlige åbningstider for en fredag
  - Lørdag den 28. maj 2022: Åbent på Fælleden og på bibliotekerne fra kl. 09.00 til kl. 16.00

vedrørende afgivelse af brevstemme i eget hjem,

- at brevstemmeafgivningen sker efter institutionsreglen, hvor der er hjemmel til det
- at modtagelsen af brevstemmer hos vælgere i eget hjem varetages af en stemmemodtager, der er udpeget blandt de tilforordnede vælgere, og af en person udpeget blandt personalet, ansat i kommunens administration
- at fristen for ansøgning om at brevstemme i eget hjem fastsættes til den 20. maj 2022 kl. 18.00

vedrørende kørsel til stemmestedet for gangbesværede m.v.,

- at der etableres en særlig kørselsordning med tilbud om transport mellem bosted og stemmested
- at anvendelse af tilbuddet om kørsel forudsætter tilmelding til ordningen via henvendelse til Skanderborg Kommune senest tirsdag den 24. maj 2022 kl. 12.00

vedrørende afstemningssteder med mindre end fem brevstemmer,

- at der - hvis et af kommunens valgsteder modtager færre end fem brevstemmer - sker en overførsel af disse til registrering m.v. i det afstemningsområde, hvor Morten Børup Hallen er afstemningssted

vedrørende økonomi,

- at der - finansieret af kassebeholdningen - meddeles tillægsbevilling til afvikling af valg på 1.480.000 kr.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Byrådssekretariatet og HR.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning fra Direktionen, 6. april 2022, pkt. 75:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Byrådssekretariatet og HR.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Tidsfristoversigt til folkeafstemningen den 1. juni 2022

Punkt 109: Lukket: Erhvervelse af areal til bæredygtig jordhåndtering og etablering af støjvolde

13.06.01-G01-1-22

Punkt 110: Lukket: Ansøgning om køb af areal og fremrykket støttebidrag

13.06.02-G00-1-22

Punkt 111: Meddelelser

00.01.00-G00-1-22

Sagsfremstilling

Der orienteres bl.a. om følgende:

- Håndtering af ukrainske flygtninge.

Beslutning

Fraværende: Peter Kjær

Økonomi- og Erhvervsudvalget blev bl.a. givet meddelelse om følgende:

- Håndteringen af situationen med ukrainske flygtninge
- Forespørgsel fra Reno Syd om solceller ved Affaldscenter Skårup
- Ønske om byudvikling syd for Ry
- Henvendelse fra Sletten om støtte til Landslejren.

Punkt 112: Underskriftsark; godkendelse af beslutningsprotokol

00.01.00-G00-1-22

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

Beslutningsprotokollen godkendes og underskrives ved afslutning af mødet af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" øverst til venstre i First Agenda.

Bemærk, at godkendelse ikke kan fortrydes.

Beslutning

Peter Kjær var fraværende ved hele mødet.

Beslutningsprotokollen blev underskrevet.